

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24.—
pol leta 12.—
četrt leta 6.—
na mesec 2.—

v upravnstvu prejemani:
celo leto K 22.—
pol leta 11.—
četrt leta 5.50
na mesec 1.90

Izbita vsak dan zvečer izvenredni nedelje in prazniki.

Inserati veljajo: peterskopna petletna vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnstvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25.—
pol leta 13.—
četrt leta 6.50
na mesec 2.30

za Nemčijo:

celo leto „ 30.—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35.—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravišтво (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Avstrija in Srbija.

Ugodne auspicije za bodoče medsebojne odnose.

Dunaj, 14. marca.

Srbski ministrski predsednik Nikola Pašić je poudaril v razgovoru z žurnalisti: »Srbske vojaške operacije nikakor ni smatrati za akcijo, naperjeno proti interesom avstro-ogrskih monarhije. Srbija marveč odkrito želi živeti z mogočno sosedo v dobrih odnosih. V to svrhu se baš sedaj vrši izmenjava misli o raznih komercialnih, ekonomskih in prometnih vprašanjih, ki se tičejo našega medsebojnega razmerja. Pri tem se je pokazalo, da v presojanju za bodoče medsebojno razmerje toli važnih vprašanj ne obstajajo nikake principijalne razlike.«

Ta izjava srbskega premierja je izredno važna, ker nam prvokrat oficijalno naznanja, da se vršijo med Avstrijo in Srbijo izredno pomembna pogajanja, katera naj ustvarijo trdne podlage za bodoče gospodarske odnose med obema državama. Dejstvo, da so ta pogajanja v polnem teku ter da so dosegla že važen rezultat, o katerem govori gospod Pašić, pravi, da ne obstajajo nikake principijalne difference več, pa je tudi za presojanje aktualnega političnega položaja merodajno ter dokazuje, da so tako dunajski kakor beograjski merodajni krogi o razrešitvi spornih političnih vprašanj, katera tangirajo neposredno tudi avstrijsko - srbske odnose, popolnoma prepričani.

Dunajski politični krogi priznajo, da je Pašićeva izjava popolnoma točna. Srbski poslanik Jovan Jovanović je z izredno pridnostjo in s svojim obsežnim znanjem v poštev vnela vsega gradiva, omogočil uspešni potek konferenc in pogajanj, ki pripravljajo novo avstrijsko-srbsko trgovsko pogodbo. Ta bo sklenjena, kadar bodo dani potrebni predpogoji, kar se bo zgodilo, čim se bo vrnilo po zaključitvi miru in ureitvi aktualnih političnih vprašanj normalne razmere.

Ministrski predsednik Pašić je predelal vprašanja, ki se tičejo bodočih odnosov med Avstrijo in Srbijo v komercialna, ekonomska in

prometna. Avstrija želi čim najožjih gospodarskih stikov s svojo južno sosedo in enako željo goji tudi Srbija.

Kakor znano, odgovarja sedanja trgovinska pogodba, ki urejuje avstrijsko - srbske odnose, tem željam v jako nezadostni meri. Pozna se na njej še sledovi nekdanjega carinskega boja med obema državama, duh agrarne sebičnosti jo prevaja in politično nezaupanje ji je vtisnilo svoj pečat.

Nova trgovinska pogodba naj se bo, kakor se nam zdi, radikalno od nje razločevala. Monarhija in Srbija hočeta, da prodre v njej popolno spoznanje, kako zelo sta obe državi ena na drugo navezani, kake silne važnosti je na eni strani za našo industrijo in trgovino nova povečana in mladostno se razvijajoča srbska kraljevina, ne le kot konsument, temveč tudi kot prehodišče v ostale balkanske dežele. Na drugi strani bo odprla nova trgovinska pogodba tudi Srbiji, kot pretežno agrarno produktivni deželi ne le avstrijske konsumne trge za njene poljske in živinorejske produkte, temveč tudi avstrijske ceste, ki vodijo v druge države, katerih trge je mogla dosedaj posecati Srbija le po težavnih in dragocenih ovinkih.

Vprašanje srbskega mesnega uvoza v monarhijo ne bo sicer rešeno popolnoma v smislu zahtev našega širšega konsumujočega občinstva na ta način, da odpre Avstrija svoje meje srbski živini, vendar pa bo brezdvomno na znaten način zvišal uvozni mesni kontingent in preskrbljeno za olajšani in točnejši dovoz srbskega mesa. Avstrijske železnice pa bodo srbski živinorejci na razpolago tudi za prevoz v druge države in zlasti na evropski zapad. Med najvažnejše določbe nove trgovinske pogodbe bo spadal obširni tarifni dogovor, ki bo olajšal medsebojni transitni promet ter priznaval Srbiji na gotovih avstrijskih progah posebne ugodnosti in narobe. V zaupanju na trajno prijateljstvo in v trdni odločnosti, pozabiti žalostno ero politične nezaupljivosti, naj padejo tudi dosedaj skrbno negovane prometne težkoče in zlasti zid, ki loči avstrijske južnovzhodne dežele od srbskih. — Priključenje bosanskega železniške-

ga omrežja srbskemu, ki naj ustvari nove važne in najbližje ceste iz monarhije v nove srbske zemlje, glede katerih se moramo definitivno odločiti vsem političnim pretenzijam, in iz Srbije k našim jadranskim pristaniščem, je postalo aktualno in bo morda že v najkrajšem času uresničeno.

Naš informator nam zatrjuje, da bo tako avstrijska kakor srbska javnost s pripravami, katere se sedaj vrše, povsem zadovoljna. Podrobnosti pa seveda v sedanjem štadiju cele zadeve ni mogoče navajati. V krogih avstrijskih državnikov se izrecno poudarja, da je razveseljiv potek dosedanjih konferenc v odlični meri za sluga koncilijantnih in stropovnjaških kvalitiet obeh glavnih pooblaščenecv ministra Bilinskega in poslanika Jovanovića.

Stoletnica nemškega osvobodjenja.

Nemčija slavi v teh dneh stoletnico znamenitih zgodovinskih dogodkov. V marčnih dnevih leta 1813. se je začelo osvobodjenje in prerone Pruske in iz takratnih velikanskih žrtve nemškega naroda za svobodo se je porodila moč, ki je v letih 1870.—1871. ustvarila današnjo veliko, mogočno in bogato Nemčijo.

V bitki pri Jeni je Napoleon I. postal gospodar nad Nemčijo, ki je ležala razbita pred njegovimi nogami na tleh. Pruska je postala za polovico manjša, in nemški knezi so se brezpogojno podvržili francoskemu cesarju. Napoleon je ukazoval rimskonomškemu imperiju.

Že kmalu na to se je na Pruskem začelo delo za osvobodjenje. Najznamenitejši mož tedanjega nemštva, Stein, je spoznal, da si more Pruska pomagati samo, če se organizira po načelih, ki so sovražniku pomagala do zmage. Stein je reformiral in preuredil državo, Scharnhorst je reformiral armado, filozofje in pisatelji in pesniki so pa klicali narod na vstajenje. Na ulicah so bobnali francoski tamborji, v vseučiliški dvorani pa je Fichte budil nemška srca.

To je trajalo do velike vojske Napoleonove proti Rusiji. Ko je Napoleon zbral svoje armade in jih je popeljal na Moskvo, tedaj je tudi pruski kralj poslal en del svoje armade na pomoč Francozom. Šele ko je plamen goreče Moskve oznanjal Evropi, da je Napoleonova armada izgubljena, šele ko je slovanska hrabrost in požrtvovalnost uničila zmagovanja vajene Francoze, šele tedaj so se Nemci upali na dan.

General York je bil zapovednik 17.000 moč broječe pruske armade, ki jo je bil pruski kralj dal na razpolaganje cesarju Napoleonu. Ta pruska armada je stala v baltskih provincah na skrajnem levem krilu Napoleonovih čet. Ko so se Francozi umikali, je bila Yorkova armada odtrgana od armade maršala Macdonalda in je prišla v neposredno dotiko z Rusi. To je bil odločilni trenotek v zgodovini nemškega naroda. Če bi bili ostali Prusi zvesti danim obljubam in sklenjenim pogodbam, bi bili Rusom lahko zaprli pot in Napoleon bi bil morda zbral in pomnožil svojo armado, ter Rusijo premagal; nasprotno pa je bilo od Prusov odvisno, da puste ruski armadi zasledovati Napoleona v osrčje Nemčije in ga morda totalno poraziti in uničiti. Tak je bil položaj, ko je ruski general Djebič pruskemu generalu Yorku ponudil, naj ostane pruska armada nevtralna in naj Rusom ne brani zasledovanja Napoleona. York je vprašal svojega kralja, ta pa ni hotel nase prevzeti nobene odgovornosti in je odgovoril neodločno. York se je zavedal, da stori izdajstvo, če sprejme ponudbo ruskega generala, dvojno izdajstvo, ker je bil vojak — a sprejel je vendar rusko ponudbo in v Tanrogu podpisal pogodbo nevtralnosti. Rusi so šli naprej in Napoleon je bil izgubljen.

Tedaj šele je vstal nemški narod, velik in ljubezni do svoje domovine in v sovraštvo do tujih gospodarjev. Tedaj je dozorelo, kar so se jali Kant in Herder, Schleiermacher in Fichte, filozofje in pesniki. Pobiti, tlačeni in zaničevani narod se je dvignil. Ves narod, stari in mladi, vse je prišlo za orožje; mali grbasti teolog Schleiermacher in veliki zgodovinar Niebuhr in veliki pravnik

Savigny so hiteli pod zastavo, ravno tako navdušeni, kakor mladina. Z železom si je hotel narod vstvariti novo domovino in žrtvovati zanjo kri in življenje.

S čustvi iskrenega spoštovanja in občudovanja motri tudi Slovan heroične boje nemškega naroda pred sto leti, te velike boje in velike žrtve, iz katerih se je porodila današnja velikanska, močna, kulturna, bogata in srečna Nemčija. Teh čustev spoštovanja in občudovanja tuči nič ne zmanjšuje zavest, da je ta isti nemški narod danes še stokrat krutejši in brutalnejši tlačitelj Slovanov, kakor so bili Francozi pred sto leti Nemcem in da ta narod izliva svoj žolč na balkanske Slovane, ki so v sedanjih bojih za svojo svobodo gotovo pokazali toliko herojstva in požrtvovalnosti, kakor Nemci pred sto leti.

S ponosom proslavljajo Nemci stoletnico, osvobodilnih bojev z opravičenim ponosom. Vendar je pa na tem slavu nekaj, kar kaže, da današnji nemški narod ni več na tisti višini, kakor je bil pred sto leti. V ospredju letošnjega slavlja stoje nemški kralji in knezi in visoko vzdigujejo svoje maziljene glave, kakor da so njihovi predniki stali nemškemu narodu na čelu, ko je dajal kri in življenje za svojo svobodo. V resnici pa so nemški kralji in knezi igrali pred sto leti in poprej in pozneje le jako žalostno, večkrat celo samotno vlogo. Poznali so vedno le svojo korist, vedno so stali na stališču, da so vladarji, ki jih je izbrala milost božja in da smejo vsled tega svoj narod tlačiti in daviti, ga izkoriščati do krvi in ga prodajati za denar. Moric Arndt jih je imenoval zločince in izdajalce in monarhični pruski zgodovinar Treitschke jih je označil za »Geschmeiss«.

Zdaj pa je eden naslednikov tistih vladarjev, namreč nemški cesar Viljem izdal na armado povelje, v katerem namigava, da je slabotni in strahopetni kralj Friderik Viljem s pomočjo ljubelega Boga osvobodil in obnovil Prusko pred sto leti...

Ni ravno častno za nemški narod, da si pusti to dopasti, kajti pruski kralj, ki je vladal pred sto leti, se je skrbno skrival pred sovražnikom,

LISTEK.

Na koru.

(Trška slika. Spisal Ivan J.)

»Proštov« zvon farne cerkve sv. Lenarta je vabil tržane in okolice k veliki maši na pustno nedeljo. Mogočno je donel njegov glas in opominjal tržane, da naj ne pozabijo na njegovega darovalca, bivšega ljubljanskega prošta in trškega rojaka.

Prej prazne, a skrbno pometene ceste in ulice — bila je izredno mila zuna brez snega — so se jele pozivljati. A ljudje, ki so hiteli k maši, niso bili domačini, temveč kmetje iz bližnjih vasi, iz Črešnjice, Polšice, iz Lannika in Dobrave. Pri njih so imeli samo eno mašo vsako nedeljo ali pa se te ne, v trgu pa sta bili po dve, ena zjutraj, druga pa ob desetih.

Ura bje tri četrt na deset; pravzaprav pa ne bje ura, to bi bilo pretno slovesno. Pritrkavci v farnem zvoniku so ji prestrigli udarce in zdaj udarjajo s kembiji vseh treh manjših zvonov vsak po trikrat drug za drugim. Med tem pa že drugi go-tijo »proštov« zvon na vse pretege, eden pa drži veliki kembelj z obema rokama, da še ne more udarjati na bron. Zdaj — zvon je že v najhujšem teku — izpusti kembelj, da udari za najhujšo močjo ob zvon, ki ga

odbije zopet z vso silo na nasprotno stran, tako da zadonita najprej dva udarca skoro neposredno drug za drugim, in potem šele pride zvonjenje »proštovega« v pravi ritem. Nekaj časa ga puste samega zvoniti, potem pa ga začnejo pritrkavci spremljati z udarci na ostale tri zvonove. Pritrkavanje se vrši v vseh mogočih kombinacijah.

Klic vseh zvonov zvabi tudi tržane iz hiš. Vsi so že čakali nanj praznično oblečeni; vsi, to se pravi moške, dekleta, fantje in otroci; žene pa ostanejo doma, te so bile že pri jutranji maši in sedaj je njih delo, da pripravijo kosilo za svoje družine.

Možje stopajo resno ter se pogovarjajo o starih časih, ko še ni bilo strojev, ki so jim odjedli ves zaslužek; ej, kako je bilo veselo nekdanj, ko sta še delali obe fužini, ko je od zaslužka še vsak teden ostalo nekaj za »priboljšek«. Zdaj pa človek dela od jutra do večera, pa se komaj preživlja. Še celo nekdanjim fužinarjem se godi sedaj slabo. Od nekdanjega patricijstva so jim ostale le še težke in dolge, temnomodre pelerine z zametastimi ovratniki. Tu in tam še ugledamo katerega s tem znakom nekdanje blaginje, a vsak je že star. Kadar pomro ti, se bo še komaj vedelo, da so bili včasih v trgu fužinarji.

Toda pustimo resne može in poglejmo si veselo mladino! Treba nam

je le oči obrniti v stranske ulice. Tam stoje pred hišnimi vrati po tri in štiri brlika dekleta z molitvenimi knjigami v rokah. Skrivnostno stegujejo vratove izza vogla in pogledujejo na glavno cesto, kdaj bodo prišli fantje. Navidezno si popravljajo rute in obleko, čeravno je vse v redu, kajti v resnici jim je le na tem, da se bodo vrinile na poti v cerkev pred trške fante.

»Zdaj gredo,« pravi ena, »zdaj pa le pojdemo!« In glej! samo golo naključje je naneslo tako, da so šle ravno pred fante, ki so jim bili najbolj pri srcu. In to naključje je vsako nedeljo tako dobrohotno! Sramežljivo zarde v lica, ko jim namežikava jo fantje. In kako brhki so vsi! Fantje v zobčastih meksikajnarcah na nogah in s krivici na klobukih ter z lepo zaviti »zeksarji« na sencih, dekletom pa zakriva »fru - fru« belo čelo. Zeksarje je prinesel v trg neki čevljarški pomočnik s tujine, fru-fru pa dekle, ki je služilo nekaj časa pred leti v mestu. In obe ti dve lasni modi sta se ukoreninili, da jih niso mogle odpraviti niti zbadljive opazke postaršega župnika s prižnice.

Zdaj so prišli pred cerkev; dekleta odidejo takoj v cerkev, fantje in moške pa estanejo še zunaj do pričetka maše. Prav mično je gledati to družbo, zlasti ker so se pomešali med temnomodre pelerine tudi okoličanski kmetje v starodavnih kožu-hih, ki imajo na hrbtu vžite barvaste

»JHS« sredi cvetic. Človeku se zdi, kakor bi bil tam nekje na Ruskem med »mužiki«.

Prvi udarec desete ure povzroči živahno gibanje med množico; vse hiti v cerkev in preden je odbila ura na vseh zvonovih, je prostor pred cerkvijo prazen, cerkev pa polna.

In vendar niso šli vsi v cerkev! Nekateri so namreč posedli po stopnicah, ki vodijo na kor. To so tisti »potepuhi«; tem ni na tem, da bi dobili »delež svetih maš«; sem so prišli le zaradi tega, ker so »moralično« prisiljeni. S tem pa so tudi stori-li svojo dolžnost, vse drugo je za-nje odveč; ker pa ne vidijo gospoda župnika pri svetem opravilu in ne slišijo njegovih besed s prižnice, potegne eden izmed njih kvarte iz žepa in kmalu je igra »cvik« v polnem tiru.

Vse drugače je na koru; majhen je ta prostor; sredi kora stoje 120 let stare orgle, na obeh straneh orgel pa je postavljenih po 5 klopi. Za klopimi je le toliko prostora, da se more poedinec splaziti od leve strani za orglami na desno stran. V sled tega plazenja sta zadnja klop in stena v višini komolca popolnoma oguljeni. Vse klopi so zasedene; pa ne, da bi se vsak vsedel, kamor bi se hotel, temveč vsak prostor je kupljen in le kdor ga je plačal, sme sede poslušati besedo božjo. V klopih sede sami moške; edina izjema med njimi je Sušterčkov Francelj. Ker ga boli

noga, ne more klečati pred oltarjem med šolarji, in gospod kaplan so mu dovolili, da sme hoditi na kor v očetovo klop. Njegov oče pa zaradi tega ne gredo v cerkev, ker jim baje smrad sveč povzroča glavobol. Tako je zašel mali razposajeni Francelj med resne, postarne može in sicer sedi danes, kakor vsako nedeljo poleg starega čevljarja Čačmana. V ozkem hodniku med klopimi, orglami in steno so počepnili na tla fantalini, ki so ravno odrasli šoli in jim gos-pod kaplan nima jo ničesar več za-povedovati, a jih tudi trški fantje še ne marajo med se. Tako je torej vsa cerkev razdeljena nekako v kaste.

Pridiga se prične. Tržani že prav dobro vedo, kaj bodo rekli gos-pod župnik po prečitanem evangeli-ju. Z osornim glasom zavpijejo proti glavnim vratom: »Vrata dol! zapri-te!« Ta ekskomunikacija onih, ki bi morebiti ostali med pridigo pred cerkvijo, je običajno vsako nedeljo in vsako nedeljo se ozre na te besede vsa cerkev proti durim in vsako ne-deljo je čuti pritažen smeh, ki mu napravi konec šele mož v zadnji klo-pi, ki izvrši ekskomunikacijo z veli-kim ropotom.

Malo jih je, ki poslušajo besedo božjo. Nekaj je vzrok temu, ker jim je pridiga premočno umljiva, nekaj ker so že vse prevečkrat slišali, fantom in dekletom pa uduši posluš skilenje od moške na žensko in od ženske na moško stran. Tudi fantalini za orgla-

ljubi Bog pa je bil tudi takrat, kakor je vedno z močnimi bataljoni, vedno na strani tistih, ki zmagujejo. Nemški narod se je sam osvobodil, s svojo srčno krvjo in omogočili so mu to veliki njegovi sinovi Stein, Scharnhorst in York, Blücher in Gneisenau, Kant in Fichte in nešteti drugi. Nemški knezi in kralji so brezprimerno požrtvovalnost naroda le izkoristili in jo potem plačali z izdajstvom. Ko so bili rešeni njihovi prestoli in prestolčki in oteje njihove krone in kronice, so z Metternichom sramotnega spomina sklenili sveto alijant in oropali narod s krvjo pridobljenih pravic. Kakor v Avstriji in v Italiji, tako se je začelo tudi na Nemškem zasledovanje »demagogov« in glasniki misli narodne in bojevniški za svobodo so morali v ječe in na vešala in narod je bil zopet okovan v verige. A narodna misel je tudi to zmagovito prestala in dobrih petdeset let po osvobodilni vojski vstvarila grandiozno poslopje sedanjosti Nemčije.

S spoštovanjem in občudovanjem se spominjamo junastev, ki jih je pred sto leti doprinesel nemški narod za svojo narodnost, svobodo in občudujemo titansko moč narodne misli, ki se je pokazala v teh bojih pri Nemcih tako, kakor pozneje pri Italijanih in kakor se kaže sedaj pri balkanskih Slovanih. Iz narodne misli in hrepenenja po svobodi so nastale vse velike premembe na svetu in iz te misli bo tudi tlačenim Slovanom v habsburški monarhiji izvojevana pravica in ravnopravnost.

Javna seja trgovske in obrtniške zbornice za Kranjsko v Ljubljani

dne 14. marca ob 5. popoldne v dvorani mestnega magistrata.

Sejo je otvoril zbornični predsednik gosp. I. Knez, ki je konstatiral sklepčnost, pozdravil navzoče člane in vladnega zastopnika vladnega svetnika Kulavica. — Nato je bil soglasno odobren zapisnik zadnje seje. Med naznanili predsedstva se je spomnil predsednik gosp. I. Knez z med letom umrlega bivšega tajnika zbornice, cesarskega svetnika gosp. Ivana Murnika, pri čemer so zborovalci v znak sožalja in v znak zahvale in priznanja njegovega dela vstali s sedežev.

Predsednik g. Ivan Knez je po častil velezaslužnega pokojnika s sledečim govorom:

Pripada mi danes pred vsem žalostna naloga, spominjati se smrti moža, ki je dolgo vrsto let krepko in uspešno posvečeval svoje moči naši zbornici, koristim in razvoju naše trgovine, industrije in obrta. Dne 18. januarja je preminul bivši naš tajnik, gospod cesarski svetnik Ivan Murnik. V zbornično službo je vstopil meseca novembra l. 1866 kot namestnik takratnega tajnika dr. Lovra Tomana, 29. septembra 1869. leta, ko se je dr. Toman odpovedal tajništvu, pa je postal tajnik. Zbornični tajnik je bil do srede maja, ko ga je kruta usoda zadela z boleznijo, ki od nje ni okrevala več.

V ces. svetniku Ivanu Murniku je imela zbornica vodilnega uradnika izredne delavne moči, velikih izkustev ter globokega vpogleda v na-

še gospodarske razmere. Mnogostransko je bilo njegovo delovanje na gospodarskem polju in mnohostranske in velike so tudi njegove zasluge, ki si jih je pridobil za industrijo, trgovino in obrt ter promet bodisi v malem, podrobnem delu, bodisi v velikih akcijah. Ni mogoče izčrpano orisati in oceniti njegovega mnogoletnega delovanja; dovoljeno naj mi bo, omejiti se na nekaj potez. Pred vsem je tu šola in izobrazba, za katere povzdigo v naši deželi je obrnil mnogo truga, uvidevši, da more naša, z naravnimi zakladi oblagodarjena dežela, pa obdarjena tudi z umnim prebivalstvom, dosegati druge dežele, če se temu prebivalstvu da zadostna prilika, da si more brusiti svojega uma meč, se oborožiti z vsem tistim znanjem na gospodarskem polju, ki ga neogibno potrebuje, če naj ne zastanemo, če naj napredujemo in pridemo in ostanemo na enaki višini z drugimi. Po njegovi zaslugi se je ustanovila l. 1888. c. kr. umetna - obrtna strokovna šola v Ljubljani. Mnogo se je trudil, da bi Kranjska dobila šole še širše podlage, podlage kakor jo imajo državne obrtne šole. Ni mu bilo dano, nadaljevati to delo, bolezen ga je prikovala v sobo, ali sojeno mu je bilo še, doživeti premembo umetno - obrtne strokovne šole v državno - obrtno šolo. Šolstvo in izobrazba je tudi sicer nahajala v njem krepkega podpornika. Kjer je le mogel, je pripomogel našincem do prilike izobraževanja bodisi doma, bodisi v tujini in dostikrat je žrtvoval sam, da jim je pomagal premagati gnotne težkoče.

Posebno zanimanje je blagi pokojnik posvetil tudi ohranitvi in povzdigi domače obrti. Omenjena bodi tu le velika na več let se raztezajoča akcija, katero je vodil sam v ta namen, da se priuči prebivalstvo kamniškega okraja in nekaterih delov sosednjih okrajev novemu času primernega pletenja kit za slamnike.

Prav tako se ima njemu mnogo zahvaliti obrtno združništvo.

Izredne so njegove zasluge na prometnem polju. Sodeloval je že pri gradnji gorenske železnice, mnog trud je obrnil na to, da se je zgradila dolenska železnica.

Blagi pokojnik je deloval v mnogih važnih korporacijah, strokovnih in političnih. L. 1870. je bil izvoljen v državni zbor, že poprej tudi v deželni zbor. Od l. 1871. do 1878. ter od l. 1883. do 1900. je bil deželni odbor in ter imel v deželnem odboru referat o industriji in obrtu, deželnem zakladu in železnicah. Kot zborničnemu tajniku in obenem referentu pri deželnem odboru mu je bilo tako mogoče razviti najuspešnejše delovanje v prid industrije, trgovine, obrta in prometa.

Delaven je bil tudi kot pisatelj. Omenjen bodi njegov sestavek o kranjski industriji, trgovini in obrtu v velikem delu »Österreich-Ungarn in Wort und Bild« ter opis kranjske domače obrti v knjigi »Die Hausindustrie Österreichs«. Blag in ljubeznjiv mož, agilen, vedno pripravljen za delo in pomoč, izredno darežljiv, da, radodaren celo napram zbornici, saj je še ob njeni petdesetletnici dal zanj izvršiti na svoje stroške slike vseh njenih predsednikov, ohranimo vsi v najlepšem in najčastnejšem spominu!

Vstali ste s sedežev v znak žalosti, pa tudi priznanja velikih za-

slug blagopokojnika. Zbornica mu je dolžna posebno hvalo. Posebna hvala pa treba, da dobi tudi posebnega izraza. Zbornično predsedstvo je bilo mnenja, da bo dobila odobritev vas vseh njegova ukrenitev, da nosi zbornica sama stroške za njegov pogreb, za pogreb možu zlatega srca, skozi in skozi nesebičnemu, ki je dostikrat segel v svoj lastni žep, ko je bilo treba gnotne podpore zlasti mladini stremeci po izobrazbi. Prosim torej, da častita zbornica blagovoljno odobri predstveno ukrenitev, da nosi zbornica pogrebne stroške.

Zbornica je sklenila, da nosi stroške za njegov pogreb. Nato je podal gosp. Ivan Knez obširno letno poročilo, katero priobčujemo v celoti na drugem mestu.

Za overovatelja zapisnika je imenoval predsednik gg. Rohrmann in Ogrina. Svojo odsotnost je opravičil zbornični svetnik Podlesnik. Svoj izstop iz zbornice je naznanil Tomo Pavšler, s čimer je izpraznilo mesto v obrtni kategoriji. Vsled tega se pokliče na izpraznjeno mesto v zbornico kot prvi član zbornice prvo izvoljeni namestnik gosp. Engelbert Franchetti. — Končno poročlo predsednik, da je trgovsko ministrstvo odobrilo zbornični proračun.

Nato je podal tajnik dr. Murnik o delovanju zbornice obširno in temeljito tajniško poročilo, ki se je sprejelo z odobravanjem na znanje. Sledila je nato

volitev

predsednika, podpredsednika in provizoričnega predsednika in sicer z listki. Za skrutinatorja sta bila imenovana gg. Mejač in Ložar. Pri volitvi predsednika je bilo oddanih 17 glasov in sicer 12 za gosp. Ivana Kneza in 5 praznih. Izvoljen je bil gosp. I. Knez.

Pri volitvi za podpredsednika je bilo oddanih 17 glasov in sicer 12 za g. Kam. Pammerja in 5 za Ivana Kregarja. Izvoljen je bil gospod Kamilo Pammer.

Pri volitvi za provizoričnega podpredsednika je bilo oddanih 16 glasov in sicer vsi za gosp. Jeana Schreya.

Za računске preglednike so bili izvoljeni z vzklikom na predlog gosp. Pammerja gg. Mejač, Podlesnik in Samassa. Dalje sta bila izvoljena kot zbornična zastopnika pri komisijskih obravnavah radi zagotovitve vojaških naravnih potrebščin gg. Perdan in Schrey. Za člana v carinskem svetu je bil imenovan g. Pammer, za njegovega namestnika pa g. Jean Pollak.

Za zborničnega zastopnika v odboru obrtne nadaljevalne šole v Kropi je bil imenovan g. Šolar.

O točki »Ustanovitev sveta za obdajitev tovarniških poslopij na Kranjskem«, čigar naloga bo pred vsem v spornih primerih na željo davčnih oblastev oddajati strokovna mnenja o vrednosti tovarniških poslopij, je poročal zbornični tajnik gosp. dr. Fran Windischer ter predlagal v zmyslu sklepa združenih odsekov, da se imenujejo v ta svet sledeči gg.: Ivan Knez, Josip Lenarčič, Feliks Stare, Jean Pollak, inž. Hugo Sugg, prokurist firme Glanzmann & Gassner, komerc. svetnik Maks Samassa.

Predlog je bil soglasno sprejet. Glede ureditve trgovinsko-političnih odnošajev do drugih, zlasti

balkanskih držav, je predlagal gosp. Pammer po daljšem in temeljitem strokovnem referatu sledečo

rezolucijo:

Izmed činiteljev, ki ovirajo uspešen razvoj naše industrije in trgovine, je glavni, napačna trgovinska politika, ki je vodila do sedanjih trgovinskih pogodb. Naše gospodarske razmere so se jako neugodno razvile, odkar so v veljavi na podlagi carinske tarife iz leta 1906. sklenjene trgovinske pogodbe. Ogrorne carine na žito, preprečen uvoz žive živine in na minimum omejen uvoz zaklane živine in mesa, so pospešili podražitev najvažnejših živil in izdatno poostriili draginjo. Poostritev draginje zvišuje meze, viša produkcijske stroške in z tem otežuje konkurenčno možnost naše industrije v inozemstvu. Ekspozitna zmožnost naše industrije pa se je še zmanjšala vsled zapostavitve njenih carinsko-tarifarnih zahtev, v tuzemstvu samem je bila industrija oškodovana z dovolitvijo carinskih znižanj inozemski industriji, oboje, da bi se vsled tega zagotovil izvoz agrarnih produktov; izvoz je industriji otežen tudi v države, iz katerih je zaviran uvoz živine. Izvoz naših fabrikatov sedaj stagnira, izvoz polufabrikatov in surovin se zmanjšuje, nasproti pa se večja uvoz popolnih in polufabrikatov, surovin in živil. Produkcija žita se je sicer zvišala, pa ne zadostuje potrebam naraslega prebivalstva. Avstrija se razvija iz države, ki izvažala poljedelske pridelke, v importno državo za te pridelke. Glede prašičev je sicer zaznamovati pomnožitev, zato pa pri goveji živini, mnogo važnejši za konzum, izdaten nazadek. Z visokimi žitnimi cenami, na katerih pa je interesiran le majhen del poljedelskih obratov, saj velik odstotek teh obratov, zlasti v alpskih deželah (tudi na Kranjskem), žita ne prodaja — so v zvezi visoke ceni krmil, ki so poglavito pripomogle k izdatnemu nazadovanju v številu goveje živine, k pomanjkanju živine, ki je uničilo tudi nade na nadaljnji obstoj eksporta v Nemčijo v prejšnji izmeri, ki se je njega možnost kupila z dovolitvijo ugodnosti nemški industriji na stroške naše industrije. Pričakovati bi se bilo smelo obtem takem, da bo naša industrija oškodovana v trgovinskih pogodbah z balkanskimi državami. Ker število za eksport zmožne živine v balkanskih državah v primeri z veliko konsumno potrebo v naši državi ni veliko, bi niti v primeru, da bi se popolnoma opustila omejitve na kakšen uvozni kontingent, ne bile znatno oškodovane koristi kmetijstva v naši državi. Vključ temu Srbiji, ki prihaja med balkan. državami za izvoz živine v našo državo skoro izključno v poštev in katere za eksport zmožno število živine se ceni dandanes na okoli 60.000 do 70.000 govedine in 120.000 prašičev, dovoljuje sedanja pogodba uvoz samo 15.000 govedine in 50.000 prašičev, in še to samo zaklane živine. Umevno je, da Srbija ob takih okolištinah ni dovolila onih ugodnosti naši industriji, ki jih ta potrebuje, da bi si na tem važnem razpečevališču pridobila nazaj prejšnje mesto.

Izredno neugodno stanje našega gospodarstva nahaja strahovit izraz v veliki, takoj prvo leto po sklepu trgovinskih pogodb se začelajoč in potem od leta do leta naraščajoči pasiviteti naše trgovinske bilance. Saj ni, kakor drugod, znamenje procvita

in spevanja, spričo tega, da naraščajoči import surovin in živil ne nahaja kompenzacije v močnejšem izvozu fabrikatov. Z uvozom, izdatno presegajočim izvoz, je spojena večja potreba inozemskega kredita in perpetuiranje visoke obrestne mere. Močno pasivna trgovinska bilanca v zvezi z velikimi plačili obresti, ki jih je treba plačevati inozemstvu za tamkaj placiran znaten del državnih dolgov, mora vkljub denarnim importom, izvirajočim iz tujskega prometa in iz izseljevanja, imeti najškodljivejše posledice za našo plačilno bilanco.

Neugoden razvoj naših gospodarskih razmer zahteva odločno pred vsem popolno premembo naše trgovinske politike, ki enostransko vpoštevajoč pretirane zahteve veleagrarcev, nalaga industriji, trgovini in obrtu stroške za ugodnosti, pričakovane za kmetijstvo. Gotovo ne more nihče kmetijstvu odrekati primernega, upravičenega varstva. To varstvo pa ne sme segati preko potrebne mere ter poljedelstvu dovoljevati prednosti na škodo industrije, trgovine in obrta. Z največjo odločnostjo se je treba zategadelj postaviti proti izjavam veleagrarcev, ki so — komaj ko so se pričela pripravljala dela za uvod novega trgovinsko-političnega obdobja, začeli propagando za to, da se pridržijo stara trgovinsko-politična smer, ne da bi se najmanj ozirali na koristi industrije, trgovine in obrta, ki vendar nosijo pretežni del davčnih bremen, da, tudi brez ozira na to, da je dosedanja trgovinska politika velika ovira za tako zaželen dober porazum in prijateljske odnošaje z balkanskimi državami.

Trgovinska in obrtniška zbornica za Kranjsko smatra za svojo dolžnost, izraziti odločen protest proti temu, da bi se ta blaginjo države in prebivalstva ogrožajoča smer trgovinske politike pridržala tudi še nadalje; zahtevati mora marveč, da pri prihodnji reviziji naših trgovinskih pogodb z balkanskimi državami ter pri uvodu leta 1917. se začnejočega novega trgovinsko-političnega obdobja vlada in zakonodajna ne žrtvujeta industrije in eksporta, trgovinskih pogodb in konzuma živil v prid razmeroma malega dela kmetijstva.

K debati o ti resoluciji se je oglašil gosp. Ložar, ki je poudarjal ponesrečeno trgovinsko pogodbo Avstrije z Nemčijo, in še bolj zavozeno in za avstrijsko trgovino usodno trgovinsko zvezo s Srbijo. Mož se je silno in jako lepo zavzemal za Srbijo, toda njegova stranka, S. L. S., mu bržkotte za njegova izvajanja ne bo hvaležna. Preveč je jahal srbske prašiče. V debato so posegli še gg. Ogrin, ki je zagovarjal veleagrarce in napadal kartele in avstrijske uradnike pri konzulatih, gospod Bučar, ki je poudarjal o močnem in pomembnem gibanju med malim in srednjim kmetijstvom proti veleagrarcem, in končno referent gosp. Pammer, ki je predlagal sprejem resolucije. Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Zbornica je dalje sklenila običajno podeljevanje ustanov za eksportne akademike, in sicer izključno učencem eksportne akademije.

Dalje je dovolila zbornica za ustanovitev deželne komisije za tujski promet in turistiko letni znesek 600 kron do preklica. Podpore dobijo dalje Deželna zveza za tujski promet za leto 1913. — 600 kron, in stalna razstavna komisija na Dunaju, in sicer po ključu in razmerju interesiranosti, letno 150 kron.

Med sejo sta bila vložena dva nujna predloga in sicer: nujni predlog g. Ogrina, ki zahteva, da se naprosi ministrstvo, da uvede revizijo pri delavski zavarovalnici v Trstu, da se tisti del kapitala, ki pripada na Kranjsko, naloži na Kranjskem, da se ustanovi lastna zavarovalnica v Ljubljani, da dobi pravico uvrščanja v razrede upravnih odbor in da se razveljavi proporni volilni sistem. Predlog se je izročil obrtnemu odseku. Drugi nujni predlog g. Ložarja, in sicer glede vsiljivih tujih potnikov, ki preplavljajo našo deželo in tvorijo veliko kvar domačim trgovcem in konsumentom glede ogrskih hausirarjev in glede ciganov kotlarjev, se je vsled nastale nesklepnosti zbornice izročil soglasno predsedstvu.

S tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik gosp. Ivan Knez je zaključil javno sejo.

Ogrsko.

Magnatska zbornica je včeraj sprejela načrt novega volilnega reda. Opozicija je pred razpravo o volilni reformi zapustila zbornico.

Opozicijske stranke bodo v današnji seji poslanske zbornice ponovile zadnje demonstracije, ker so bile z uspehom teh demonstracij ja-

mi imajo svojo zabavo. Skrivoma so potegnili nožiče iz žepov in jeli vrezavati svoja imena ali vsaj njih začetne črke v orglje, če je sploh še kje kaj prostora za to opravilo. Nekoliko se vzdrami malomarno poslušalstvo iz svoje letargije, ko sredi pridige pokličejo gospod župnik cerkovnika in mu ukažejo, da naj oklofuta Pacovega Peterčka, ker preveč šepeta med pridigo. Na te besede se vzdigne v klopih (zlasti v zadnjih) vse poslušalstvo napol iz svojih sedežev, da bo tudi z očmi deležno eksekucije. Izpred oltarja se sliši »čof« na desno in »čof« na levo stran Peterčkove glave in poslušalstvo zopet zdrsne na svoje sedeže.

Na koncu pridige pridejo na vrsto oznanila. Najprej vržejo gospod župnik tiste čez prižnico, ki mislijo skočiti še zadnje dni predpusta v zakonski kurnik, potem pa oznanjajo program prihodnjega tedna.

»V sredo, na pepelnični dan, bom pepelil, pa tistih ne, ki imajo »racmane« na seneh in tudi tistih ne, ki imajo lase po čelu, kakor mola kobila!« Te besede so letos nove, zato je tudi njih efekt večji, zlasti ker takoj na to odidejo gospod župnik s prižnice in se zdi pobožnikom, kakor bi bili ta trenotek brez nadzorstva. Za cerkvenega pevca Smukarčevega Franceta je bila to najugodnejša prilika, da je vrgel na sesvaljanem papirčku pozdrav svoji Ma-

rički, ki je sedela v prvi klopi ravno pod korom. Slučaj pa je hotel, da je papirček zgrešil pot in padel v naročje Maričkini sosed. To pa korešpondence nikakor ni motilo, kajti sosedja je bila tega dopisavanja že navajena in vestno je izročila papirček Marički.

Med tem pa so že stopile orgle v akcijo; sicer še ni bilo gospoda župnika pred oltarjem, tudi orgle še niso pele, a če je hotel organist o pravem času imeti njih glasove na razpolago, je bil zdaj že zadnji čas, da začne mlad fantalin meh goniti. Že star človek dobi težko sapo, kaj pa šele 120 let stare orgle! Kakor lev na svoj plen se je vrgel fantalin z desno polovico svojega zadnjega dela na drog, ki je molen iz orgelj, ga pritisnil z vso svojo težo do tal in potegnil navzgor. Strašen ropot je povzročal s tem, hreščanje in pihanje se je čulo po vsej cerkvi. Ravno še o pravem času je bil meh napihljen, ko so stopili gospod župnik pred oltar.

Petje cerkvenih pevcev med mašo je bilo malo belj zategnjeno, vendar pa je oživilo fantaline za orglami v toliko, da so spravili vsak svoj nožič v žep in se spustili v živahen, napol glasen pogovor. Najbolj na slabem je bil med mali Šušterčkov Francelj. Edini otrok med starimi možmi, vrhu tega še poleg starega Čačmana, ki je bil čevljar in je smrdel močno po smoli.

Bog ve, če niso Franceljnov oče le zaradi tega smradu nehali hoditi v cerkev, pa so se izgovarjali na sveče, da bi se ne zamerili Čačmanu, ki je bil sicer vsega spoštovanja vredna oseba. Saj je dal lansko leto za cerkev celo mošnjo cekinov, ki si jih je prištelil v teku 70 let. Noč in dan je šival in krpal, vse v čast božjo. Nič se ne smemo torej čuditi, da je med mašo zadremal že pri prvem evangeliju. Edina, ki sta mu to zamerila, sta bila njegova sosedja, Šušterčkov Francelj in Korošev Joža; to pa zaradi tega, ker je stari Čačman postavil komolce na klop, obraz pa pokopal v svoje dlani. Pa to še ni bilo nič hudega, a kadar je zadremal, sta zdrknila polagoma komolca proti Francelju in proti Jožu. Sosedja sta se morala vsled tega vso mašo umikati, eden na levo, drugi na desno.

Fantalin za orglami so postajali med tem vedno glasnejši; kar naenkrat sta si bila dva v laseh. Tudi tega so bili obiskovalci cerkve na koru že navajeni in vedeli so tudi, s čim se ta bolezen odpravi. Vretenov Janez se je sklonil iz zadnje klopi, stisnil desno v trdo pest in dal vsakemu fantalinu z robatimi srednjimi členi prstov po eno »hruško« na glavo. Pa teh udarcev niso imenovali »hruške«, temveč »glide«. To je bila huda kazen. Kakor dva avtomata sta se popraskala fantalina po glavi — in prepiru je bilo konec.

Možje v klopih so Vretenovemu Janezu prikimali, češ, da je prav napravil.

Stari Čačman je vse to prespal. Najmanj v petindvajseti sta mu zlezla komolca v vodoravno lego in vselej se je zopet dvignil v višave. In najmanj petindvajsetkrat sta se morala umakniti Šušterčkov Francelj in Korošev Joža. Francelju je bilo to že preveč; kakor bi trenil mu pride na misel maščevanje. Ko vzdigne stari Čačman zopet komolca in podpre svoja lica v pesti, tedaj se približa Francelj s svojim komolcem Čačmanovemu levemu komolcu. Ne vem, kako je bilo, ali je Korošev Joža Franceljnovc nakano izpoznal, ali kako je prišlo, tudi on je na nasprotni strani pritisnil svoj komollec ob Čačmanovega. Privlačnost zemlje je delovala tudi v tem slučaju, Čačmanova glava je silila vedno bolj proti klopi, njegova komolca pa na desno in levo. Pa ni šlo, kajti Francelj in Joža sta dobro držala. V tem pa je bilo treba vstati k zadnjemu evangeliju. Kakor bi se domnila, sta vstala Francelj in Joža hkrati in obenem izpodnesla tudi oporo Čačmanovim komolcem. In tako se je zgodilo, da je vstala vsa cerkev, stari Čačman pa je udaril s svojim nosom ob klop. Učinek je bil tolik, da so se posmejali še celo starejši možje in Francelj ni dobil »glidov«.

ko zadovoljine. Danes jutraj se zberejo opozicijski poslanci v klubu ljudske stranke in pojejo potem skupaj v parlament. Samo onih deset poslancev, ki so izključeni od par se, ne pride v zbornico. Pač pa pojejo pred parlament. Ker pa bo ta obdan s policijskim kordonom, bodo proti temu protestirali ter nato odšli. Opozicija bo zadnje izkušnje uporabila ter skušala podaljšati hrup. Pri zadnji seji so namreč imeli ta namen, da po Lovaszyju vstane še več govornikov, ki naj ponavljajo obdolžitve Desyjeve proti vladi. Ta načrt pa so opozicijski poslanci sami onemogočili, ker so z neprestanimi medključnimi prepričili, da bi Lovaszy podal celotno izjavo. Danes pa bodo molčali ter čakali, da predsednik sam odzame govorniku besedo. Opozicija bo vmes posegla, če bo skušala večina insultirati opozicijske poslance, ki se bodo priglasili k besedi.

Iz vsega je torej pač jasno razvidno, da so iz ogrske poslanske zbornice izginili poslednji ostanki onih lastnosti, ki so nekdanj povzročale, da se je govorilo po svetu o madžarskih politikih kot rojenih državnikih in mojstrih parlamentarizma. In če je predsednik ogrske zbornice, grof Tisza, pretekli teden, ko je zagovarjal ono svoje skrupulno volilne reforme, trdil, da je splošna volilna pravica znižala inteligentni nivo avstrijskega parlamenta ter v Nemčiji odprla vstop raznim destruktivnim življenjem v parlament, tedaj je pač pozabil pristaviti, da je ravno ogrski parlament tako zelo posurovel, odkar ga vodi grof Tisza.

V letošnjem letu bo poslanski zbornici predložen še načrt o volilnih okrajih in pa zakon o volilni zlorabi. V bodočem letu bo predložen en ali dva zakona manjšega pomena. Vendar pa se bodo nove volitve vršile še na temelju novega volilnega zakona. Danes bo zasedanje zaključeno ter odgodo do 5. maja.

Papež in politične zadeve.

O papežu in Italiji, o cerkvi in političnem delovanju je izdal Bonomelli, škof v Cremoni, pastirsko pismo, v katerem trdi, da papež v političnih stvareh ni nezmotljiv in danes se pobota z italijansko vlado. Splošno so pričakovali, da pride to pastirsko pismo na indeks. Nekateri francoski in angleški listi so že poročali, da bo Bonomelli celo občno kaznovan. Toda uradni list rimske kurije »Osservatore Romano« piše o tem: Jasno je, da se nekaterih stavkov pastirskega pisma mons. Bonomellija ne more odobravati. Toda nihče ne sme trditi, da se mora na indeks dati publikacija, ki negira nezmotljivost papežev v političnih zadevah in ki plaidira za sporazum cerkve z vlado in ki konflikt med tema obema obžaluje. Avtoriteta in ubogljivost se ne smeta identificirati z nezmotljivostjo. — Iz te izjave sklepajo nekateri, da se hoče Vatikan približati Kvirinalu.

Vojna na Balkanu.

Odgovor balkanskih držav na mediacijski predlog velevalosti.

Bolgarska brzojavna agencija poroča: Vlada je izročila poslancem odgovor na mediacijski predlog velevalosti. V tem odgovoru se izjavlja: Zvezane balkanske države sprejmejo mediacijo pod sledečimi pogoji:

1. Podlaga za pogajanja glede teritorialne obmejitve med Turčijo in balkanskimi državami bodi črta Rodosto - Kap Malatra, izvemši galipolski polotok, ki naj ostane Turčiji. Vsa, zahodno od te črte ležeča ozemlja, z Odrinom in Skadrom vred, mora Turčija odstopiti zaveznikom.

2. Turčija bo odstopila otoke v Egejskem morju.

3. Glede Krete bo morala izreči svoj popoln desintereselement.

4. Porta se bo morala v principu izreči za plačitev vojne odškodnine zaveznikom, kakor tudi za plačitev posebne odškodnine za škodo, ki je bila povzročena pred vojno. Visokost vojne odškodnine se ugotovi pri končnem sklepu miru. Zvezane države se bodo udeležile posvetovanj o odškodninah.

5. Zvezane balkanske države si pridržijo, da v končnem mirovnem sklepu uredijo postopanje z njihovimi državnimi podaniki in njihovo kupčijsko poslovanje v otomanski državi, kakor tudi narodnostno vprašanje in garancijo glede privilegijev ortodoksne cerkve in glede državno-pravnega stališča njihovih sorojakov, ki so otomanski državljani.

6. Vojne operacije se ne prekinjo.

Popolnoma razumljivo je, da turški »Tanin« ni nič kaj zadovoljen s temi pogoji Balkanske zveze. Kar razumeti ne more, da zahtevajo tudi kapitulacijske pravice za svoje rojake v otomanski državi. Če bi se ti pogoji sprejeli, tedaj bi to pomenilo smrtni boj te nesrečne dežele še za par let podaljšati. Boljše bi bilo umreti z orožjem v roki na polju časti, nego pa na mučnini.

Gotovi dunajski krogi smatrajo ta odgovor balkanskih držav kot zasmeševanje velevalosti, ki nikakor ne more tvoriti temelja za nadaljna pogajanja.

Uradno turško poročilo.

Včerašnji uradni vojni bulletin pravi: Predvčerašnjim je izvršil oddelek 7. divizije desnega krila čataldske armade izpad zahodno od Čataldže. Sovražnikova artilerija je začela streljati in sovražna infanterija je poskusila naskočiti naše čete. Vsled ostrega odpora naših čet, ki jih je podpirala artilerija iz Kırtepe, je bil sovražnik razpršen z velikimi izgubami (?) — Istega dne so sovražne čete napadle na visočinah zahodno od Hussarköja, predstraže 8. turške divizije, vendar pa so bile energično odbite. Oddelki 2. kora so napadli iz El Bassana in Čalköia sovražne čete, ter jih prisilile, da so se umaknile za utrdbe. Na višinah zahodno od Kadiköia so se infanterijske čete delj časa obstreljevale. — Ogenj naših čet je bil zelo izdaten. Boja se je udeležila tudi turška artilerija, ki je s svojim preciznim streljanjem prisilila sovražnika, da se je z velikimi izgubami moral umakniti (?) V tem trenutku so naše pri Indžigizu stoječe čete začele z ofenzivno in povzročile sovražniku velike izgube. Pred Odrinom in Bulairom ni nikakih izprememb. Položaj je zadovoljiv (!)

Odrin in Skader.

Kakor znano, so velevalosti na Cetinju posredovale, naj bi Črna gora dovolila odhod civilnega prebivalstva iz Skadra. To zahtevo je Črna gora iz vojaških ozirov odklonila in dovolila le odhod tujih kolonij.

Srbski vojni minister je dobil poročilo, da so se boji pri Odrinu in Skadru začeli že z vso ostroščjo. Iz Odrina je pobegnilo 200 vojakov in 29 častnikov v srbsko taborišče, baje zaradi grozeče lakote. Upajo, da bo naskok na Skader uspešen.

Tudi iz Sofije je prišlo včeraj poročilo, da Odrin že dvajset ur uspešno bombardirajo. Obleganci le slabo odgovarjajo, iz česar sklepajo, da primanjkuje v trdnjavi municije. V nasprotju s oficijalnimi bolgarskimi poročili, ki se objavljajo iz taktičnih vzrokov, se lahko konstatira, da vsa znamenja kažejo, da je pričakovati v najkrajšem času generalnega naskoka na trdnjavo.

Turška mornarica.

Grški tiskovni urad poroča o bombardiranju turške križarke »Hamidie« v zalivu Sv. Ivan Meduanski: Parnik »Chrysonalis Syfnaios« je začel goriti ter se je potopil. Parnik »Verveniotis« je zgorel, parnik »Elpis« je sedem krogelj prestrelilo, parnik »Trisyllios« pa je bil poškodovan od dveh strelcev. Dva strojnika parnika »Trisyllios« sta utonila. Umrčeni so bili štirje Grki.

Turška mornarica se nahaja v Dardanelih v zalivu Nagarskem. Eno ladjo je grška mornarica zelo poškodovala. Ena križarka, ki je spremljala transportne ladje Enver beja je pri Falipoliju zasedla.

Albanija.

Danes imamo že tretji protest Albancev proti avtonomiji Albanije. Ta tretji protest prihaja iz kavajskega okraja in je bil poslan: Konferenci veleposlanikov v Londonu, ministru Sazonovu v Petrogradu, ministru Greyu v Londonu in Reuterjevemu biroju v svrhu publikacije v angleških listih. Protest se glasi:

Mi predstojniki, muktni in notabli 48 vasi kavajskega okraja v dračskem ozemlju proglašujemo, da ne priznavamo takozvane albanske vlade Ismail - Kemala beja v Valoni, ker nima niti enega albanskega plemena polnomočja, da bi to, kar imenuje »provizorična vlada«, ustanočil in vodil. Tuj agent Ismail - Kemal je takozvane svoje »ministre« in »narodne delegate« zbral po valonskih ulicah in nima pravice govoriti v imenu albanskega naroda. Prosim vas, da preprečite ustanovitev takozvane »avtonomne Albanije«, kajti mi Albanci, katoliški, mohamedanski in pravoslavni, bi se nikdar ne čutili svobodne v taki državi. Avtonomna Albanija bi bila pozorišče vednih krvavih bojov. Dajemo prednost srbski deželni upravi, ki nam je prinesla svobodo in ki je pravična in kulturna. Soglašamo v vsem s pro-

testi, ki vam jih je že poslalo tisoče državljanov iz Tyrane, Kroje, Drača, Albasana itd.

Ali je balkanska zveza trdna.

O tem važnem vprašanju je napisal ruski publicist Nemirovič-Lančenko več člankov, iz katerih posebej navedemo nekoliko citatov:

Od vseh strani se je slišal klic: »Balkanska zveza se maje! Niti do konca vojne ne bo obstala! Že danes je vsa trhla!«

Posebno avstrijske črne puče! Kako bi ne! Čez 500 let se je morda v prvič pred njimi pojavil čudež: Rrsnična zmaga slovanske samostojnosti. Nihče bi ne šel raje na — pogreb »Velike Zveze« slovanske, nego ti.

Odšel sem pred mesecem iz Sofije, kjer je zvezan glavni vozeli balkanske zveze. Tam sem se seznanil ne le z voditelji političnih strank, temveč tudi z vodilnimi diplomati. Dolgo sem z njimi govoril in odkrito, kajti smatram me za svojega. Spominjajo se še zdaj na l. 1877.—1878. in so videli v meni enega izmed onih, žal — redkih ljudi, ki so preživeli to dobo turške vojne.

Meni niso ničesar tajili in meni niso lagali. In kot splošen rezultat vsega, kar sem slišal od Donave do Čataldže, moram izreči popolno in nepobitno prepričanje, da je največji dogodek poslednjih štirideset let — Balkanska zveza — ne samo danes nezrušljiva, temveč da ostane nezrušljiva tudi potem ko umolkne grmenje topov in pokanje manzerk in manlihar.

Bolgarsko, ki danes dominira v Balkanski zvezi, je pripravljeno do- prniti vse žrtve, samo da vzdrži situacijo, ki jo je ustvarila vrsta krasnih zmag, situacijo, ki je vrnila Slovanom polovico oropanih dežel.

V zagonetni daljavi bodočnosti, kjer je vse tako nemirno, megljeno in negotovo, mi žari eno svetlo resnico: Balkanska zveza je vzrastla na rodovitnih in globokih tleh. Njene korenine so se že zdavnaj zvezale na potovnih iz Sofije v Belgrad in iz Belgrada na Cetinje. In močne roke so to vodile.

Vzpominjam se, kakor bi bilo to danes, besed bolgarskega javnega činitelja, enega izmed — glavnih, besed silnih in gotovih:

»Mi raje v krvi odrežemo del svojega lastnega telesa in ga damo zaveznikom, nego da bi nudili svojim sovražnikom radostni pogled na razpadajočo se našo zvezo...«

Nikdar, Avstrija se ne bo veselila nove slovanske nesreče. Zveza je, zveza bo! Zveza z zmagovitimi armadami, s talentiranimi in izkušnimi generali, z narodi, navdušenimi za velike cilje.

Danes je to — moč. Toda jutri, ko se vlijejo v njihovo vojsko stotisoči vojaki iz krajev, Turkom odvzetih, bo to — nevarnost.

Izpred Odrina.

(Pismo srbskega častnika.)

I.

Evo me že dvajset dni pred Odrinom na predstraži trdnjave, ki je danes vsaj po imenu znana že vsemu svetu.

V prvi polovici vojne sem bil ves čas na bojišču v nekdanji Stari Srbiji in Makedoniji — v poljski vojni, v diviziji, ki je imela na bojnem polju zelo važno vlogo. Zato lahko sedaj primerjam poljsko vojno s trdnjavsko.

Niso na pravem potu oni, ki se čudijo, da Odrin tako dolgo ne pade in da zavezniške vojske še vedno stojijo pred ostalimi turškimi trdnjavami, pred Skadrom, Čataldžo in Bulairom.

Trdnjave se vzpričo današnje moderne vojne tehnike ne osvajajo tako lahko, a kar se zlasti Odrina tiče, je to moderna trdnjava, kar človeka preseneča, ako se uvažuje, da so jo zgradili Turki, ki so znani kot leni, nemarni, zaostali orijentalci.

Odrin ima močnejše betonirane utrdbe, kasematirane baterije, vse utrdbe so preprežene z žebličastimi žicami, z volčjimi jamami in s podminiranim predteronom.

Med glavnimi fori je železnica za prevoz orožja, a v forih so reflektorji.

Trdnjava ima brezžični brzojav, a kar je glavno, dovolj topov velikega kalibra.

Trdnjavska vojna je vojna, v kateri ima prvo besedo tehnika. V taki vojni se bori tehnika proti tehniki in branitelj je, ako je trdnjava moderna, vsaj sprva močnejši od napadalca.

Tako je bilo v vseh trdnjavskih vojnah novejšega časa in tudi tu pred Odrinom.

Docela napačno mišljenja je, da so Turki počakali balkansko vojno vojaško nepripravljeni in da so bile vsled tega zavezniške zmage lahko izvojevane.

Turki so sicer vstopili v to vojno v političnem, kulturnem in finančnem oziru ne pripravljeni, toda vojsko so imeli močno in opremljeno s popolnoma modernim orožjem, a tudi sicer so bili pripravljeni do najmanjših podrobnosti.

Zato se zlasti nam Srbom dela krivica, ako se na že zmage širom Turčije predstavljajo kot neke vrste sprehodi.

Naše bitke so bile krvave in težke, sovražnik je bil nasproti nam številno vsaj tako močan kakor mi, a semtertja tudi močnejši.

Naše borbe in bitke na Mrdarih, pri Kumanovu, Prištini, Ferizoviću, Prilepu in Kičevu so bile resne in težke, a bitka pri Bitolju, ki je trajala šest dni, je bila naravnost veličanstvena zmaga, ako se zlasti uvažuje, da se je bila šest dni, da je 5 srbskih divizij premagalo 3 turške kore in 2 samostalni diviziji in da je ta turška vojska stala na vrhovih, visokih do 1400 metrov, oddeljena od nas po rekah, ki so tako narasle, da so tvorile pravočrtno jezero! Ta bitka je največja v tej vojni. To je znano že danes.

V zvezku strokovnega avstrijskega vojaškega lista, ki je izšel meseca februarja, so že priobčene podrobnosti o kumanovski bitki in nepopoln, ali vendar dosti obširen opis bitolske bitke, zadosten, da prizna zgornjo resnico. Strokovni listi ne delajo politike.

Resnica o veličini srbskih zmag prihaja na dan in prišla bo na dan tudi resnica o Odrinu.

Odrin je do sedaj ključeval, ker je moderna trdnjava.

Odrinu posebno koristen je bil čas, ki je potekel med dolgotrajnimi pogajanjih za mir.

To neprestano vpletanje mira v vojno je zaviralo oblegovalno akcijo, katera bi bila vsekakor uspešnejša, ako bi bili neprestano v vojni in ako bi stalno samo mislili na vojno.

Poleg tega so bile balkanske kmetijske države — to je treba priznati, saj to ni nobena sramota manje pripravljene za trdnjavsko, kakor pa za poljsko vojno.

Vsekakor za to, ker je priprava za prvo dražja kakor za drugo. Za poljsko vojno je potreben vojak, tren, puška in lahek top.

Vojaka so imele balkanske države v svojem odličnem kmetu, tren v svojem močnem volu, moderno puško in top pa so si nabavile.

Zato so bile tako silne in zmagovite v poljski vojni.

Za trdnjavsko vojno se zahteva tristo raznih čudežev. Vseh teh kmetijske balkanske države morda niso mogle ali tudi niso hotele nabaviti, kdo bi to vedel?

V tem oziru se Srbiji ne more ničesar zametiti.

Štajersko.

Iz justične službe na Sp. Štajerskem. Imenovan je okrajni sodnik in predstojnik okr. sodišča v Šoštanju dr. Gustav Rostok za okrajnega sodnika v Mariboru.

Iz Celja. Namestnik je imenoval sporazumno s štajerskim deželnim odborom dr. Jožefa Faschinga za upravitelja celjskega zastopa. Okrajni komisar dr. Fasching je bil šele te dni predstavljen od namestnika k celjskemu okrajnemu glavarstvu.

Da ne bo nesporazumljenja! Iz učiteljskih krogov nam pišejo: Na nekem političnem shodu v St. Lambrehtu na Zg. Štajerskem je pozival dež. posl. Foest nemško učitelstvo, naj vpliva na nas slovenske učitelje, da odvrnemo deželne poslance svoje stranke od obstrukcije in jih pregovorimo, da se bodo potegovali za težnje štajerskega učitelstva. Morda je to govoril dež. posl. Foest z namenom, da bi vso krivdo za gmotno bedo učitelstva zvalil na nas slovenske učitelje in »naše« deželne poslance. Morda pa o pravem položaju res ni poučen in tedaj je treba konstatirati, da ni od »naše« stranke razum dr. Kukovca noben deželni poslanec na Sp. Štajerskem; mi smo odločno proti obstrukciji in tudi skrbimo, kolikor moremo, da se ta naš nazor pri ljudstvu razširja, na ukrepe naše klerikalne stranke pa imamo ravno tako malo vpliva, kakor g. dež. posl. Foest z našimi nemškimi tovariši vred na sklepe Hagenhoferjevih poslancev. Klerikalci ne bodo nikoli marali učitelstva, zato pa je dolžnost slovenskih, še bolj pa nemških naprednjakov in njihovega deželnega odbora, da skrbijo za nas. Ako bi bil napredni štajerski deželni odbor malo bolj brezobziren in bi se ne brigal ne za slovenske ne za nemške klerikalce in njihovo vpitje, bi

nam lahko vsaj malo olajšal težavni položaj.

Iz Ruš. (Za regulacijo učiteljskih plač.) Občinski odbor v Rušah je v svoji seji dne 12. marca odobril naslednji sklep: »Javnost in merodajni činitelji priznavajo, da se zboljšanje gmotnega položaja štajerskega učitelstva zaradi vladajoče draginje ne dá več odlagati in da učitelstvo ne more več prenašati pomanjkanja, ki je danes v njegovih vrstah že splošno. Zaradi tega mora podpisani občinski odbor v očigled ogrožene eksistence tega važnega stanu zahtevati od visokega deželnega odbora, da z vsemi silami dela na to, da se že pri prihodnjem zasedanju deželnega zbora sklene zakon, po katerem bi naj prejemale učitelstvo na Štajerskem enake plače, kakor jih prejemajo državni uradniki od XI. do VIII. činovnega razreda. Regulacija učiteljskih plač na Štajerskem v označeni smeri je nad vse nujna zadeva. Zaradi tega smatra podpisani občinski odbor vsako nadalnje zavlačevanje tega za učitelstvo življenjskega vprašanja kot hudo krivico, prizadeto stanu, ki ne izpolnjuje svojih dolžnosti samo na polju vzgoje in pouka, ampak ki posveča svoje telesne in duševne sile, kjer je to le mogoče, tudi blaginji ljudstva sploh. Zaradi tega se nujno naprosi tudi c. kr. vlada, da čim prej zastavi ves svoj vpliv v prilog delazmožnosti deželnega zbora, da se zahtevam štajerskega učitelstva glede ureditve njegovih plač, ki se od vseh strani priznavajo kot popolnoma pravične, končno vendarle ugodni. Ta sklep je občinski odbor poslal deželnemu odboru v Gradcu s prošnjo, da ga vzame na znanje ter da o njem obvesti tudi c. kr. vlado na Štajerskem.

Iz Brežic nam pišejo: V listih beremo, da misli vlada predložiti predlog o lokalnih železnica in v prvi državnozborski seji po Veliki noči, t. j. dne 8. aprila. 260 milijonov kron se bo porabilo za gradnjo lokalnih železnic, med katerimi je mnogo takih, ki daleč nimajo tolike gospodarske važnosti, kot bi jo imela naša sotselka železnica in z njo sploh vzhodnoštajerska transverzalka, če bi se enkrat dogradila. Prebivalci Sotelske doline se bodo pač sedaj s posebno ljubeznijo spominjali svojih državnih poslancev dr. Jankoviča in dr. Benkoviča. Najbrže bodeta še mnogokrat zbolela, če bo treba iti na shode v Sotelsko dolino!

Naša duhovščina in zvišanje kongreve. Znan publicist Ljudevit Furlani piše v svoji knjigi »Uvod v praktično politiko«: »Škof dr. Mahnič je pisal: Cas je že, da enkrat za vselej obračunamo z laževangeljem »krščanske ljubezni«, s to v naših časih glavno zavrnico katoliške akcije... Prvo je vera, drugo upanje in šele tretje ljubezen... V tem duhu se vzgaja duhovstvo na Slovenskem. Je li potem čudo, da je tako grobo materialistično kakor ni bilo morda še nikdar poprej. Ne da bi se količkaj sramovalo, je vero popolnoma industrializiralo. Pri tem pa postopa tako spretno, da mu vera kljub vsemu ostane ne le vir bogatih dohodkov temveč tudi bič, s katerim drži ljudstvo v strahu...« Razvila se je med duhovniškim gisilom »Straža« v Mariboru in nami polemika glede opravičenosti višjih duhovniških plač, katere zahtevajo nekateri od duhovniške milosti odvisni poslanci v parlamentu. »Straža« je najprej trdila, da jedo ubogi duhovniki samo krompir in repo in da bi porabili približno k svoji plači za to, da bi si včasih lahko privoščili kak kosček mesa. Mi smo odgovorili, da je žalostno, če jedo naši duhovniki navzlic krasnim svojim kmetijam le krompir in repo; še pri zadnjem našem kmetiču, katerega uče župniki in kaplani na krščansko-socialnih tečajih modernega gospodarstva, pridejo včasih kaka reberca na mizo. Dejstvo je, da uživa poltretja stotina samskih duhovnikov dohodke nad 20.000 ha najboljšje zemlje na Sp. Štajerju, od katere mora na drugi strani živeti 50.000 kočarskih ljudi. In dejstvo je, da si zboljšujejo duhovniki svoje plače že sedaj z vedno višjimi štolniskimi računi — čemu torej zvišanje kongreve? Na vse to ni vedela »Straža« ničesar odgovoriti. Da bi pa je imela zadnjo besedo, trdi, da je v lavantinski škofiji 508 duhovnikov, ki vsi dobro živijo z dohodki ogromnih cerkvenih in farovških zemljišč, ne pa samo 262, kakor smo trdili mi, ki seveda nismo vpoštevali profesorjev, panzionistov, bogoslovskih duhovnikov itd., kateri še do danes nimajo svojih kmetij in graščin na razpolago. Da je ta številkovni prepis postranskega pomena, je jasno. Naj le »Straža« ostane pri stvari, t. j. pri zagovoru zvišanja duhovniških plač in kot »delavski« list pri zagovoru tolike zemljiške posesti v mrtvi roki! Naprednim poslancem bi predlagali,

naj bi napravili junktim med zvišanjem kongruje in, recimo, kancelarografom ter pri tem junktimu resno vstrajali. Imeli bi potem vsaj v cerkvah mir.

V Petrovčah pri Žalcu se bodo vršile občinske volitve letošajo jesen. Klerikalci se jih bojda nič kaj ne veselijo.

Iz Rogatca. Včasih se že slovenski listi kaj pisali o gnjilih razmerah med našo nemškutarijo. Tako je n. pr. notar Strafella načelnik okrajne hranilnice in pa obenem njen pravni konzulent. Razmere, ki iz tega nastajajo, si lahko vsak jurist naslika.

Iz Ptuj. (Kmečka zveza bi rada kandidirala dr. Ploja?) Z dosežanim poslancema kmečkih občin ptujsko - ormoškega okraja v štajerskem deželnem zboru dr. Korošec ni imel posebne sreče. Župnik Ozmeč je morebiti doma pri Sv. Lovrencu čisto dober gospodar in skrbni tam tudi s primernimi sredstvi za politično pokorščino kmetov Koroščevi stranki, drugače pa se je doslej slabo obnesel. Možno ima zlasti poseben respekt pred ptujsko nemško gospodo, kar mu ugleda ne more povzdigniti; kot govornik pa ga je polomil povsod, kjer je nastopil. V deželnem zboru, na lanskem občenem zboru kmetijske družbe, na maloštevilnih shodih, na katerih si je upal nastopiti, sploh povsod. Pri Mešku je pa naletel dr. Korošec še slabše. Namesto, da bi ga kot kmet v Kmečki zvezi lepo ubogal, si je upal celo včasih imeti lastno mnenje! Facit je, da deželna poslanka kmečkih občin v ptujškem okraju res nista niti dika slovenskega naroda, še manj pa Koroščeve stranke. In zato mislita Korošec in njegova tovaršija zopet na — dr. Ploja. Kmečka zveza ga hoče bojda prosi, naj bi zopet sprejel deželno-zborsko kandidaturu; če bi to hotel storiti, bi ga potem zopet kandidirala Kmečka zveza tudi v parlament. Bilo bi to edino rešilno sredstvo za mandate duhovniške stranke v ptujškem okraju. Vprašanje je samo, če bi dr. Ploj po grdi osebnosti vojski, ki jo je vodil njegov bratranec proti njemu l. 1911 v »Slov. Gospodarju«, to kandidaturo tudi sprejel.

Drobne novice. Iz Maribora. V občini Pohorje nad Hočami so bili pri občinskih volitvah izvoljeni v 3. razredu klerikalni Slovenci, v 2. in 1. pa nemškutariji. Občina je bila tudi doslej v štajercijanskih rokah. — Iz Ptuj. V sredo jutraj je nastal ogenj v trgovini Kolenčevi. Zgorelo je nekaj zabojev in slame, vendar pa vsled vročine mnogo steklenega blaga popokalo. — Iz Mozirja poročajo, da je neznano kam pobegnil poslovodja Pečeve filijale v Smartnem, Franc Ilvošek. Odnesel je 400 K denarja seboj. — Od Nove cerkve pri Vojniku poročajo, da so napravili te dni kaplano dr. Vrabčarju vaščani malo čudno podoknico. Ometavali so kaplanijo s kamenjem in potrl 17 šip. Kdor pozna pobožnost naših kmečkih ljudi in pa njihov respekt pred duhovniki, bo uvidel, da so morali voditi Novocerkovčane pri tej, sicer obžalovanja vredni, lojalitetni izjavi posebnih razlogov. — Iz Mozirja ve povedati »Slov. Gosp.«, da se bo preselil tje v pokoj nadsvetnik Morcutti iz Maribora; njegova soproga prevzame hotel »Avstrijo«. — Iz Maribora. (Tržno poročilo.) Živinski sejm dne 12. marca je bil prav dobro obiskan. Za 100 kg žive teže se je plačevalo: debele vole za mesarja 78—94, napol debele 70 do 80, suhe 64—72, vole za rejo 76 do 86, debele krave 72—82, napol debele 68—78, suhe 56—62, bika 88 do 98, telice in voliči 68—78, breje krave 66—78 K. Kupčija je bila zelo živahna. Prihodi sejm 26. marca.

Koroško.

Slovincem v posmenjanje! Dva neimenovana v Beljaku sta darovala za nemški Schulverein in za Südmarko vsak po 2000 K!

Iz strahu pred kaznijo je pobegnil iz Celovca vojak 7. pešpolka Hugo Janach. Janach je bil v preiskavi zaradi pretepa s slovenskimi vojaki pri »Linsnbirtu«.

Zgodnji modrasi. Lovec lovske družbe pri St. Lenartu je ubil dne 5. marca tri modrase in dne 10. marca zopet enega modrasa. Izredno čudno je, da so se letos te nevarne živali že tako zgodaj pokazale.

Smrt na cesti. Delavec Peter Plavec iz St. Petra pri Celovcu je prišel pred nekaj dnevi iz bolnišnice. Včeraj se je napotil v mesto, da bi si poiskal delo. Med potjo pa je Plavec vsled slabosti omedlel in padel. Predno je prišel rešilni voz, je bil Plavec že mrtev.

Primorsko.

Ponarejeni avstrijski in laški bankovci v Gorici. Policija je zablepnila v Gorici večje število 20kronskih avstrijskih bankovcev in 5, 10 in 50lirskih laških bankovcev. Bankovci so zelo dobro ponarejeni.

Namestniško vprašanje. Na drugem mestu smo poročali včeraj, da smatrajo tirolski listi vprašanje tirolskega namestništva za akutno in da bo dobila Tirolska v kratkem novega namestnika. Pri tem so trdili tirolski listi, da bo imenovan za novega tirolskega namestnika bržkone tržaški namestnik princ Hohenlohe. Včerajšnji tržaški listi označujejo to vest tirolskih listov kot za popolnoma neutemeljeno.

Zveza istrskih hrv.-slov. prostovoljnih gasilnih društev. Pod tem naslovom ustanovila se je pred nedavnim zveza prostovoljnih gasilnih društev, katere glavna naloga je, da ustanavlja v poedinah krajih prostovoljna gasilna društva, kjer še takih ni. Na žalost, je ravno pri nas v Istri slučaj, da v celi deželi, ki je pretežno slovenske in hrvaške narodnosti, ne obstoji nič več, kakor samo 5 gasilnih društev in to v Voloski - Opatiji, Materiji, Dekaniji, Jelšanah in v Omišlju, ki vrše po svojih močeh plemenito delo: pomagati svojemu bližnjemu v sili in potrebi. Da se tudi v tem oziru povzdigne Istro na višino drugih dežel, prosi se županstva, kakor tudi poedine osebe v krajih Istre, kjer še ni gasilnega društva, da v tem oziru delajo, da se tako društvo v kratkem ustanovi. Vse potrebne informacije daje »Zveza istrskih hrv.-slov. prostovoljnih gasilnih društev v Voloski - Opatiji«. Za Zvezo: N. Peršič, predsednik. A. Vahtar, tajnik.

Stavka v »Stabilimento Tecnico« v Trstu. Včeraj se je vršilo zopet zborovanje delavcev iz delavnic za stroje. Na zborovanju je naznanil poslanec Pittoni, da je namestnik na prošnjo delavcev ponovno posredoval pri ravnanju. Vodstvo pa posredovanja ni sprejelo, češ, da je izročilo celo zadevo zvezi delodajalcev na Dunaju, kjer je tudi več upravnih svetnikov podjetja. Delavci ne gredo na delo in se čutijo v novici prizadete, češ, da so s tem korakom izročeni samovoljni nemških tujih faktorjev. Gotovo je, da bi se pri obojestranski dobri volji, katero so pač delavci pokazali, lahko uredila cela zadeva s posredovanjem domačih, ki razmere gotovo bolje poznajo, kot dunajski razsodniki.

Tržaška porota. — Umor v Isoli. — Spor med senatom in zagovorništvom, obravnava odgojena. Včeraj se je pričela zanimiva obravnava proti šestim obtožencem, in sicer Iv. in Josipu Ivančiču, Josipu Poropat, Josipu Knezu, Francu Brajku in Josipu Germacu zaradi umora, soudeležbe umora in soudeležbe uboja. Snov obravnave tvori velik pretep v Isoli, pri katerem se je izstrelilo več streliv iz samokresa in pri čemer je bil ustrelen neki delavec na polju, ki je vsled rane umrl. Od obravnave je bil izključen Josip Ivančič, ki je še vedno na opazovalnici. — Po branju obtožnice se je zagovornik dr. Mandič protivil obtožnici. Njegovim izvajanjem se je pridružil zagovornik Poropatov dr. Barzal, ki je poudarjal, da so zdravniški - psihiatri prekoračili svoj delokrog. Mi poznamo, je rekel, kot edinega obtožitelja državnega pravdnika, zdravniški izvedenci so izrekli preveč. Tu gre za težko obsodbo, od katere je odvisno življenje obtoženca. — Predsednik: »Prosim, da ne omenjate kazni!« — Dr. Barzal govori dalje. — Predsednik: »Dovolj, dovolj!« — Dr. Barzal: »Vi nimate pravice, reči dovolj!« — Predsednik: »Jaz pravim dovolj, vam vzamem besedo in vas pokličem k redu. Sodni dvor bo sklepal o tem.« Sodni dvor ga je nato kaznoval z redovno globo 300 K. — Nato se je vršilo zaslišanje treh obtožencev, ki so krivdo tajili. — Pri popoldanski obravnavi je prebral dr. Mandič pismo, ki ga je sprejel od dr. Barzala, v katerem pismu se ta odpoveduje zagovorništvu. Po daljšem posvetovanju je sklenil sodni dvor, da se obravnava na stroške dr. Barzala odgodi na drugi dan še v tem zasedanju, da se predloži pismo dr. Barzala kompetentni oblasti v svrhu odreditve disciplinarnega postopanja.

Vojaški avtomobil trčil v cestno železnico. V Pulju, in sicer na cesti Polikarpovi, je trčil v cestno železnico vojaški avtomobil, ki je vlekel tovorni voz, obložen s smodnikom. K sreči je trčil v električni voz samo avtomobil, tako, da se je s smodnikom otovorjeni voz samo prekucnil. Avtomobil je zelo poškodovan.

Smrt poslanca. Včeraj je umrl v Zadru deželnozborni poslanec dr. Josip Pastrovčič, ki je pripadal hrvaški radikalni stranki.

Samomor soproge srbskega poslanika. Včeraj smo poročali, da se je ustrelila soproga srbskega poslanika v Rimu, sedaj na Sušaku, dr. Vučevića zaradi bolezni svojega soproga. Prepeljali so jo v sanatorij, kjer je včeraj popoldne umrla.

K požaru na parniku »Mariane«. Poročali smo, da je izbruhnil požar na parniku Austro - American »Mariane«, in sicer na Reki. Ogenj je uničil velik del skladišča za bombaž in za usnje. Iz skladišča so rešili 500 velikih zabojev bombaža, katerega so naložili začasno na pomolu Zichy. Včeraj pa so se ti zaboji vneli in nastal je velik ogenj, ki je ogrožal celo sososko. Po večurnem gašenju se je posrečilo ogenj omejiti. Popolnoma je zgorelo 200 zabojev, ostali zaboji pa so večinoma ožgani. Škoda je zelo velika.

Dnevne vesti.

+ Deželni zbor kranjski bo sklican šele na jesen, da si skoraj vsi drugi deželni zbori sklicani na spomladansko zasedanje.

+ Župan dr. Ivan Tavčar in podžupan dr. Karel Triller sta odpotovala za deset dni.

+ Klerikalno norčevanje iz ljubljanskih interesov. Za časa bosanskih vstaj so imeli Turki navado, da so s prijazno besedo olajšali kristijanom zadnje trenutke. »Ne boj se, brate,« je govoril Turci in je kristijanu odrezal uho; »ne boj se, brate,« je dejal in je kristijanu prerazal vrat. Te turške prijaznosti se spominja človek, če vidi, kaj počenjajo klerikalci z Ljubljano. »Ne boj se, brate,« so rekli klerikalci in so obesili Ljubljani na vrat novi deželni cestni zakon in novi melioracijski zakon in vlada je dala hitro in brez pomisleka svoj blagoslov, zakaj vlada ima svoje veselje na vsem, kar dela Ljubljani škodo in krivico. »Ne boj se, brate,« slišimo tudi sedaj, ko hočejo klerikalci Ljubljano oropati za možnost, izpolniti mestno električno centralo. Ljubljana mora za osušenje Barja plačati ogromne vsote, za večne čase bo morala skrbeti za strugo, vodno moč pa bi radi klerikalci izrabili. Sedanja mestna elektrarna bo zadostovala samo še nekaj let in treba jo bo izpolniti. Elektrarna se pa da najlepše in najcenejše izpolniti s tem, da se Ljubljaničana vodna sila izkoristi. Kdo drugi ima več pravice do te vodne sile, kakor mestna občina. A vendar se hočejo klerikalci polastiti te vodne sile in mestu ugrabiti elektrarno; pri tem satanjskem naklepu jim gre na roko železniško ministrstvo. Namen je prozoren, in klerikalni apetit je razumljiv. V Ljubljani je več konsumentov za električni tok, kolikor jih bo sploh kdaj imelo po celi kranjski deželi raztresenih, slavno deželno električno omrežje od koroške meje do hrvaške Kolpe. Klerikalci so jo v svoji nevednosti in nezmožnosti, v svoji lahkomišelnosti in brezvestnosti z električno centralo v Završnici popolnoma zavozili. Že danes je gotovo, da bo imela centrala v Završnici velikansko izgubo in za pokritje te izgube naj nesrečna Ljubljana krvavi. To smo mi razkrili in pribili in zaprli smo klerikalcem sapo. Nič stvarnega niso znali odgovoriti; najecljali so le nekaj norčevanj in posmehovanj — pa je bilo konec besed. Tako je vedno; klerikalci se iz interesov ljubljanske občine samo norca delajo, saj so celo v občinskem svetu ljubljanskem glasovali proti mestnim koristim. Z norčevanjem hočejo prikriti svoje zlobne, mestu kvarne naklepe. »Ne boj se, brate,« »Slovenec« se dela pri tem, kakor da klerikalci že imajo koncesijo za vodno silo na Ljubljani in jim je že zamamčeno, da bodo Ljubljano osrečili s »cenejšo« deželno elektriko. Toda Ljubljana je s svojim županom vred tako svojevlečna, da ne mara biti osrečena na klerikalni način, ker bi jo to preveč stalo, da ne mara s svojimi krvjo in s svojimi žulji plačevati izgub, ki jih bo imela deželna centrala v Završnici. Z vodno silo na Ljubljani hi si Ljubljana znala sama napraviti električni tok cenejši kakor je sedaj in je nezasiščenega prepričanja, da ne potrebuje klerikalnih bergelj. Vse je odvisno od tega, če dobi koncesijo; toliko je pa gotovo, da deželni odbor še dolgo ne bo imel koncesije v žepu, marveč bo moral prestat, če prokleta trd bo in bo poteklo proketo veliko vodo, predno se bodo zavrtle turbine v deželni mešetarni ob Ljubljani.

+ O častnikih, ki politikujejo, se je mnogo pisalo, zlasti odkar so se turški oficirji jeli aktivno vmešavati v politiko in so s svojo politiko povzročili že dva državna prevrata v svoji domovini. Da je politiziranje častnikov pogubno za vsako državo, o tem si je ves svet edin in enodušna sodba vsega sveta je tudi, da so

razpad turške države in prvi vrsti zakrivilo ravno politikujoči njeni oficirji. In zdaj se, da se hočejo tudi pri nas v Avstriji častniki lotiti politike. Znano je, da pišejo na primer v »Danzers Armee-Zeitung« skoraj izključno sami aktivni častniki. In vendar sta dve tretjini vseh člankov, ki jih priobčijo »Armee-Zeitung«, politične vsebine. Tudi v najnovejši številki tega lista je uvodnik z docela politično vsebino. Člankar, ki je brez dvoma oficir piše o doseženem sporazumu med Avstrijo in Rusijo in naglašja, da je s tem vojna samo odgojena, ni pa preprečena. Do vojne mora priti v najbližji bodočnosti, toda ta vojna ne bo več vojna med Avstro-Ogrsko in Rusijo, marveč med germanstvom in slovanstvom... Tako piše — nota bene — avstrijski oficir, ki je tako učen, da na drugem mestu v istem članku pravi, da so »Poljaki, Madžari, Romuni in Italijani — pozor, čitatelji! — ne čisto slovenski narod!« In takšni ignoranti pišejo članke o visoki politiki! Bojimo se, da bodo taki politikujoči častniki spravili tudi našo državo na rob propada! Caveant consules!

+ O ušivcih in kostrunskih tatovih. Nemški listi kaj radi zmerjajo, kakor je znano, balkanske narode z ušivci in kostrunskimi tatovi. Te psovke so jele presedati že celo Nemcem in »Danzers Armee-Zeitung« piše na adresu teh listov med drugim to-le: »Drugačna je stvar o znanih zgodbah — ki jih je vsakdo sit že do grla — o srbskem mrčesu in o črnogorskih tatvinah. Te zgodbe so kot skrajno žaljive v stanu, da pomnože žal že obstoječo sovraštvo do nepcmirljivosti in sicer prav pri narodih, ki predstavljajo — ako nečemo opustiti vsake aktivnosti v naši zunanji politiki — našo politično bodočnost in katerih sorojaki tvorijo mogočen odstotek prebivalstva v naši državi. A vrhu tega — in to je najglavnejše na stvari — so vse te zgodbe popolnoma neutemeljene. Črnogorcem se noben drug narod ne more primerjati, ki bi osebno čast posamnika višje cenil kakor oni. Kdor Črno goro površno pozna, bo vedel, da je tamkaj tatvina, ki bi jo zagrešil domačin, popolnoma neznan, zato tudi tamkaj sploh ne pozna — v »kulturni« Evropi običajnih varnostnih odredb, da bi se hiše zaklepale. Kako torej mora žaliti toliko na svojo osebno čast državega, vrh tega ponosnega in za to tudi občutljivega Črnogorca, ako se ga vedno in vedno predstavlja kot tatu! Ako bi se ne dalo srbskim stenicam in ušim v zapadni Evropi nasproti postaviti enako sorazmerno število teh ljubkih živalic, je pa tudi šele vprašanje!... Ali bo ta lekcija spametovala nemške liste? Dvomimo!

+ Odlikovanje. Cesar je odlikoval sodnika-lajka Josipa Benedikta, trgovca v Ljubljani, z zlatim zaslužnim križcem s krono.

— Poroka. Danes popoldne se je poročil gosp. dr. Herman Bamberg, solastnik tvrdke Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani, z gđo. Pavlo pl. Kleinmayr, hčerjo g. dr. Ferdinanda pl. Kleinmayerja, lastnika tiskarne v Celovcu.

— Loterijski odbor Splošnega ženskega društva. V včerajšnji notici o razprodaji srečk v korist slovenskih umetnikov je med onimi damami, ki z vso vnemo razpečavajo srečke, po pomoti izostalo ime ge. dr. Švigljeve.

— Zakaj se je priljubila našim gospodinjam tako zelo Kolinska kavna primes, pač ni težko ugeniti. Na vsak način pred vsem zato, ker je najboljši kavni pridelek, ki daje kavi vse one dobre lastnosti, ki jih mora dobra kava imeti, namreč prijeten okus, dober vonj in lepo barvo. Obenem pa je Kolinska kavna primes edini pristno domači kavni pridelek, ker je Kolinska tovarna v Ljubljani, ki ga izdeluje, edino slovensko podjetje te vrste na celem slovenskem jugu. Vsaka slovenska gospodinja kupuje torej samo pristno domače in izvrstno Kolinsko kavno primes z znakom »Sokol«, na katero je treba pri nakupovanju dobro paziti, da se izognemo prevaram!

Sp. šišenskem zdravstvenemu svetu v nujen prevdarek. Piše se nam: Prebivalstvo Sp. Šiške doleti lahko danes ali jutri ista nesrečna epidemija, kakor je doletela pred par leti Postojno in ki razsaja danes v Trbovljah ter v Beli cerkvi. Kakšna nesreča je to za kraj, kjer se ta bolezen vgnezdila, vedo dotičniki, katere to zadene. A ne samo to! Koliko trpita tudi kupčija in promet v Šiški, katera stoji pred durmi Ljubljane zna biti tudi tu isti vzrok nesreče, namreč slaba in čez vse nesnažna pitna voda. V Sp. Šiški je napeljan vodovod, a to dobrote so žalihog deželni je redki prebivalci te vasi. Voda se največ porablja iz vodnjakov.

A kje stoje ti, kako so narejeni, kakšna voda je v njih? Poleg vrtov, ulic ali dvorišč stoje ti vodnjaki, skopani le nekaj metrov globoko, brez vsakega trdnega obzidja ali betona. Na ta način se lahko steka vsa nesnaga v te vodnjake. Osebito pa sedaj v spomladanskem času, ko se izvažajo na bližnje vrtove vsakovrstna gnojila in blato. Ni čudno potem, da se najde v vodi teh vodnjakov najrazličnejša nesnaga, v kateri se potem še zaredi mrčes kot nameček. Dobro to je vode si lahko vsak predstavljaj. Čudno pri vsem tem je le dejstvo, da še ni zadela Sp. Šiško ista nesreča, kakor danes Trbovlje. Zatorej gospodje v zdravstvenem svetu, poskrbite za kolikor mogoče hitro odstranitev teh v toliki meri škodljivih vodnjakov. V vaših rokah leži usoda spodnješišenskega prebivalstva, pobrigajte se torej dokler je še čas, po tobi zvoniti je prepozno. Mogoče se bo dobil še kak starokopitež, ki bo temu mojemu nasvetu ugovarjal, a dotični ne premisli, da Šiška ni danes vas, kot je bila pred 20 leti.

Železniške stvari. Piše se nam: K notici »Nov brzovlak« objavljen v 58. štev. »Slov. Naroda« z dne 11. marca t. l. bi bilo še omeniti, da se za slučaj, da stroj brzovlaka v Podnartu ne bo jemal vode, res človeku gozdeva, kakor da bo ta vlak v Podnartu ostajal edino g. podpredsedniku vitezu Pogačniku na ljubo. V tem slučaju pa je stvar ta-le: Splošno je znano, da jemljejo stroji vseh osebnih, v smeri iz Ljubljane na Jesenice vozečih vlakov v Podnartu vodo, in brezdvomno bo tako tudi pri bodočem brzovlaku, o katerem govori omenjena notica. A drugo jako važno vprašanje nam sili v pero, namreč: Bog zna je li že g. podpredsednik in naš državni in deželni poslanec vitez Pogačnik kaj ukrenil, da bodo pri omenjenem brzovlaku vozili ljubljanski, torej slovenski sprevodniki iz Ljubljane v Beljak in nazaj, ne pa sprevodniki Nemci iz Beljaka v Ljubljano in od tu nazaj v Beljak, kakor je to bilo v navadi pred otvoritvijo proge Trbiž-Pontabel. Tedaj so vozili na naši gorenski progi direktni vlaki iz Sent Valentina na Zg. Avstrijskem v Ljubljano in nazaj. Isti železniški čas so vozili sprevodniki iz Ljubna na dve strani, v Sent Valentin in nazaj v Ljubno, in iz Ljubna v Ljubljano in od tod nazaj v Ljubno, ko bi bili lahko to nalogo izvrševali ljubljanski, torej slovenski sprevodniki. Čudno! Stroji so vozili iz Ljubljane v Beljak in nazaj, a nemški sprevodniki iz Ljubna v Ljubljano in nazaj. Koliko psovsk so morali prešlišati tedaj naši, nemščine nezmožni poštenikmetjeinkmetice od strani teh nadutih nemških sprevodnikov. Pisec tega, takrat še mlad, je tako psovanje na lastne ušesa mnogokrat slišal, pa večinoma kmetje sprevodnikov k sreči umeli niso. Naloga naših poslancev je, da se zavzamejo še pravočasno za to, tu izraženo pravično zahtevo, da bo uprava c. kr. državnih železnic odredila potrebno, da bodo na progi Ljubljana-Beljak vozili slovenski sprevodniki iz Ljubljane v Beljak in nazaj, in nikakor nemški sprevodniki iz Beljaka v Ljubljano, saj teče proga Beljak-Ljubljana vendar po skoz in skoz slovenskem ozemlju.

Računski zaključek idrijske občine za leto 1912 je od 4. marca v občinski pisarni vsakemu na vpogled razpoložen. Zaključek izkazuje pri mestnem zakladu rednih dohodkov 139.065 K 28 vin. in prehalnih 87.812 K 02 vin., skupaj dohodkov 226.877 K 30 vin. Izdatkov pa je bilo rednih 97.387 K 96 vin., izrednih 30.861 K 81 v. in prehalnih 107.365 kron 41 vin., skupaj 235.615 K 18 v. Začetni blagajniški prebitek je znašal 9703 K 50 vin., končni pa 965 K 62 vin. Ubožni zaklad izkazuje dohodkov 19.407 K 31 vin. in prav toliko izdatkov. Ustanovni zaklad je imel enako dohodkov in stroškov po 2945 K 15 vin. Vsega denarnega prometa je bilo tedaj v skupnem znesku 507.197 K 40 vin. Napram proračunu je bilo več dohodkov pri mestnem zakladu 9698 K 28 vin., izdatkov pa 20.852 K 96 vin. Med dohodki je več donesla zlasti doklada na neposredne davke, namreč 10.752 K. Med izdatki pa se je prekoračilo proračun za večje zneske pri službenih prejemkih vsled uvedbe nove službene pragmatike, pri upravi cest, potov, mostov in jarkov za 7683 K 36 vin., razširjenje vodovodov za 3995 K 29 vin., prispevek ubožnemu zakladu za 5831 K 66 vin. i. dr. Občina idrijska je v letu 1912 plačala obresti svojega dolga 16.889 K 44 vin., na račun glavnice pa se je odplačalo 11.698 K 17 v. Občinsko premoženje je vredno koncem leta 1912 535.197 K 73 vin., čista aktiva torej 178.671 K 61 vin. Če k poslednjim prištejemo premoženje ubožnega zaklada 57.225 K 86 vin., znaša skupna čista vrednost občin-

skega imetja 235.897 K 47 vin., na pram letu 1911 za 22.204 K 07 vin. več. — To so ob kratkem glavni podatki iz računskega zaključka mestne občine idrijske za leto 1912, podrobnosti bodo razvidne iz tiskanih izvodov, ki jih založi občina in se bodo dobivali v občinski pisarni.

»Südmarka« in belokranjska železnica. Iz Novega mesta se nam poroča: V četrtek, dne 13. marca se je pred okroglim sodiščem končala afera, o kateri je »Slovenski Narod« poročal že v začetku januarja. Župan Samide v Črmošnjicah je tožil po sestnika Klemena, ker je ta trdil, da župan ni izpolnil svoje dolžnosti glede izpeljave belokranjske železnice čez Črmošnjice. Ondotni prebivalci so želeli, da bi šla belokranjska železnica čez Stražo - Toplice - Črmošnjice. Ko je prišel potovalni učitelj »Südmarka« Hoher v Črmošnjice, so mu povedali svoje želje in Hoher je obljubil, da bo o stvari govoril s takratnim železniškim ministrom Derschatto. Hoher je — kakor je pokazala obravnava o navedeni tožbi — izpolnil svojo obljubo in je tudi pisal županu Samidetu, kaj je po ministrovem nasvetu storiti. Po Hoherjevem pismu je minister upal, da se poleg glavne proge zgradi še varianta čez Toplice in Črmošnjice. Tako vnet je bil Derschatta, da je celo sam prispeval k stroškom za generalni načrt. Župan Samide se pa ni ravnal po Hoherjevem pismu, ker mu je župnik rekel, da to vse skup nič ni — in iz tega se je izcimila omenjena tožba. Klemen je pa bil v obeh instancah ne glede na doprinešeni dokaz resnično oproščen, ker sodišče v njegovih očitanih ni videlo nič nečastnega.

Gozdni požar. Dne 4. marca t. l. je pogorelo nekaj gozda grofa Auersperga na Turjaku. Vse je kazalo, da je zanesla požar hudobna roka. — Uvedli so preiskavo, ki je dognala, da je zažgal gozd brezposelni dninar Feliks Kožar iz Javorja. Mož je star že 62 let, ali pamet ga še ni srečala in hudobija ne zapustila. Oddal so ga v hišo pokore.

Sekularizacija. Bivši frančiškanski pater g. Krisostom Wester, sin upokojenega profesorja gosp. Avgustina Westra, je postal posveten duhovnik in je nastavljen v Lovranu za kaplana.

Oddaja del za razširjavo novomeškega kolodvora do tam, kjer se začne belokranjska železnica, se bo vršila dne 15. marca. Odkopati in nati bo okroglo 36.000 kubičnih metrov materiala. Nasip se bo raztezal prav do Krke, le ozka steza bo med krko in nasipom, na čegar spodnjem delu bo skarpa.

Nesreča na žrebarski postaji v Škocijani pri Mokronogu. Dne 19. februarja t. l. so prišli, kakor vsako leto, žrebarji z žrebeci na Dolenjsko, in sicer v Zabjo vas pri Novem mestu, v St. Jernej, Kostanjevico in v Škocijo. Tej zadnji žrebarski postaji je bil dodeljen korporal Jože Novak, ki je gnil enega žrebca podkavat. M. d. podkovanjem je žrebec Novaka tako udaril v trebuh, da so ga obšle takoj bolečine. Drugi dan proti poldnevju je Novak umrl. Drugi dan pravijo, da je udaril žrebec Novaka, ko ga je Novak snažil.

Motor-vožnja v »Kranjsko-hrvaški Šviciji«. Tam, kjer ob kranjsko-hrvaški meji teče včas prav hudo-urna Čabranka, od Osilnice dalje pa zgodovinska reka Kolpa, se nahajajo dve romantični tesni, v zadnjem času znane pod imenom: »Kranjsko-hrvaška Švicija« (Nemci jo nezasluženo imenujejo »Gottscheer Schweiz«). Tu sozi se je lani lepega meseca maja vozil z motor-kolesom tržaški potnik Pavel Češnik. Naleti pa na sredi ceste stoječ voz, na katerem so se razgovarjali možakarji, ne zmeneč se za signale odzade prihajajočega motorila. Češnik je vozil kakor se po ovin-kih in tesnobni na tej cesti da primer-no voziti. Ravnaoč se po kretnji vo-za, je švignil mimo voza. Konj pa se je motorja prestrašil, skočil v stran proti Kolpi ter zlomil oje. Pozneje so vozniki kolesarja dobili v neki gostilni ter od njega zahtevali odškodnino za zlomljeno oje. Češnik jih je zav-ral, češ, da on njih poškodbe ni kriv, ker je pravilno vozil. Ovadili so ga pri sodišču v Kočevju, kjer so Češni-ka kljub verjetnemu zagovoru ob-šedili na 48 ur zapora in povračilo škode ter stroškov. Kočevski sodnik je za merodajno smatral izpoved Bri-kega in Rogaleta, ki sta izjavila, da je kolesar vozil s tako brzino, kakor vozi in pr. Dolenjska železnica. Češ-nik se je proti tej razsodbi pritožil na novomeško okrogno sodišče. Pri to-žadnih vzklizni razpravi dne 13. t. l. je tudi to sodišče prišlo do istega pripranja, čeravno gospodje ne ve-rujejo v posebno hitro vožnjo na na-rodolenski železnici.

Tramontini - Cedolini - Chini. V sredo 12. t. m. je poročal »Slov. Na-rod«, da je ljubljanska policija areto-ovala predznega italijanskega goljufa Tramontinija, ki je sleparil že po raz-ličnih mestih. O tej stvari se nam po-roča iz Metlike: Peter Tramontini,

napačno Cedolini, se je dne 22. no- vembra l. l. prav ponosno pripeljal s kočijo iz Novega mesta v Metliko in izstopil v gostilni »Pri slonu«. Z njim se je pripeljal blizu 30 let stari Evaristo Chini, doma iz Vervo (Trento, Tirolsko). Ta nova »gospoda akor- danta« sta kaj kmalu premetila met- liske razmere. Nastopala sta mogoč- no. Evaristo Chini je kmalu odšel proti Semiču, češ, tam pri zgradbi predora poskusim srečo in poiščem potem tovariša Tramontinija-Cedoli- nija v Metliki, da skupaj odpotujeva. Sign. Petru se med tem v Metliki ni slabo godilo. Lepa obleka, zlata veri- ža, prstani, drzen nastop, vse to mu je pomagalo, si pridobiti zaupa- nje. Dasi je imel mnogo denarja, mu v družbi veselih in dobrobrčnih Met- ličanov še plačati ni bilo treba, zla- sti ker so trgovci, mesarji in peki upali, da dobe pri njem lep zaslužek. Po pordnevnem krokanju se je laški Peter rad ali nerad odločil k resnemu delu, kajti vsak čas je bilo pričako- vati prvih 60 delavcev. Peter je na- ročil živil pri trgovcu X, pri mesarju Y in pri peku Z; naročil je mnogo ži- vil in posode ter pustil vse peljati na določeno mesto, kamor da bo on ta- koj prišel. S prepričevalnimi beseda- mi je povedal dobaviteljem, da nje- gov bogati oče se ni dospel, on pa da za ta čas nujno potrebuje par sto kron. Prejel je od dveh obrtnikov skupaj 280 K, se zahvalil in — izginil. Natovorjeni voz je čakal in čakal, ob njem pek in mesar, a laški Peter se ni prikazal... Čuje se, da je Peter odnesel do tisoč kron iz Metlike. Še tisti dan se je Chini vrnil iz Semiča in v »Francieve« gostilni vprašal za »svojega tovariša«. Egreična gostilni- čarka je obvestila orožništvo in Chi- ni, dasi je bil dobro oborožen in imel povrh še vlomilno orodje pri sebi, je bil naenkrat spravljen v — luknji. Cele tedne se je v metličkih prostori- h dolgočasil. Končno se je naveli- čal počitka ter je ponoči z nekim dru- gim tatom zlomi zapah in srečno — všel. Ves trud, ga zopet vloviti, je bil zaman. Zda bi zopet več Metličanov zanimalo, da je galantni akordant Peter po zaslugi ljubljanske policije v pasti. Ta laški slepar ni samo v Solnogradu in v Bischofshofnu, v Ljubljani in v Metliki našel zaupljive ljudi, ki jih je očigledno, marveč tudi v Novem mestu, v Karlovcu, v Čr- nomlju in kdo ve še kje. Da le ne bo ušel, kakor njegov tovariš Evaristo, Chini, o katerem bi vedel Tramonti- ni-Cedolini najbrž marsikaj čednega povedati.

Pomanjkanje krme je zdaj na spomlad najbolj občutljivo. To je skušal na svoji koči novomeški po- sestnik in gostilničar Joško Mogolič. V zadnjem času mu je bilo namreč iz njegove, ob Ločniški cesti stoječe pristave ukradenega sena za več ne- go 120 K. Storilec so baje že na sledu.

Kinematograf »Ideal«. Danes nov spored s krasno žaloigro »Ugasla luč« v 2 delih. Dalje je na sporedu le- pa ameriška drama »Posinovičene«, humoreska »Krstno ime«, burka Gdč. doktor, veleznanimiv »Gau-mon-ter tedne«, komična privlačnost »Tuji kraj«, naravni posnetek »Raz- pečevanje rudninskih vod v Vichy-ju« in velekomična slika »Piefkejeva zapuščina«. Jako izbran in zanimiv spored.

Pokončavanje gosenčjih zapred- kov. Vzlic mnogim pozivom in opo- minom je na nekaterih vrtovih še vedno vse polno belih gosenčjih za- predkov ali mešičkov. Ker je nasto- pilo toplo, južno pomladansko vreme in se bodo gosence v par dnevih iz- legle ter pričele svoje kvarno počet- je, se vsi lastniki sadnih vrtov vno- vič in to zadnjič pozivljajo, da brez odloga vsi gosenčji zalego s svojega drevja odstranijo in na primeren na- čin pokončajo, sicer se bo kazensko postopalo proti njim.

Trpinčenje živali. Pred par dne- vi je nek mesar pripeljal po Dunajski cesti 21 komadov drobnice, katera je bila silno trdno skupaj zvezana, 8 ži- vali pa je imel celo za sedež prive- zanih. Ko ga je uradni organ opozoril da to ne gre, ga je mesar oštel. Pre- skrbjeno je, da dobi možakar za to tudi zaslužno plačilo.

S ceste. Predčerašnjem je na Starem trgu s kolesom podr delavec Ignacij Hafner šolsko učenca Antoni- jo Turkovo, katera se je pri padcu na desni roki poškodovala ter si raztr- gala krilo.

Prijet »dezertar«. Včeraj so pri- jeli v Vrhovcah nad Vičem bika, ki je pobegnil še v sredo zvečer z ljub- ljanskega kolodvora, ter ga previdno zvezanega zopet odvedli c. kr. kme- tijski družbi nazaj. Kot se je »van- drovček« ta čas potepal in kje je pre- nočeval, nam ni znano.

Tatvini. Prodajalec živil Jakobu Turku je bila na Dunajski cesti izpod stojnice ukradena 12 K vredna aceti- lenka, hišniku Tomažu Jankarju pa dva pljuvalnika.

V Ameriko se je hotel včeraj od- peljati Marko Mesič, rodom iz Jeze- ronov, ter se odtegniti vojaški dolž-

nosti. Nakano mu je pa preprečil na kolodvoru službojuči nadstražnik Ni- kolaj Večerin, ki ga je aretoval.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ame- riko 27 Hrvatov, 10 Slovencev in 4 Ogrji, nazaj je prišlo 40 Hrvatov. V Heb je šlo 16, v Buchs 27, in Inomost 17, na Češko 36, na Dolenjsko pa 37 Hrvatov, Na Dunaj se je odpeljalo 60, v Budimpešta pa 40 Lahov. Z Du- naja je prišlo 27, iz Linca pa 16 Ko- čevarjev.

Izgubila je ga. Jožefa Kasteličeva denarnico s srednjo vsoto denar- ja in dvema voznicma listkoma do Novega mesta. G. Fran Verbič je iz- gubil denarnico, v kateri je imel čez 6 K denarja. Hlapec Jožef Žabkar je izgubil železno cev. Šolska učenka Milena Milavčeva je našla niklasto žepno uro. Delavčeva žena Jožefa Bezljajeva je našla zavitek svile. Iz- gubila je učenka črno žametovo roč- no torbico na dolgem traku. V njem je slika z imenom. Prosi se, da jo od- da pošten najditelj na mestnem magi- stratu.

Našla se je mala ročna torbica s pisalnim orodjem. Dobi se pri gosp. Ivanu Havličku na Poljanski cesti 43.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je njena marljiva podružnica v Lokvi na Krasu 42 K. K tej vsoti so prispevali: mesto verca na krsto pok. gosp. Avg. Praprotniku, županstvo občine Lokev 10 K in hranilnica in posojilnica v Lokvi 10 K. Mesto venca pok. gosp. Andr. Kocjanu iz Žiri pri Sežani so darovali gg.: L. Mahorič, lekarnar Brelich, Ant. Muha in R. Srebotnjak po 5 K, g. And. Obersnel 2 K. G. H. Petrič, urar v Postojni je poslal 1 K, »vojne odškodnine« v smislu po- vabila C. M. podružnice v Matenji vasi. G. Ravnik v Botovljah je poslal 4 K, katere so zbrali telovadci borov- ljskega »Sokola« med seboj pri prv letošnji telovadni uri.

Kupone »Tolstovrške slatine« odjemlje, kakor znano, lastništvo g. Andr. Oset, Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško, od kupcev s prispevkom 20 h za vsak kupon družbi sv. Cirila in Metoda v korist. Mi smo tolstovrško slatino na tem mestu že večkrat pri- poročili in tudi nasvetovali, naj prija- telji C. M. družbe pri trgovcih in go- stilničarjih, kjer je ta slatina na prodaj, redno pridobe za C. M. družbo tisti 20 vinarski kupon, ki je in mora biti priložen vsakemu zaboju. Te kupone naj se pošilja C. M. družbi v Ljubljano. Nujno prosimo! Tvrda Iv. Perdan v Ljubljani je izročila teh kuponov zopet 20, kar ima za družbo vrednost 4 K. Hvala!

Društvena naznanila.

Napredno gospodarsko in pro- svetno društvo za Krakovo in Trno- vo. Redni občni zbor tega društva se vrši jutri v nedeljo, dne 16. marca ob pol 4. popoldne v gostilni gosp. M. Sokliča, Pred konjušnico. Dnevni red: Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. Določitev članarine. Vo- litev odbora in revizorjev. Slučajno- sti. Zborovanja se udeležijo in poroča tudi državni poslanec in podpredsed- ni N. N. S. gospod dr. Vladimir Rav- nihar.

»Sokol« I. priredi v torek, dne 18. t. m. ob 8. zvečer javno predavanje v svojem društvenem lokalu, trg Ta- bor 2. Tema: Sokolska ideja in Jugo- vanstvo, predava brat profesor Ber- ce Z. ozirom, da je to zadnje pred- avanje v zimski sezoni in tema času primerna, vabi odbor svoje člane in njih prijatelje k obilni udeležbi. — Na zdar!

Društvo inženirjev v Ljubljani. Danes zvečer ob 8. predavanje, jutri, v nedeljo ob 10. dopoldne redni občni zbor, obkarrat v »Srebrni dvorani« hotela »Union«.

Klub slov. amater-fotografv v Ljubljani ima v soboto, dne 29. t. m. ob 9. uri zvečer svoj redni občni zbor v Prešernovi sobi restavracije Novi svet (Marije Terezije cesta).

Ljubljanska krajeva skupna Društva jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov priredi danes zvečer ob 8. v salonu restavracije pri Mraku, Rimska cesta, svoj prvi prija- teljski sestanek, na katerem se bo razpravljalo o važnih in aktualnih za- devah, vsled česar se cenl. tovariši prosijo, da se sestanaka polnoštevilno udeležijo.

Pogrebno društvo bratovščine sv. Jožeta ima svoj redni letni občni zbor v sredo, dne 19. marca t. l. ob 5. popoldne v mali dvorani Mestnega doma.

Občni zbor podpornega in prava- varstvenega društva državnih urad- nih slug, poduradnikov in pomožnih slug za Kranjsko se je vršil dne 8. marca pri polni udeležbi članstva. — Predsednik Zorko pozdravi tova- riše in razlaga potrebo stanovske lo- kalne organizacije, nakar podeli be- sedo tajniku Hübscherju, ki po- ve, da je imelo društvo v preteklem

letu 4 odborove seje in devet meseč- nih sestankov, na katerih se je ob- ravnavalo o stanovskih zadevah pri izključku vsake politike in strankar- stva. Blagajnik J. E. rman poda sle- deče poročilo: Dohodki članarine in vpsnine znašajo do konca leta 1912. 113 K 80 vin., do konca februarja leta 1913. pa 19 K 20 v. Čisti dobiček predpustne veselice znaša 295 kron 20 vin., torej skupaj 428 K 20 v. — Izdatki pa: upravni stroški 43 K 40 v, podpore pa 40 K, torej skupaj 83 K 20 vin. Ostanek premoženja koncem februarja 1913 znaša 345 K. Pregledo- valec računov, Karel Pirmann, iz- javi, da so bili računi pri pregledu v najlepšem redu. Blagajniku se podeli absolutorij. Za tekoče poslovno leto so bili nato izvoljeni sledeči odbor- niki: Predsednik: Karel Zorko; namestnik: Avgust Jeršek; taj- nik: Ivan Hübscher; namestnik: Miha Kosmač; blagajnik: Karel J. E. rman; namestnik: Anton Cu- den; in odborniki: Ivan Rako- vec, Jan Svetlič, Fran Gabr- šek in Fran Zupančič; namest- nika pa: Anton Vrhovnik in Aloj- zij Avanzo; pregledovalca raču- nov: Karel Pirmann in Fran Brenčič. Članarina se je določila za tekoče leto po 60 vin. Za posmr- tnico umrlim članom se izplača vdovi ali ostalim 100 kron. Ker se ni stavi- lo drugih predlogov, se zahvali pred- sednik Zorko tovarišem za obilo ude- ležbo in zaključil zborovanje ob 10. zvečer.

Zveza jugoslovanskih železni- čarjev. V nedeljo popoldne dne 9. t. m. se je vršil III. redni občni zbor, »Zveze jugoslovanskih železničarjev«. Udeležba je bila velika. Navzočih je bilo 66 delegatov, ki so zastopali 1563 članov. Zborovanje je otvoril Zvezin predsednik tovariš Škerjanc, ter prečital pismo državnega poslanca g. dr. Ravniharja iz Ljubljane, ki obžaluje, da je zadržan, in je radi tega pozdravil občni zbor pismenim potom ter obenem Zvezo naprosil, da se v konkretnih slučajih zapostavljanja slovenskih železničarjev obrača naravnost na poslance, ki bodo vedno pripravjeni za potrebne inter- vencije in zastopstva. (Burno pritje- vanje). Občni zbor je nadalje pozdra- vilo »Društvo jugoslovanskih železni- kih uradnikov«, ki je ravno takrat imelo občni zbor in »Redakce českoslovan- skih železniških listu« v Pragi. (Plo- skanje). Predsednik se je v svojem poročilu spominjal težke poti, ki jo mora hoditi »Zveza«, ako hoče doseči stanovskih in narodnih vspehov za svoje članstvo in za splošno jugoslo- vansko železničarstvo. Vkljub silnim težavam in množevnim nasprotnikom se nahaja »Zveza« v vsestranskem raz- voju in hoče tudi v resnici napredo- vati. Obžalovanja vredno je pa, da je še vedno veliko število slovenskih železničarjev, zlasti poduradnikov, kakor prožnih in postajnih mojstrov, stroje- vodij, nadsprevodnikov in drugih tako pri državni kakor pri južni železnici, ki si domišljujejo, da jih naša domača, narodna »Zveza« ne more zadosti bra- niti in iščejo edino le radi tega kri- vega prepričanja zavetja pri raznih nemških društvih. Posebno pa se za- merja »Zvezi«, ako ona graja postop- nje posameznikov, ki v gotovih slu- čajih naravnost brutalno postopajo s svojimi podrejenimi, ki so naši člani in na tak način prikrašujejo pravice slovenskim železničarjem. Dotičnim naj bode iz tega najbolj kompetentnega foruma povedano, da »Zveza« tudi v bodoče ne bode pustila kratiti pravic svojim članom in naj bi prihajalo to- kratenje od kogarkoli in najsi bode že v stanovskem ali narodnem oziru. — Nadalje poroča predsednik, da je osrednji odbor izvršil nalge, ki mu jih je naročil II. redni občni zbor lan- skega leta dne 14. aprila in prečita dotične vloge, ki so se poslane želez- niškemu ministru, ravnateljstvu c. kr. drž. železnice v Trstu, generalnemu ravnateljstvu c. kr. priv. juž. železnice na Dunaju in nekatere vsem slovan- skim državnim poslancom. Na vloge Zveza ni dobila odgovora in bode, ker se razmere niso še skoraj nič pre- drugačile, potreba isteše enkrat pono- viti. Z drugimi slovenskimi železni- čarskimi organizacijami, ki so zvezane v Ligi, je »Zveza« v prijateljskih stikih. — Zvezni tajnik tovariš Jež je poročal, da je »Zveza« tekem potekle poslovne dobe od zadnjega občnega zbora, ki se je vršil dne 14. aprila l. l. poka- zala tako lep napredek, da smemo biti v resnici zadovoljni. Izjava, da je Z. J. Ž. po zaslugi zavednih, narodnih železničarjev povsod kjer je zastavila s svojim delovanjem, dosegala svoje namene in da je s svojim prizade- vanjem v obrambo in korist našega železničarstva tudi letos opravičila svoj obstoj in v precejšnji meri tudi nade, katere je stavilo vanjo jugoslovansko železničarstvo ter stoji danes v naši jugoslovanski javnosti kot zaščitnica pravic in koristi našega narodnega železničarstva. Taka, kakršna je izšla Z. J. Ž. iz narodnih železničarjev, taka je ostala v poteklem času in taka hoče ostati v bodoče, prosta vsakega poli- tično-stranskega vpliva, boreča se le

za stanovske koristi narodnega želez- ničarstva. Njena »politika« je bila in bode politika kruha za našega jugo- slovanskega železničarja na jugoslovan- skih, domačih tleh. Članov je naraslo od zadnjega občnega zbora, od 2024 do 2408 to je za 384 članov. Pisem se je odposlalo mnogo, ker je znašala čista poštnina v potekli poslovni dobi 266 K 57 v. Osrednji odbor je imel v potekli poslovni dobi 30 rednih in 5 izrednih sej. Shodov se je vršilo v Trstu 8 javnih in 3 društveni, ter po podružnicah 32 javnih in 28 društvenih. Pravovrstnih slučajev je bilo 8. Posredovalo se je v 140 slučajih, v 118 z ugodnim uspehom. Podružnic šteje Zveza danes sedemnajst in sicer: Maribor, Ljubljana, Jesenice, Bled, Bohinjska Bistrica, Kanal, Gorica, Sv. Križ-Cesta, Rihenberg, Opčine, Divača, Sežana, Herpelje, Podgorje, Buzet, Kanfanar in Pulj. V prihodnji poslovni dobi se bode ustanovilo še 5 podruž- nic, za katere so že vse priprave v delu. — Zvezin blagajnik tov. Cerar je poročal, da je imela »Zveza« v potekli poslovni dobi skupnih prejem- kov 30.737 K 05 v, skupnih izdatkov pa 25.862 K 75 v, torej skupnega prometa 56.599 K 80 v. Čisto Zvezino premoženje znaša 7939 K 24 v. — Na predlog nadzorstva se je podal odboru absolutorij, blagajniku in pred- sedniku pa se je izrekla posebna za- hvala. — Pri nadaljni točki »volitve« se je vnela več kot poldrugo uro trajajoča debata, ker se je dosednji predsednik tovariš Škerjanc na vse kriplje branil, sprejeti ponovno mesto predsednika in se je le na vsestransko izraženo željo pričujočih udal pritisku, ter ob vihnem navdušenju navzočih sprejel zopet predsedstvo. Za podpred- sednika sta bila ravno tako prisrčno pozdravljena, izvoljena tovariša Bufon Ivan in Jaklič Ivan, za odbornike: Cesar, Macarol, Hrovat, Jež, Oblak, Možina, Kodrč, Znidaršič, Petelin, Pe- gan, Orel, Kralj in Jug Franc, za ob- borniške namestnike: Korošec, Pirš, Starč, Gulič, Furlan in Uršnik, v nad- zorstvo pa sledeči tovariši: Kordan, Braz, Mirt, Kete in Vitez in za na- mestnike: Drašlar, Turk, Dolinar in Zvan. Končno so bili sprejeti vsi do- poldan na zborovanju delegatov pred- lagani predlogi in se je centrali na- ložilo, da preskribe vse potrebno, da se predlagane spremembe in poboljški od c. kr. državne železnice kakor tudi od uprave južne železnice izvedejo. Razprave so bile vseskozi jako stvarne in so vsi delegatje jako pogostoma posezali v debato in se je končno določilo, le vse najboljše v zadovolj- stvo navzočih in v prospeh vsega ju- goslovanskega železničarstva. Posa- mezni govorniki so v jako rezkih besedah obsojali brezbriznost nekaterih jugoslovanskih državnih poslancev, ki se vse premalo zanimajo za narodne koristi svojih volilnih okrajev, kar posebno drastično kažejo železniške proge, ki tečejo po naših domačih iz- ključno slovenskih oziroma hrvaških tleh, na katerih se pa še vedno šopi- rijo nam skrajno sovražni postajena- čelniki in drugi železniški uslužbenci, ki so jih uprave železnice, na veliko škodo domačega prebivalstva importi- rali iz vseh mogočih nemških pokrajin. Ko se je tudi v tej kočljivi zadevi do- segel sporazum med posameznimi go- vorniki, se je dalo osrednjemu odboru natančnih navodil o bodočem postop- anju v tej zadevi, da se skupno z našimi drž. poslanci doseže zaželeni vspeh o nastavljanju slovenskih ozir. hrvaških železničarjev na naših progah. Ob 7 uri zvečer je nato s prisrčno za- hvalo vsem navzočim zaključil pred- sednik ta tako lepo vspeli III. redni občni zbor.

»Slovensko delavsko in tesarsko društvo« priredi veliko vrtno vese- lico dne 8. junija v Štepanji vasi pri Antonu Novaku na gričku.

»Sokol« v Domžalah ima svoj ob- čni zbor v nedeljo, dne 16. t. m., ob 4. popoldne v Sokolskem domu. Radi važnih točk dnevnega reda vabi od- bor k mnogobrojni udeležbi.

Vrhnški Sokol je imel ob veliku udeležbi svojih članov preteklo nede- ljo svoj VI. redni občni zbor, na ka- terem se je konstituiral sledeči od- bor: brat Viktor Perne, starosta; dr. Fran Sabec, podstarosta; Ivan Žitko, načelnik; Anton Pirk- majer, tajnik; Ignac Kunsteli, blagajnik. V ostali odbor so izvoljeni sledeči bratje: Josip Jurca, Ivan Tomšič, Stanko Kermavner, Miha Tomšič, Ivan Tischler in Karel Iglič.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Danes v soboto (nepar) prvič na slovenskem odru kratkočasna butka »Pred poroko« — smeh, smeh je geslo. Vloge imajo naši najboljši komiki, režira g. Povh. V nedeljo popoldne ob izdatno zni- žanih cenah zadnjič v sezoni priljub- ljena burka »Nebesa na zemlji«, izven abonementa, za lože par. V nedeljo zvečer (par) prvič v sezoni nanovo na- študirana opereta »Jesenski manever«.

Vloga prostovoljca Marosija poje operetna subreta hrvaškega narodnega gledališča v Osijeku, gđ. Grossova kot gost. Začetek ob 7, konec ob pol 10. uri.

Tridesetletnico gledališkega delovanja praznuje sedaj naš rojak, član hrvaškega deželnega gledališča v Zagrebu gosp. Ignacij Borštnik. V proslovo tega jubileja uprizori zagrebško gledališče v sredo, dne 19. marca Hebbelovo dramo »Marija Magdalena«. Vabilu na to predstavo je dodana pesem, ki jo je gosp. Ign. Borštnik zložil povodom svoje tridesetletnice in ki se glasi tako - le:

Spustite zagrinjalo . . .

Pobede ni, le boj vihrá brez kraja!
Kdo v borbi težki padel bo nocoj
Taj, kjer junakov kri tál ne napaja,
Kjer, Muze, ste razvile prapor svoj?
Minilo trideset je let,
Odkar sem v hram vaš bil sprejet,
V vrte vaše in nasade,
Cvetoče večno, večno mlade,
O, časi krasni!
O, dnevi jasni!
Sto src, sto duš sem dal vam v dar,
Položil jih na vaš oltar —
Jaz: kralj, berač, ljudi tolmač
Iz nizkih koč, gradov, palač.
Poslednja krinka danes pade.
A s krinko zadnjo padam jaz;
Pokriva prošlost te zaklade —
Ostaj mi je le moj obraz!
Umetnosti se hram zapira,
Zaklepa se dehteči vrt,
Ki meni več ne bo odprt;
Junak nekdanji tu umíral!
Zato tečite,
Solze, škropite
Še enkrat mi ta mali svet,
V obloko praznično odet!
Teko poslednje naj solze,
Ki plakal sem jih jaz za té,
Da té, umetnost, tvoje ideale!
Za té solze v očeh bi vedno stale,
Da ena vsaj ostati more
Do zadnje noči — zadnje zore
Življenja mi, kot drag spomin:
Na sreče dni — dni bolečin!
Spustite zagrinjalo . . .

Umetnost.

Iz Kranja. Velikega kulturnega pomena je 12. sušec za mesto. S tem dnem je stopila naša mlada slovenska moderna glasba z vsemi ali vsaj najmarkantnejšimi predstavitelji prav razkošno na naša tla in uspeh je bil močnejši in nepričakovan. Dr. Krek, Lajovic, Ravnik in Adamič, ki so s krepkimi vesi in od visokokulturnih narodov vzljubljeni val na slovenska tla privedli, so doživeli slavje, kakoršno gre njih poštenim umetnikom. Pozdravljena oznanjevalca nove pomladi, pozdravljena Rijavec in Trost! Rijavec, pevec po božji milosti, je s svojim pristnim, z dušnim, srebrno čistim glasom segal globoko v čustvovanje naših najboljših lirikov, oznanjujoč sugestivno tragično bolestin in pre-srečne vzdihne ranjenih, koprnečih src. Pri klavirju je sedel Trost, ki je idealnim načinom bolj muzičar, kakor spremljeval in fino zadet harmonični akord umetniškega sodelovanja. V skladbah Liszta in Chopina je pokazal svojo močeno muzikalno naravo, svoj močan temperament in brilantno tehniko. Klobuk doli pred moškim zborom naše citalnice. S svojimi jasnimi glasovi je prišel nekako preroben na plan. Občudovali so na njem fino dinamiko in dobro fraziranje. V razprodani dvorani je bil mahoma sklenjen stik med poslušalci in proizvajalci, odkritosrečno navdušenje je raslo od točke do točke, vesel sem bil tega občinstva, ki je posvedočilo pošteno in pravo razumevanje za te umetnine. Tudi naši pridni konservatoristi, katerim pripade čisti dobiček, bodo zadovoljni z materijalnim uspehom.

O. Dev.

Izpred sodišča.

Zavarovalnica »Balkan«. Glavna obravnava proti članom ravnateljstva zavarovalnice za slučaj smrti »Balkan«, pri kateri zavarovalnici so se odkrile, kakor smo že poročali, velikanske sleparije, se vrši v Zagrebu in sicer koncem meseca marca ali v začetku aprila. Kakor poročajo iz Zagreba, se je sodno postopanje proti odvetnikom dr. Aleksandra Horvatu in dr. Vladimirju Sachsu zaenkrat od obravnave izločilo, češ da preiskava glede omenjenih obtožencev še ni dovršena. Hrvški politični krogi so vsled tega precej vznemirjeni, ker so trdno prepričani, da se je to zgodilo edino le iz političnih vzrokov in so uverjeni, da bo ta izločitev imela prav lahko še težke politične posledice, ravno ker bazira na političnih spletkah. Več o tem bomo poročali svoječasno, kajti od sedaj se mora te hipoteze smatrati, kljub veliki verjetnosti, vendar le še za domnevanja.

Konfiskacija konfiskacijskega sodnega odloka je najnovejši pojav

na polju tiskovne policije. Zadeva je sledeča: »Rieder Wochenblatt« na Spodnje Avstrijskem je bil konfisciran zaradi nekega članka o že znani, (o kateri smo tudi že mi pisali), še ne popolnoma pojasnjeni provizijski aferi v vojnem ministrstvu. Glede te afere je podalo vojno ministrstvo izjavo, da z mahinacijami interesiranih oseb ni v prav nobeni zvezi. — Okrožno sodišče je konfiskacijo potrdilo in urednik je priobčil konfiskacijski odlok. Kaj se je zgodilo? List je bil zopet zaplenjen in sicer je bil zaplenjen konfiskacijski odlok okroglega sodišča. Ta zaplemba se je utemeljevala z dejstvom, da bi bil smel urednik priobčiti iz konfiskacijskega odloka samo oni del obsojbe, v katerem se delikat opiše, ne smel pa bi priobčiti onega dela, s katerim se razsodba utemeljuje. Urednik lista se je proti konfiskaciji sodnega konfiskacijskega odloka pritožil.

Izpred najvišjega sodnega dvora.

Solnograški zakon. Kakor smo že svoječasno in obširno poročali, je duhovnik Hans Kirchsteiger v Solnogradu, v svojem stanovanju poročeval na novo in z drugimi osebami katoliško ločene zakonske osebe. Ta novi zakon je imenoval Kirchsteiger »Solnograški zakon«. Imel je obilo posla in je rešil zelo veliko oseb vseh stanov prisiljenega katoliškega konkubinata. Državno pravništvo je dvignilo proti Kirchsteigerju obtožbo vsled sramočenja uredbe katoliške cerkve. Sodni dvor pa je Kirchsteigerja oprostil, češ da je on kot duhovnik upravičen podeljevati zakramente. Proti ti oprostiti razsodbi je vložil državni pravdnik ničnostno pritožbo, katero pa je včeraj najvišji sodni dvor iz formalnih vzrokov zavrnil.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

BOLGARSKO SOBRANJE.

Bolgarsko-romunski spor. — Stanje mirovnega vprašanja. — Bolgarsko-srbski in bolgarsko-grški odnosi.

Sofija, 15. marca. V današnji seji bolgarskega narodnega sobranja se je vršila zanimiva debata o interpelacijah o bolgarsko-romunskem sporu. O stanju mirovnega vprašanja in o bolgarsko-srbskih, odnosno bolgarsko-grških odnosih. Prvi interpellanti so grajali romunsko politiko, stavili na vlado vprašanje, kakšne koncesije je obljubila Romuniji ter predložili množico peticij prebivalstva iz Dobruže, v katerih se z vso odločnostjo protestira proti odstopu silistrskega okrožja Romunski.

Posl. dr. Spisarovski, urednik oficijoznega lista »Blagarije« je med drugim izjavil: »Ne vem sicer, kaj namerava vlada storiti glede na neupravičene romunske zahteve, to pa izjavljam v imenu vsega prebivalstva, da bolgarski narod ne bo odstopil niti pedl s krvjo napojene bolgarske zemlje.«

Soc. demokratski poslanec Zalikov je interpeliral radi incidentov, ki so se prigodili med bolgarskimi in grškimi vojaki, zlasti pa zaradi ostrega pisanja srbskega časopisa proti Bolgarski. Na to in ostale interpelacije je takoj odgovoril min. predsednik Ivan Gešov. Med drugim je izjavil: »Direktna mirovna pogajanja s Turčijo se ne vrše. Posredovanje vesleš za nas ni obvezno.« Nato je podal zgodovino bolgarsko-romunskega spora ter navedel vsebino londonkega zapisnika z dne 29. januarja o pogajanjih z Romunsko. V tem zapisniku je Bolgarska priznala Kučovahom solsko in cerkveno svobodo ter dovolila v to, da Romunska gmotno podpira kučovlaške šole in cerkve, a pod nadzorstvom bolgarske vlade. Nadalje je se bolgarska vlada zavezala, da podre utrdbi pri Silistriji in da dovoli tudi v to, da Romunska utrdi svojo jugovzhodno mejo, končno soglašala Bolgarska z regulacijo meje in odstopi Romunski trikot ob Črnem morju. — Glede bolgarsko-srbskih in bolgarsko-grških odnosov je rekel min. predsednik med drugim tudi to-le:

»Z največjim veseljem konstatiram, da med balkanskimi zavezniki ni prav nobenih diferenc, ki bi mogle vreči kakršnokoli senco na prijateljske odnose med posameznimi zveznimi državami. Vse pogodbe so se izvršile in izpolnile v polnem obsegu. In čisto gotovo je, da se bodo medsebojni dogovori uspešno izvedli in izpolnili. Z nami vred so prepričani vsi zavezniki, da moramo zgodovinsko delo naše alijance dovesti do končnega cilja. In vsi računajo s popolno gotovostjo na to, da se mirno in trezno uravnajo gotovi lokalni

spori med podrejenimi organi, ki kažejo v svojem postopanju več vne-makor pa potrebnega fakta.« — Glede znanih spopadov med bolgarskimi in grškimi vojaki v Nigriti je min. predsednik izjavil, da se tako grška kakor bolgarska vlada trudita, da poravnata ta incident najkrajšim potom. — Glede vojne je rekel Gešov, da mora kategorično izjaviti, da Bolgarska želi mir, toda ta mir mora odgovarjati ogromnim žrtvam in izgubam, ki so jih imeli zavezniki v vojni. Najelementarnejše čustvo pravičnosti zahteva, da nam mora sedaj Turčija dati več nego nam je ponujala ob premirju. Min. predsednik je nadalje zavračal domnevanje, da zavezniki vojske v tem delu vojne niso izvojevali nobenih uspehov, in navaja konkretna dejstva, ki izpričujejo, da so tudi sedaj vojne operacije prav tako uspešne kakor so bile preje. Sedaj imajo veselite izpregovoriti besedo, kaj naj dobe zavezniki po novih žrtvah. Zavezniki so trdno prepričani, da bo razsodba Evrope v tem oziru pravična in nepristranska. On in vsi zavezniki so prepričani, da je Balkanska zveza za vse zaveznike življenska potreba in da se vzdrži tudi za bodočnost.

Srbsko oficijozno glasilo o demobilizaciji.

Belgrad, 15. marca. (Izv. poročilo.) Včerajšnja »Samouprava« piše pod naslovom »Po objavi demobilizacije«: Zdi se, da so najvažnejša vprašanja med Rusijo in Avstrijo rešena v toliko, da izključujejo nadaljne zapletitve. Gotovo pa je, da bi bilo potreba z demobilizacijo pričeti istocasno na vseh mejah, ker bi se samo tako mogli še bolj umiriti razburjeni duhovi ter se s tem odstraniti vsi pojavi, ki neustojno dajejo povod za domnevanje, da mir ni v vsakem oziru in popolnoma zagotovljen. Avstrija ni izvršila mobilizacije najprej na severu, ne zaradi Rusije, marveč je mobilizirala najprvo na jugu, a še le kasneje na severu, da s tem zavaruje svoje varstvene odredbe na jugu. Tako mobilizirana Avstrija je v času vojnih operacij razpravljala zapored o vprašanjih, od katerih niti eno ni bilo v neposredni zvezi z vzhodno, marveč vsa ta vprašanja so bila v zvezi z južno mejo. Tako mobilizirana je razpravljala o albanskem vprašanju in to tako, da se je večkrat zdelo, da bo uporabila tudi svojo vojsko, ako se to vprašanje ne reši v njenem zmislu. Ona je s svojo mobilizacijo na jugu dosegla, da so se uveljavile vse njene zahteve in četudi v Evropi dvomijo, da bi Albanija mogla živeti in se samostojno razvijati. Avstrija je imela ugodno priliko, da bolje zagotovi gospodarske interese na Balkanu s tem, da bi bila pomagala balkanskim državam, zlasti pa Srbiji in Črni gori, da si zavarujejo svoj obstanek, nji pa zagotove odločujoč položaj. Ona pa se je raje pehala za ustanovitev Albanije. Če pa se bodo s tem okrepili njeni zavezniški odnosi ali pa če se bo še bolj povečalo tekmovanje med Italijo in Avstrijo, to je stvar, ki Srbijo nič ne briga. Avstrija smatra, da ji je Albanija potrebna za ohranitev interesov na Balkanu, najbolj pa zaradi tega, da Srbijo odrine od Jadranskega morja in sebi zagotovi gospodujoč položaj na Jadranski obali. Ako pa se bodo te želje in težnje v resnici izpolnile, to bo pokazala bližnja bodočnost. Sedaj pa se že lahko trdi, da na Balkanu ni vse tako urejeno, da bi bil zagotovljen trajen in definitiven mir. Vse je bojazen, bi odpadle, ako bi Avstrija demobilizirala tudi jugovzhodni meji.

Poslaniška konferenca.

London, 15. marca. Danes dopoldne se je vršila konferenca veleposlanikov. Pečala se je z mirovnimi propozicijami Balkanske zveze. Konferenca baje namerava nasvetovati, naj sprejme posredovanje vesleš in naj dovoli v šesttedensko premirje, v katerem času bodo veselite imele dovolj časa za posredovanje. Na seji se je tudi razpravljalo o tem, ali bi ne kazalo, poseči po orožju prisilne intervencije, ako bi Turčija ne hotela skleniti miru.

Petrogradska konferenca veleposlanikov.

Petrograd, 15. marca. Poroča se, da se prične konferenca veleposlanikov šele koncem drugega tedna, če ne bo Romunska zahtevala pospešitve pogajanj v očigled velikanski razburjenosti (?), ki vlada na Romunskem. Princ Ghika se je izjavil namram nekemu diplomatu, da vstraja Romunska na odstopu Silistrije.

Bukarešta, 15. marca. Nasproti vestem, da bodo trajala pogajanja veleposlanikov več tednov, se razširja tu govoric, da je računati komanj z 2 ali 3 sejami, ker bodo poslani vsako nameravano zavlačevanje zavrnili.

Odrin.

Carigrad, 15. marca. V Odrinu vlada velikansko pomanjkanje živil, tako, da je ukazal Šukri paša izprazniti tudi vse privatne zaloge živil. Vsak vojak dobi na dan en hlebec kruha in en košček sira, vsak teden dvakrat pa dobi prebivalstvo gorko juho. Posebno primanjkuje tudi premoga in drugega goriva. — Pri zadnjem bom bardementu na Odrin je padlo čez 50 oseb.

Carigrad 15. marca. Sefket paša dementira vse te vesti in trdi, da ima Odrin še za najmanj en mesec živil.

Albanski stoilek išče gospodarja.

Neapelj, 15. marca. »Mattino« poroča, da se je izrazil vojvoda Montpensier, ki se je vrnil iz lovskega potovanja iz Indije, ko je izvedel, da ga smatrajo kot za najresnejšega kandidata za stoilek nove velike Albanije, da se on sploh ne meni za politiko in da niti ne ve, da so ga nameravali posaditi na prestol. On pravi dalje, da se takoj zopet vrne na vzhod, kakor mu bo pripušalo to službeno razmerje kot španskemu pomorskemu častniku.

Grška princezinja v Janini.

Atene, 15. marca. Princezinja Sofija je odpotovala včeraj zjutraj čez Prevezo v Janino.

Upravna reforma.

Dunaj, 15. marca. Komisija za pospeševanje upravne reforme je imela v četrtek sedmo plenarno sejo. — Dr. Ploj je stavil v imenu združenih odsekov I. in IV. predlog, da naj komisija povabi univerzitetnega profesorja pl. Scheyja, kot zunanjega sodelovalca pri posvetovanjih o zavezi države in avtonomnih korporacij. Predlog je bil sprejet. — Referent dr. Rauchberg je stavil predlog odseka II. glede juristične konceptne službe pri politični in finančni upravi, ki je bil z nekaterimi izpremembami sprejet.

Češko-nemška pravna pogajanja.

Dunaj, 15. marca. Namestnik knez Thun je imel včeraj daljšo konferenco z ministrskim predsednikom grofom Šturgkhom glede spornih vprašanj češko-nemške sprave. Politični krogi trde, da ni upati, da bi se pogajanja v bližnjem času zopet pričela. Nemški poslanci bodo predložili vprašalne pole vladi s prošnjo, da se jim naznani naziranje kabineta glede posameznih točk jezikovnega vprašanja. Šele ko bo odgovorila vlada, se bo videlo, če se lahko prične nova pogajanja, ki naj bi imela uspešne rezultate.

Finančni položaj Češke.

Praga, 15. marca. »Národní Listy« poročajo z ozirom na brezupen finančni položaj Češke, da znašajo nefundirani dolgovi dežele pri deželni banki skoro četr milijona kron. List ostro napada vlado, ker je odgovorila deželno naklado na pivo do leta 1917., ker je s tem onemogočila kritje za regulacijo učiteljskih plač in omogočila Nemcem zopetno obstrukcijo v letu 1917.

Gališka volilna reforma.

Lvov, 15. marca. Finančni minister vitez pl. Zaleski se bo udeležil sej gališkega deželnega zbora. Stranka centra je izjavila, da ne more priznati Rusinom nobenega mandata iz kurije veleposestva, marveč da mora obstojati na proporcionalnem volilnem redu in na dejstvu, da šteje deželni odbor 8 članov, izmed katerih sta dva Rusina. Število rusinskih mandatov ne sme presegati 25% števila mandatov.

Demobilizacija.

Lvov, 15. marca. Včeraj je bilo odpuščenih več tisoč rezervistov letnika 1908 na gališki meji. Rezerviste so poslali v njihove dopolnilne okraje, kjer jih preoblečejo in odpošljejo domov. Vest, da odpuščajo tudi rezerviste letnika 1909, se ne potrjuje.

Budimpešta, 15. marca. Vsi hollywoodski polki so dobili od deželno-brambnega ministrstva ukaz, da naj se takoj odpuste rezervisti leta 1909. Vpoklicani nadomestni rezervisti in rezervisti letnika 1901. pa še ostanejo v aktivni službi.

Cesar gre na Ogrsko.

Budimpešta, 15. marca. »Pesti Tükör« poroča iz »Gödöllö«, da pride cesar tja gotovo, če prej ne, koncem aprila. V gradu se že vrše predpriprave za njegov prihod.

Oddaja mornariških potrebščin inozemstvu.

Dunaj, 15. marca. Včeraj se je vršila plenarna seja industrijskega sveta, kateri je prisostvoval namesto trgovskega ministra sekijski šef Brosche. Član sveta Karel Günther je referiral glede oddaje mornariških potrebščin inozemstvu in je imenoval to počete mornariške sek-

cije atentat na avstrijsko narodno gospodarstvo in kršenje državnih interesov.

Sankcioniran zakon.

Sarajevo, 15. marca. Cesar je sankcioniral zakon glede gradbe železnice Bihač-Noví.

Skupne francosko - angleške mornariške vaje.

Bruselj, 15. marca. Veliko zanimanje vzbuja poročilo nekega lista iz Antverpna, glasom katerega so se vršile v zadnjih dneh skupne francoske in angleške mornariške vaje. Vršile so se nočne vaje, ki bi promet trgovskih ladij prav lahko ogrozile. Neki belgijski poštni parnik je zašel o polnoči naenkrat med cel roj francoskih in angleških torpedovk in podmorskih čolnov, ki so imeli skupne vaje. Sploh se opaža v zadnem času jako živahno gibanje v francoski in angleški vojni mornarici.

Ruska zračna flotila.

Petrograd, 15. marca. Posebni odsek, obstoječ iz članov vojnega in mornariškega ministrstva in generalnega štaba, je sklenil, da se ojači ruska zračna flotila v slučaju vojne z rezervisti. V ta namen se bodo poklicali vsako leto vsi zasebni avijatiki k orožnim vajam in se bodo morali kot avijatiki udeležiti tudi večjih vojaških vaj.

Revolucija v Mehiki.

Loreto, 15. marca. Bivši guverner mehiških držav, Coahuilla, ki se je pridružil insurgentom, je bil včeraj po vojnem pravu ustreljen.

Prečitane časopise v šentjakobskem okraju

sprejema vsako sredo zvečer od 7. do 8. ter vsako nedeljo dopoldne od 11. do 12. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« v društveni sobi, Vozarski pot 4, da jih potem odda ljudem, ki drugače ne pridejo do branja, pa radi bero.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarso znamko za odgovor (ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso znamko) na: Kmečko pisarno narodno - napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je, da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

Razne stvari.

* Menih — ogleduh. Iz Rovereta poročajo: Nekega meniha iz samostana San Rocco je blizu trdnjave Trambileno vojska patrolja aretirala, ker je sumljiv špijonaže. Meniha so oddali okroglnemu sodišču v Roveretu.

* Cilji tehnik. Tehnika je izšla iz empiričnega opazovanja, iz poizkusov, iz praktičnih zmag in je torej starejša od znanstva ter toliko stara, kakor človeštvo. Kdor pa hoče umeti moderno tehniko — nam poroča »Stalna delegacija avstrijskih inženirjev« — ta si mora predložiti, da vporablja tehniko dandanes odkritja ved, ki ji dajejo premise in takorekoč duševna materialija, ki se v tehniki zopet izpreminjajo v iznajdbe, rezultate in produkte. Prvi cilj tehnike je njej takorekoč prirojen: proizvajati konstrukcije in blago v gospodarske namene. Toda to ji še zdavnaj ne zadostuje. Ona hoče vsvarjati poleg materialnega blaga tudi socialno dobro in sodelovati na socialni preobrazbi, ki jo je že itak v največji meri povzročila. Higijenska tehnika n. pr. izboljšava naše zdravstvene razmere; imamo pa tudi dobrodelno tehniko, delovanje tehnike, ki zasleduje z racionalno, s tehničnoorganizatoričnega vidika pravno gospodarsko in socialno politiko. S tem pa si pridobiva tehnika vedno večji vpliv na razvoj duševnih vrednosti našega časa. Ko bo torej novi vek — kakor je dejal Newton, dospel na rob obali človeškega oceana resnice, bo moderna tehnika povzročila, da bo mod. doba mogla splovati -nani, iz katerega globočine bo potem lažje zajemala nemimljive kulturne stvaritve v blagor človečanstva.

* **Velik požar v Krakovu.** Iz Krakova poročajo. Prevčerašnjim ponoči je na Ringu v neki trgovini izbruhnil požar. Ogenj se je hitro razširil. Zgorelo je več nego dvajset trgovin, med temi tudi neka banka. Skoda je velika.

* **Velika nesreča v gorah.** Iz Kristianije poročajo: Gorsko vasico Ijaak je predčerašnjem ponoči iznenadila velika lavina. Ob polnoči ko je vse spalo, sta se odrgali dve veliki snežni lavini ter zagrebli velik del vasi. Tri hiše je sneg popolnoma razrušil, mnogo drugih hiš je poškodovanih. Mnogo oseb je pod snegom pokopanih. Dozdaj so izrekli petnajst oseb izpod snega, in sicer pet otrok mrtvih, 7 oseb pa težko ranjenih.

* **Jurist obsojen na smrt.** Iz Dun. Novega mesta. Pred tukajšnjim porotnim sodiščem se je predčerašnjim zagovarjal 23letni jurist Filip Reiss, ki je ustrelil svojo ljubico, 18letno kontoristko Olgo Bergszasz. Oba zaljubljenca sta sklenila, da umrjeta skupno. Reiss je ustrelil svojo ljubico na imel poguma, da bi tudi samega sebe ustrelil. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje o umoru. Sodni dvor je na podlagi tega pravoreka obsodil Reissa na smrt.

* **Umor.** Iz Berolina poročajo: Grozen zločin so odkrili blizu Kottbusa v vasi Treptau. Vdova Röckeritz je umorila svojega ljubimca, delavca Frölichia, njegovo truplo je zrezala na kosce ter sežgala v peči. Čreva je zakopala v hlevu, kjer so jih predčerašnjim našli. Morilka je svoj zločin že priznala, vendar pa trdi, da je umorila ter sežgala svojega ljubimca, ki je bil na smrt bolan, na njegovo izrecno zahtevo. Njen mož je tudi nevtogoma umrl, tako da domnevajo, da je tudi tega umorila.

* **Nemški cesar in Tisza.** „Esti Ujsag“ poroča iz Berolina: Cesar Viljem je priredil pred par dnevi v Elisabetni dvorani na čast poslanikom dine, kateremu je prisostoval tudi avstro-ogrski poslanik grof Szögyeny-Marich. Udeleženci pripovedujejo zdaj sledečo anekdoto: Admiral pl. Tirpitz je pred kratkim prišel k privatni avdijenci cesarjevi. Cesar mu je rekel, da je potrebna prav majhna flota podmorskih čolnov novega tipa. Obenem pa bi morali graditi nove dreadnoughte. Admiral je omenil velike teškoče pri parlamentarni razpravi in nasprotovanju liberalcev in socialnih demokratov. Nato je cesar zamahnil z roko ter odgovoril kar najbolj odločno: „Pa kaj, to se napravi ali Tisza!“

* **Javno žrebanje loterije ogrevalnic** bo že dne 10. aprila t. l. in bodo k tej rad z drobnimič pripomočki k lažjemu bode tisočev in tisočev, naj se potrudijo kupiti srečke te loterije, samo krono komad. Dobitkov je 40.50, same prekrasne dragocene, zlatna in srebrna in se prvi dan glavni dobitki, vredni po 35.000, 1000, 1500 kron z dovoljenjem vis. oblasti, odšteti 10 odstotkov in takratni dobitniki davek, izplačajo v gotovini. Srečke se dobivajo po vseh bankah, loterijah, menjalnicah in v številnih pisarni. Dunaj L., Goldschmidgasse 8.

* **Ni to nikaka skrivnost,** da so Stollwerckove mlečne karamele vsled svoje neprekosljive kakovosti tako priljubljene in jih tako uspešno zahtevajo. To dejstvo je bilo dokazano, da so Stollwerckove mlečne karamele pod mnogimi, celo enako kakovostni imeni ponarejali. Pazite na ime vedno na to, da je vsak bonbon zavrt v rumen listek, na njem pa edite tiskano ime »Stollwerck«, ker le to je porok za pristnost karamel. Tudi konsumente so to spoznali in zato karamele brez teh listkov zavracajo. Tudi turisti in športniki jih zaradi dobre slasti in redilnosti splošno uživajo.

* **Mnoga prenatana sredstva** proti zlati žili naj preprečijo in če mnoge odstranijo zagatenje v debelim črevesu, glavni vzrok tako zlatih neprikl. Najpreprosteje in najceneje dosežemo to s smoteno rabo staropreizkušene Franc Jožefove grenčice, vsak dan pol ali polno vensko kupico pred zajtrkom. Točno in vendar voljno odvajanje te rudniške vode je potrdilo že več tisoč ozdravljenih. Neki pomorjanski graščak pravi: »Prirodna Franc Jožefova grenčica je popolnoma ozdravila mojo sestro, ki je silno mnogo trpela na zlati žili. Kadarkoli bom slišal hudi tožiti zaradi podobnih trpljenj, bom vselej priporočal Franc Jožefovo grenčico za izborni odvajalni sredstvo.« Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Razpošiljalno ravnanje v Budimpešti.

Kupite pridno srečko „Sploš. ženskega društva“ v korist slovenskih umetnikov. 200 krasnih dobričkov, slik domačih slikarjev. Srečka a i E.

Gospodarstvo.

Gospodarski položaj na Kranjskem. (Poročilo zborničnega predsednika gosp. Ivana Kneza.)

A. Denarstvo.

Prošlo leto ne zapuša lepih spominov. Vstopilo je oprtno v mučno dedščino. Ob visoki obrestni meri je začelo in občutni pičlosti kredita. Politično ozračje je bilo malobodreče, trpka negotovost v vnanji politiki je obvladovala spričo vojske med Italijo in Turčijo. Počasno napredovanje italijanskega orožja na sicer oddaljenem afrikanskem bojišču je pritaženo spremljala bojazen, da švigne vojni zubelj na bližnja evropska tla, kjer bojna akcija prelahko zadene v živo naše gospodarske in politične interese. Obrestna mera avstro-ogrsk bank, ki je izza leta 1911 znašala za menice 5%, ni le vstrajala na tem za naše razmere že prav občutnem nivoju, marveč se koncem oktobra celo dvignila na 5½% in se potem že sredi novembra vzpela na 6%. Pri denarnih zavodih so se že prve mesece oglašale nenavadne velike kreditne zahteve za kupčijske pa tudi za spekulativne svrhe, kar je izzvalo spomladi pri avstro-ogrski banki precej resoluten odpor. Vseposod se je v prošlem letu v našem gospodarstvu britko občutevalo hudo denarno drginjo, še bolj pa v zvezi z njo dušeno kreditno tesnobo.

Pomanjkanje denarja se je zadnja leta v naših krajih nekako ustanovilo. Zagotovitev potrebnih kapitalov nalaga tudi skrb našim produktivnim in kupčijskim slojem. Denar je trajno drag, že več let ima kredit rastočo tendenco, potrebe so pretekle razpoložna sredstva. Domači viri so nezadostni, na zunanje vire pa ni modro opirati pričakovanja. Vnanji kapital je plah in vznemirljiv gost. Le prerad se prav ob času najizrazitejše potrebe posavlja na hitro. V goste prihaja, če vlada obilje in drugod ni porabe, ter se odmika jadrno, če nastopajo nemirni dogodki. Za dolgoročne namene ni varno računati z njim. Kreditna napetost se je dejansko zajedla in ustanovila, in žal ni znamenj, katere bi pričala o bližnjem prevratu na denarnem trgu.

Ne morem si kaj, da ne bi v tej zvezi opomnil na zgodovinsko zanimivost v našem denarstvu. Šele leta 1906 se je namreč na vzpodbudo centralne vlade spričo tedanjega položaja na denarnem trgu, kakor v drugih gospodarskih korporacijah tudi pri nas razpravljalo vprašanje, ali bi ne kazalo znižati nivo postavne obrestne mere, katera je kakor znano določena po trgovinskem zakoniku na 6%, sicer pa po zakonu iz l. 1885 odmerjena s 5%. Šlo je tedaj za to, ali naj se izpremenjenim razmeram primerno obrestna mera določi na 5, oziroma na 4%. Pri nas se tedaj izrekli proti vsaki redukciji in s svojo protivno izjavo gotovo zadeli v črno. To dokazuje in je dokazala smer, v kateri se je razvijalo denarstvo po letu 1906. Nedolgo po predmetni ekspertizi se je začelo ne le pri nas na jugu, ampak tudi v severnih deželah, postopno, pa vendar neprečlenljivo porajati in prikazovati dviganje denarne cene. Vzpenjava tendenca je vstrajala. In razmere, kakor so se perpetuirale izza druge polovice leta 1911, so preprečevalni svedoki, da previdnemu ne le ni računati s tem, da se v doglednem času stanovitno povesi obrestna mera, marveč mora računati sicer neprijetnim dejstvom, da strumna napetost farnega trga ne bo še tako hitro popustila in odienjala. Celotni sicer odločno konservativnejši hranilnicih je mimo drugih okolnosti osobito pičlost denarja in skrb za ohranitev zaupanih prihrankov izzvala v naši deželi v kratkem razdobju petih let dvakratno povišanje

obrestne mere za hranilne vloge tako, da je danes vzeti pri nas 4½% naloženo obrestno mero za regularno proti 4%, ki smo jo imeli še leta 1908. Naravno, da je zvišanje naložne obrestne mere provzročilo podražitev hipoteknih posojil in to za ½, do 1½% višje nego je znašalo zvišanje vložen obrestne mere. Postopno dviganje denarne cene in končno ustanovljenje dragega in redkega denarja je moralo nujno privedi do trde stagnacije v stavbeni delavnosti z vsemi njenimi zlimi posledicami za stavbena podjetja v deželi ter za vse one obrtne stroke, ki so v bližnji ali rahlejši zvezi z gradbeno delavnostjo. Preteklo leto se je v deželi ter v mestu Ljubljani le jako malo zidalo, neznatna je bila zaposlenost stavbenih strok, leto je zaključilo nenavadno malougodno. Občutna podražitev denarja je seveda prišla do prav grenkega izraza pri hišnih gospodarjih, breme hipotekarnih dolgov je postalo težje. To je zopet učinkovalo na stanarine, ki so šle kvišku, pri tem je tudi trgovec in obrtnik moral vzeti nase za svoje lokale v že itak težkih časih še zvišanje stanarine.

V glavnem mestu razun nadaljevanja regulacije struge Ljubljani in Gruberjevega kanala ni bilo večjih javnih del, pač pa se je pričelo z zadanjem velike nove cerkve.

Neprijazne pridobitne razmere v deželi na eni strani, na drugi strani pa poživljena industrijska delavnost z mnogimi delovnimi prilikami v Ameriki so momenti, ki nagibajo domače prebivalstvo, da odhaja zopet v močnejših kontingentih s sto obeti čez morje.

(Dalje prihodnjice.)

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za »Ciril-Metodovo družbo«: iz kazenske poravnave Josip Potokar proti Fran Cvetko, plača Cvetko deset kron;

za »Narodni sklad«: M. G., Novo mesto, 3 K.

Ziveli nabiralci in darovalci!

Današnji list obsega 20 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Valentin Kopitar.**

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkočam prebavljanja in vsem posledkom mnogega sedenja in naporega duševnega dela je upravnec neobhodno potrebno domače zdravilo pristni »Moll-ov Seidlitz prašek«, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar **A. MOLL**, c. in kr. dvorni zalagatelj na **DUNAJU, Tuchlauben 9**. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati **Moll-ov prašek**, zaznamovan z varnostno znanko in podpisom. 3 33

Kajenje in pitje je moška navada

in na tem ne bo premenil dosti strah pred alkoholom in nikotinom. Male težkoče, ki jih znabiti občutimo po veslem večeru, odstranimo, ako razpustimo v ustih nekaj Fayevih pristnih sodenskih mineralnih pastilj, ki osvežujejo, odstranjajo zaslezenje ter nabrajanje kisline v želodcu. Skatljico Fayevih sodenic bi zatorej morali imeti vedno pri rokah. Stanejo samo K 125 in se dobivajo povsod. Poseben znak: ime Fay in bel kontrolni pas z uradnim potrdilom županskega urada kopališča Soden pod T. 28

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 309-2		Srednji zračni tlak 736 mm			
marc	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
14.	2. pop. 740-9	740-9	16-2	sl. jzh.	jasno
„	9. zv. 741-8	741-8	8-0	sl. zah.	„
15.	7. zj. 742-0	742-0	3-1	sr. ssvzh.	oblačno

Srednja včerašnja temperatura 85°, norm. 33° Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 14. marca: Rozalija Žurga, posestnikova hči, 32 let, Radeckega cesta 9. — Tilka Marčan, hči mesarskega mojstra, 3 ure, Rimska cesta šte. 3.

Nobena kapljica ne koristi tako želodcu, kot pristni želodčni likér

Blizu in daleč Vse ga pozna, Kdor ga ima, ima zdravje doma!

Zahtevajte pristni „FLORIAN!“

Zavračajte ponaredbe!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Brez posebnega obvestila.

Zalosti polni naznanjamo s tem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, gospa

Marija Schaffer

vдова železniškega uradnika

v petek ob 8. uri zjutraj, po sprejetju sv. zakramentov za umirajoče, v 82 letu mirno zasnila. 1008

Pozemski ostanki drage rajnice se v nedeljo, dne 16. marca t. l. ob 4. uri popoldne na farnem pokopališču v Zatični polje k večnemu počitku.

Zatična, dne 14. marca 1913.

Malči, hči. — Makso, Sebastijan, Juri!, Aleksander, sinovi.

Modni salon Stuchly-Maschke

3 ŽIDOVSKA ULICA 3

naznanja in priporoča častitim damam tu in na deželi svojo krasno izbiro ravno kar došlih dunajskih in pariških modelov kakor največjo zalogo športnih klobukov.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno izvršujejo. 1969 Cene brez konkurence!

Brez konkurence!

Zaradi odpotovanja

Brez konkurence!

se vsa zaloga

1014

perzijskih preprog vseh vrst in velikosti kolikor je je še, prodaja po daleč znižanih cenah.

V. Adjiman, trgovec s preprogami iz Carigrada, sedaj v Ljubljani,

Šelenburgova ulica št. 7.

Priporoča se

modni salon damskih in vseh vrst slamnikov.

Najnovejše dunajske in pariške oblike.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Cene nizke!

Postrežba točna in solidna!

Pisarna naročila se odpremo obratno.

Z odličnim spoštovanjem

1016

E. Adamič, Kranj.

Marija Zajec naznanja v svojem in v imenu svojih sodnikov prežalostno vest, da je nje ljubljena sestra

Antonija Oražen

dne 15. marca 1913, previdna s sv. zakramenti za umirajoče, po mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bo v nedeljo, dne 16. marca ob 5. uri popoldne.

Kostanjevica, dne 15. marca 1913.

1012

Žalujoči ostali.

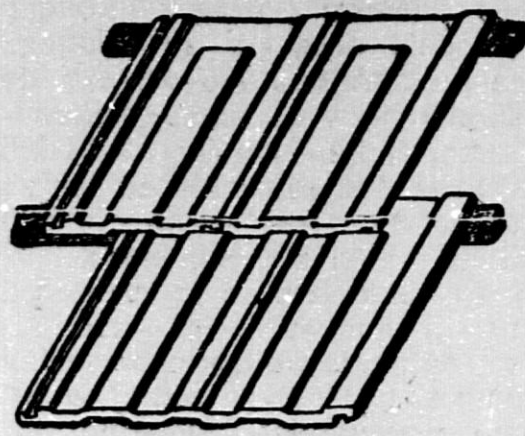
Cirkvenica

Edino morško kopališče Jadranskega morja s 300 m v morje segajočim dostopnim obrežjem z najfinjšim peskom po tleh.
:: Eldorado za slabotne otroke. ::
 Natane prospekte in pojasnila daje zdraviliška komisija.

Klimatično zdravilišče in morško kopališče
pri Reki ob Adriji.

Parna tovarna opeke v Brdu

p. Vič, tvrde I. Knez v Ljubljani

priporoča svoje izdelke strojne zidne in vsakovrstne zarezne strešne opeke
 garantirano dobre in trpežne kakovosti po znižani ceni.
 Vzorce pošilja brezplačno. 579 Sprejema zastopnike.

!! 500 kron !!

Vam plačam, ako Vam moj uničevalec kora mazilo »Ria« ne odstrani brez bolečin v 3 dneh kurjih oči, bradavic in otiščancev. Lonček z jamstvenim pismom 1 krono. — Komeni, Košice (Naschan) I. Postfach 12/64, Ogrsko. 616

Stavbeni polir

ki je minulo leto absolviriral stavbne tečaje na c. kr. obrt. šoli 897
 išče službe na stavbi ali pisarni.
 Izvežban pri vodovodih, cestah in mostovih. Naslov pove upr. »Slov. Nar.«

48 urah Hernial-Dragee

Škatlja (100 kom.) K 5.—. 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris
 Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariahill, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Vljudno povabljam p. n. občinstvo na ogled najnovejše pomladanske mode.
 Specialna modna trgovina
 :: za gospode in dečke ::
J. KETTE
 Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

Prodaja se popolnoma nov voz z diro

Poljanska cesta: gostilna »Kalan«.
 950

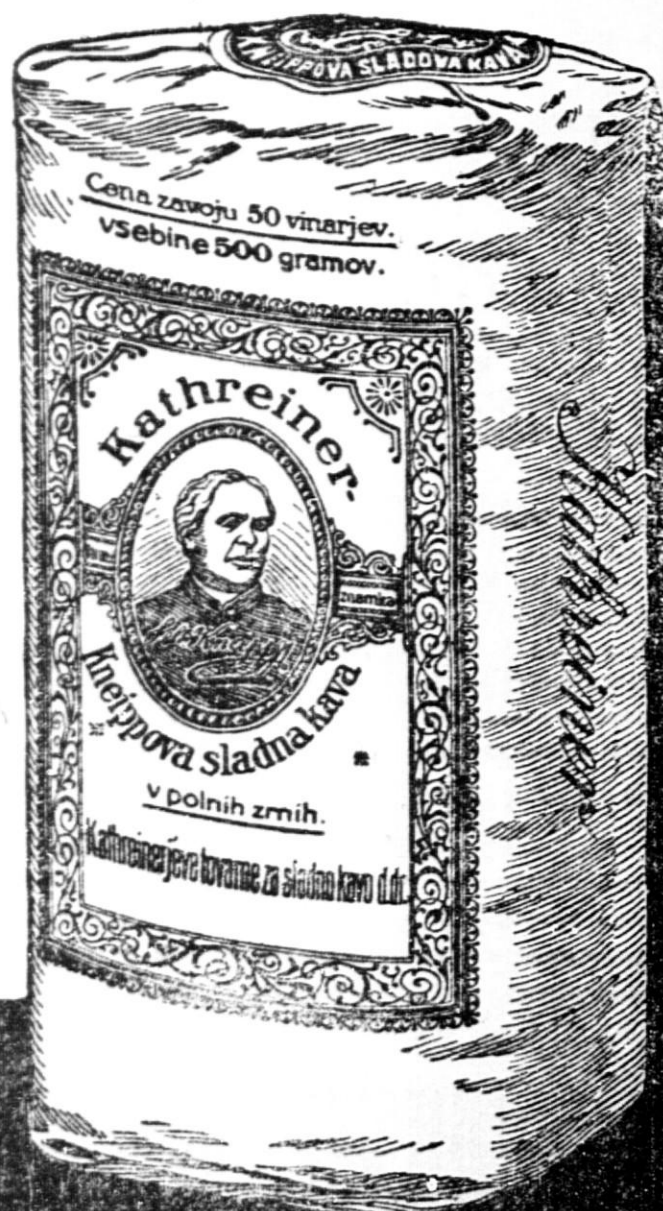
Za svojo pisarno iščem 901 notarskega kandidata

z vsemi državnimi izpiti in samostojna moč, izvežbanega poleg notarskih poslov tudi zlasti še v civilnih zadevah. Plača po dogovoru, vstop čim najpreje.
 Notar Anton Garli Žuženberk.

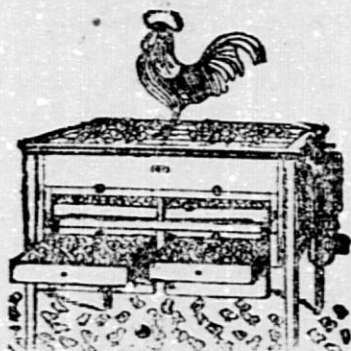
Kdor potuje v Primerje, naj obiše 845

Hotel Bristol, Reka

80 moderno urejenih sob, električna luč, lift, kopeli, kavarna, restavracija z izvrstno kuhinjo. Zmerne cene.
 Edini slovenski hotel na Reki. Spoštovanjem Pero Trpinac.

Vsaka razumna, varčna gospodinja uporablja samo to sladno kavo

Stroje za valjenje

domače in dirje perutnine, donosna perutninarstva uredi strokovno in ceno, pasmeno perutnino vseh vrst, vse priprave za rejo dobavlja specialna tvornica Nickerl & Co. d. z o. z., centrala: Dunaj - Inzersdorf, Triesterstr. 30, telefon št. 9120. Zahtevajte brezplačno cenovnik št. 84. 268

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.
Juveli, zlatnina, srebrnina ter razne ure.

Popravila in nova dela po najnižji ceni.

Edina zaloga ur z znamko

„TUP“

Ceniki zastoj. Ceniki zastoj.

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-seženi sodni cenilec. 234
 Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC
 LE V IZVIRNI POLNITVI.

JE ŠAMPANJEC
 NAJVIŠJEGA
 DVORA IN
 ARISTOKRACIJE

USTANOVljENO
 1743

798

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica K 8.000.000.

152

Stritarjeva ulica šteč. 2.

Rezervni fond 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in agencija v Gradežu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun
 :: ter jih obrestuje od dne vloge po čistih ::

4 3/4 0/0

Prilporoča promese Tiskih srečk
 k žrebu 1. aprila 1913 à 8 K. — Glavni dobitnik 180.000 K.

Iz zgodovine ruske politične policije.

V zadnjih petnajstih letih se je evropska javnost mnogo bavila z rusko policijo v obče, zlasti s politično policijo. Zanimanje za rusko politično policijo je posebno naraslo, ko so bila razkrita grozna dejanja različnih policijskih agentov - provokaterjev in svet je z največjim ogorčenjem obsojal azijske razmere, vladajoče v Rusiji. To ogorčenje je bilo opravičeno in ta obsodba zaslužena; pri tem je pa svet samo pozabil, da so v Evropi še druge monarhične države, kjer igra politična policija ne dosti boljšo vlogo, kakor na Ruskem, samo da nima tiste moči.

Namen naslednjih vrstic ni, baviti se s početjem sedanje politične policije na Ruskem, marveč podati kratko črtico iz njene zgodovine.

Politična policija obstoji na Ruskem že dosti dlje, kakor se navadno misli. Njena organizacija se je sicer večkrat premenila, kakor so pač zahtevale vsakokratne razmere, vendar obstoji že tretje stoletje. Že car Ivan Grozni je imel svoje »opričnike«, car Aleksij pa je bil prvi, ki je ustanovil poseben urad za politične procese in dvorske zadeve. Njegov sin, car Peter veliki, je šel še dlje, zakaj njegov preobrazbeni sodni dvor je imel vse tiste lastnosti, kakor infamna inkvizicija katoliške cerkve. Petrovi nasledniki so to institucijo dalje razvijali; carica Katarina II. ji je dala naslov »tajna policija«. Car Aleksander I. je reorganiziral tajno policijo in ji postavil na čelo policijsko ministrstvo, toda že car Nikolaj je to odpravil in obnovil staro organizacijo pod nedolžnim naslovom »tretji oddelek carske zasebne pisarne«. Ta »tretji oddelek« je deloval do leta 1880.; v tem letu je bil odpravljen.

Car Nikolaj najbrž ni slutil, da je z ustanovitvijo tretjega oddelka storil korak, ki je rodil strahovite posledice. Ta car je bil absolutno prepričan, da je njegovo samoderstvo polja in postava božja in da z ustanovitvijo tretjega oddelka stori napred ruskega veliko dobroto. Ko se mu je predstavil prvi načelnik tretjega oddelka in prosil za instrukcije, je car vzel iz žepa svoj robc in ga dal vprašalecu z besedami: »Otrajajte robc«. A tretji oddelek ni solz otiral, nego provzročal, da je teklo toliko krvi, da bi napolnile celo morje. Car se je večkrat izrazil, da je hotel z ustanovitvijo tretjega oddelka dobiti pomoč zoper svojevolsnost, krutost, podkupljivost, goljufijam in tatvinam visokega uradništva; tatar namreč na Ruskem ni bilo nobene kontrole nad uradniki in ker je car čutil, da je potrebna, jo je poskušal vpeljati s tajnimi policijskimi agenti. Res, da je ta tretji oddelek odstranil marsikako krivičnost in marsikakega tatinskega generala ter leparsko ekscelenco, a nad tem oddelkom zopet ni bilo nobene kontrole in strašna moč tega oddelka je bila pogostoma v rokah brezdušnih in brezvestnih, goljufivih in maščevalnih ljudi, ki so svojo moč izkoriščali zase in si polnili žepa, na čem so njihova tatinstva veljala še toliko človeških eksistenc, še toliko človeških življenj.

Z močjo, ki jo je imel tretji oddelek, se skoro ne da nič primerjati. Načelnik tega oddelka je imel v resnici še večjo moč, kakor sam car. Bil je član ministrskega sveta in sicer najvplivnejši član, ker je bil vedno poseben zaupnik carja in z njim v vsakdanji dotiki. Pravzaprav je bilo skoro vse od njega odvisno. Mogel je preprečiti imenovanje vsakega uradnika, zakaj imel je pravico mu dati slabo priporočilo, ne da bi bil dolžan povedati vzroke; smel se je vtikati v vsako stvar, smel je dati aretirati, kogar je hotel in ga brez sodbe poslati v Sibirijo, ne da bi bil za to komu drugemu odgovoren, kakor samo carju, ki seveda ni ničesar izvedel o početju tega mogočnika, zlasti ne v detaljih.

Glavno sredstvo tretjega oddelka je bilo orožništvo. Ruskega orožništva tistega časa pa ni primerjati n. pr. s sedanjim avstrijskim orožništvom. Rusko orožništvo je bilo zgolj politična policija. V vsakem gubernijalnem mestu je kraljeval orožniški polkovnik, v vsakem večjem kraju orožniški kapitan. Vlada je opravila, mislila, da bo ta aparat najboljše funkcioniral, če poskrbi, da postanejo samo najboljši in najposobnejši možje žandarmerijskih oficij. Veljavno poznavalec ruske politične policije poroča v tem oziru:

»Pri sprejemanju oficijev v žandarmerijsko službo se je postopalo skrajno strogo in previdno. Zahtevalo se je brezmadežno konduito in izobrazbo, primerno najvišjim družabnim krogom. Policijski oficir

mora biti dober stilist, znati mora poleg rusčine tudi nemški in francoski in njegova prisega ga veže, da se mora odreči vsaki sicer navadni slabosti, popivanju, kvartanju itd. Zgodilo se je, da gardni oficirji iz najodličnejših rodbin niso bili sprejeti k orožništvu, ker so bili kot kadetje kdaj pokarani ali za kako brezposleno malenkost kaznovani.«

Pa vse to ni nič pomagalo, kajti na tisoče je slučajev, da so bili nedolžni ljudje iz zasebnih nagibov kruto kaznovani in usmrčeni.

Grozno je bil tudi demoralizujoči vpliv politične policije na ruski narod. Ljudje so prišli tako daleč, da so videli v vsakem neznanem človeku policijskega agenta, vohuna ali agenta - provokaterja; nihče se ni več upal izreči odkritosrčno besedo, ali kako mnenje; vsi so se potuhili in skrivali svoje misli. Iz tega je nastala govorica, razširjena po velikem delu Evrope, da so Rusi zavratni in neodkritosrčni ljudje. Tudi v pismih se Rusi niso upali povedati svojega mnenja, kajti vsako sumljivo pisanje je prišlo v »črni kabinet«, kjer so je odrli in prečitali.

Značilno je, da je v politični policiji službovalo vedno razmeroma jako malo pravih Rusov in največ Nemcev, kakor so sploh Nemci prava nesreča za Rusijo.

Počenjanje politične policije je mogočno pospešilo razvoj nihilizma. Ta je nastal iz razmer: brezpravnost ljudstva, zatiranje in izkoriščanje od tatinskih ekscelenc je vstvarilo obup, ki mu je nemška filozofija dala značaj in vsebino. Policija si je s svojim pritiskom na ljudstvo in s svojimi krivicami nakopala splošno sovraštvo, jeza nad njenim početjem je ljudi naravnost gonila v nihilizem in v zarotništvo. Vlada se sploh take razmere, kakor pred letom 1848, v Italiji in na Ogrskem.

»Tretji oddelek« je izgubil svoj pomen, ko je odstopil od načelstva grof Bensendorff, ki spada med največje nemške kruteče, šufte in gaverje, kar jih je kdaj kradlo in divjalo na Ruskem. Njegova naslednika knez Orlov in knez Dolgorukij sta bila prava Rusa, poštena moža, ki sta po svoji moči delala na to, da bi politična policija postala poštena institucija. Car Aleksander II. je po navetu kneza Dolgorukija že hotel sploh odpraviti tretji oddelek. Tedaj pa — l. 1866. — se je zgodil atentat na carja — nihilist Karakazov je poskušal carja umoriti. Ta atentat je seveda vse premenil. »Tretji oddelek« je ostal in začel strašno vojno proti nihilistom, ki so na ta preganjanja odgovarjali z vsakovrstnimi atentati. Vse preganjanje pa ni nič izdalo. Načelnik tretjega oddelka general Mezenov je bil na ulici umorjen, na njegovega naslednika generala Dreutela storjeni atentat sejesamo slučajno ponesrečil — koliko manjših funkcionarjev pa je bilo z noži, revolversi in bombami ubiti.

General Dreutelen je vsled omenjenega atentata odstopil. Opozoril je na carja, da je tretji oddelek nezmožen za boj zoper nihilizem in je priporočal, naj se tretji oddelek odpravi in politična policija podredi ministrstvu notranjih del. Car je tako storil. S tem, da je politična policija izgubila svojo popolno samostojnost in neodvisnost, je bil storjen vsaj majhen napredek, kajti prejšnja izgre samovoljnost storjena zločinstva policije, so postala vsaj težje izvršljiva, seveda izginila še niso; policija je zdaj stala vsaj nekoliko in v največjih stvareh pod nekako kontrolo. Ostala je pa politični policiji še vedno velika moč; tako se ji ni bilo treba slej, kakor prej nič ozirati na postave in bila je neodvisna od sodišč — sodila je sama, kakor se ji je ljubilo.

Leta 1881., je car končno vsaj v enem oziru omejil strašne pravice politične policije, odpravil je grozno zlorabljenoprognanstvo v Sibirijo ter določil, da more prognanstvo izreči le posebna komisija.

To je zadnja reforma, ki se je zgodila v ruski politični policiji. Ta policija je najstrašnejša, kar jih je na svetu in grozna je njena okrutnost — a uspehi so malenkostni, kakor pričajo vedno se ponavljajoči atentati.

Najboljša osvežilna pijača

MATTONIJEV
GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina
čistost okusa
šumeča ogljikova kislina
lahko prebavna,
ves organizem poživlja.

Zdravi, krepki zobčki poženo brez truda.

Razvitek malih otrok v dojenški dobi uspešno podpira redno dajanje lahko prebavne redilne Scottove emulzije. Predvsem se zlasti ob času prodiranja zob kaže učinek tega že dolgo preizkušenega krepila za otroke. — Scottova emulzija obsega tudi za rast zdravih, močnih zobčkov tako važne kosti tvorne apnenčeve soli. Otroci ostanejo trajno dobre volje in komaj kaj zapazijo od sicer tako hudega dobivanja zob. — Scottova emulzija se uživa lahko vsak letni čas, slastna je in nesprenljivo učinkovita — biti pa mora pristna Scottova emulzija ne pa ponaredba.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v dobiva se po vsaki lekarni. Proti vpošiljavi 50 v. v pisarni znamkah dobite od tvrde SCOTT & BROWNE d. o. z. na Dunaju VII. sklicevaje se na naš list enkratno vpošiljatev poizkušnje od kake lekarni.

Sredstvo, čisti vodo da se zanesljivo varujemo epidemičnih bolezni.

Vsakdo ve, da so dandanes vsi zdravniki edini v tem, da povzročajo vodo največ epidemičnih bolezni kakor tifus, rdeča driska, kolera, hripa in influenza. V vodi je nešteta množina živali, ki jih zovemo mikrobe, katerih mnogotere so kal najnevarnejšim boleznim. Voda, ki ima v sebi te nevarne mikrobe, je nezdružljiva.

Ako ne moremo dobiti prav čiste vode, zlasti ob času, ko so v deželi epidemije, je pametno, da se boleznim obvarujemo, čistiti pitno vodo. Ob veliki vročini, kadar mnogo pijemo, naj vsakdo, zlasti pa delavec in kmetovalec storita to iz previdnosti.

Najpreprostejše, najzanesljivejše in najvarnejše sredstvo, čistiti vodo, je v tem, da vodi primešamo nekoliko katrana. Katran je najvažnejše antiseptično sredstvo. Uniči mikrobe, vzrok vseh bolezni, in nas tako varuje pred njimi. Čisti pitno vodo, jo dela dobro pitno in nas tako varuje epidemij.

Mikrobi v nečisti vodi. Goudron Guyot uniči vse.

Pred kakimi 30. leti se je posrečilo H. Guyotu, znamenitemu lekarnarju v Parizu, kotran v vodi raztopiti.

Po tej iznajbi se lahko dobi dandanes pri vseh lekarnarjih pod imenom »Goudron Guyot« neko s katranom mzežano pijačo, ki v potrebi služi kot jako dobra katranova pijača. Zadostuje kozarcu vode ali kakršne si bodi druge pijače pridati eno ali dve kavni žlici.

Rabljenje zdravilo »Goudron - Guyot«, pri vsaki jedi, in sicer enakomerno in zaporedoma, zadostuje, da v kratkem odpravi najhujši katar. kakor tudi vnetje sapnika. S pomočjo tega zdravila zamore ozdraviti celo najhujša obolenja sopil, kajti katran zadržuje razdelitev raznih mikrobnih vozlov, s tem, da uničuje mikrobe same.

V slučaju, da bi se komu ponujalo kako drugo sredstvo, namesto pravega »Goudron - Guyot« tedaj naj se v lastnem interesu vsakdo varuje.

Ako se hoče kdo zdraviti od vnetja v sapniku, od katara tedaj naj zahteva v lekarni le pravi »Goudron Guyot«. Dobiva se tega iz neke posebne vrste smreke, ki raste na norveškem obrežju, in je napravljen lastnoročno od Guyota, izumitelja raztopljivega kotrana, in tako tudi uspešnejši kot vsa druga sredstva. Za odstranitev vsake pomote naj se natančno pazi na naznako: Goudron - Guyotova nosi ime Guyot natiskano v velikih črkah svoj podpis v vijoličsti, zeleni in rdeči barvi, kakor naslov: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris.

To zdravilo stane 10 vinarjev na dan in tudi zdravi.

Zaloga: Maison Frère, 19, rue Jacob, Pariz in v vseh lekarnah.

V Ljubljani se dobi v lekarnah: Gabr. Piccoli; Fr. Sušnik; U. pl. Trnkoczy; Ph. Mr. Jos. Čizmač.

Hudi nasledki, ki se ponavadi izcimijo iz navidezno prav brezposlenih železniških težkoč, se ob pravočasni rabi »dr. Rose balzama za želodec« lahko popolnoma ubranijo. Pristen se dobiva v tukajšnjih lekarnah in v glavni zalogi B. Fragner, c. in kr. dvorni dobavitelj, Praga, 203 - III. Glej inserat. XI. a

STOLWERCK
ZLATO

najnovejša čokolada

Neprekosljiva v kakovosti in kupni vrednosti.

Proti 22

zobobolu in gnjilobi zob

izborna deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag gospod lekarnar!

Prosim vljudo, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborna delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Revmatizem, protin, nevralgije in ozebljine

večkrat povzročajo neznosne bolečine. Za njih hitro pomirjenje in potlačitev, za oplahovanje oteklin in obnovo premičnosti členkov ter odstranjenje občutka mrgolenja učinkuje presenetljivo zanesljivo

CONTRHEUMAN

benedna znanaka (mentolosalicil-iziran kostonjev izvleček).

pri vnetanju, masiranju ter v obkladkih. 1 lonček 1 K. Ako pošljete naprej K 1.50 dobite 1 lonček

K 5. — 5 lončkov
K 9. — 10 lončkov

tranko po pošti

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. Fragnerja lekarni,

c. in kr. dvorni dobavitelj, Praga-III., št. 203.

Paste na rme izdelava in zaloga v lekarnah

V Ljubljani: lekarni Jos. Mayr, dr. G. Piccoli, Jos. Čizmač.

A. KUNST

Ljubljana
Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorce poslati. 40

Pozor! Pozor!

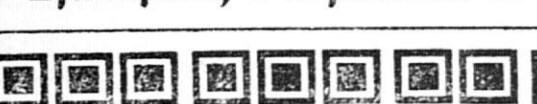
Dobro blago se samo hvali!

Kupite le dober glasovnik in ne dajte se begati po kričavi reklamirajočih trgovcih, ki imajo instrumente v komisiji in ki manj vredno blago na vse pretege hvale, da dosežejo večji dobiček. Jaz ne trgujem v komisiji, imam le prvovrstno blago in kupujem le za gotov denar, ker se le na tak način more dobro robo no nizki ceni prodati. Jamčim pismono 10 let za dobro kakovost svojih instrumentov. Uplaševanje ter popravila vseh sistemov izvršujem solidno in računam ceno.

G. F. JURÁSEK

koncesionirani uglaševalec in trgovec glasovirjev v Ljubljani, Poljanska c. 13.

Josip Stupica

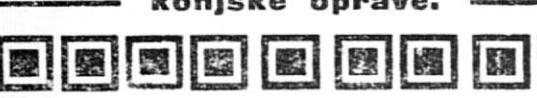
jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljene
kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ščine, že obrabljene vozove in
konjske opravke.

Svoji k svojim!

Zastonj

dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako naenkrat naroči 6 plošč. ::

: Zastonj :

dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej
Avtomati že od 80 K naprej

tudi na prav primerne mesečne obroke. Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje. Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Glavni zastopnik največjih tvornic, kakor znamke Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Specialna trgovina

in
ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,
Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Kolesarji!

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, dokler ne poznate naših cen za leto 1913.

Najboljši in najcenejši nakup

pri trdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9-12,

specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. — Mehanična delavnica in garaža.

Pozor!

Trgovski pomočnik

s Hrvaškega 19 let star, želi namestitve takoj v večjem mestu Kranjske ali Štajerske, ter v kakšno narodno trgovino. Pod naslov: **Ivan Petrak, trg. pomočnik, Dugaresa, Hrvaško.**

Pozor!

Seno se prodaja!

Nad 15 tisoč kg dobrega sena se prodaja v Zg. Slaki. Več pove Val. Gregorc v Mengšu. 976

Hiša v Kranju

pripravna za mirno bivanje 1000 se prodaja. Pojasnila daje J. Rozman, Kranj. Posl. odd.: Promet z nepremičninami.

Trgovski pomočnik

popolnoma več trgovine barv in materialij, mlad, dobi takoj mesto pri Weinberger in drug, Zagreb, Hlca 40.

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

priloga po tvorniških cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov „Browning“, Steyr, „Mauser“ in „Bayard“ samokresni najbogatejše izbire že od K 5-50 naprej, floberti in karabinarice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 4658 Cenovnik gratis in franko.

CERESIT dela mokre kleti vlažna stanovanja zjamčeno suha
AVSTR. CERESITNA DRUŽBA z. z. Dunaj XIX, Eisenbahnstrasse N° 61. Tel. 22288.

Žalni klobuki vedno v zalogi. — Popravila se sprejemajo in točno izvršujejo.
Priporočila se solidna tvrdka **modni salon** damskih in otroških slammikov v najnovejših oblikah, vseh vrst in raznih športnih čepic.
Marija Götzl Ljubljana, Židovska ulica šte. 8.
Zunanja naročila se razpošiljajo z obratno pošto.

1007

Opr. štev. E 739/13/2

Dražbeni oklic.

Dne 20. marca 1913 dopoldne ob 9. uri prodado se na Rimski cesti št. 16 po javni dražbi naslednji predmeti:
razno špecerijsko blago, prodajalniška oprava in 1 blagajna (Wertheim).
Ces. kr. okrajno sodišče v Ljubljani
odd. V., dne 15. marca 1913.

Senzacionalna novost! Poljsko kukalo „Ideal“
z najfinejšimi, optično brušenimi prima lečami
16 optičnih instrumentov
spojenih v enem, pri tem pa zložljivih, da se lahko udobno nosijo v žepu. 986
Poljsko kukalo „Ideal“ se rabi za: poljsko kukalo, turistovski daljnogled, gledališko kukalo, se uravna lahko za vsako oko, očesno zrcalo, za požiralnik in nos, drobnogled z nosilcem, objektivna za najmanjše živalce itd. Kompas najboljše funkcije, steklo za čitanje, povečalnik, dvojnata lupa za preiskovanje vseh vrst, daljnogled, ki se uravna lahko za vsako oko, stereoskopski aparat in panorama za razglednice, fotografije itd., ogledalo vedno pri roki in ni take mnogostranosti dosegel doslej še noben optični aparat. **Cena s popustom kron 3.—, 3 komadi kron 8.—.** Po povzetju pošlje trgovina z novostmi
M. Svoboda, Dunaj III/2, Hiessg. 13/23.

Š. 243/pr.

1009

Razpis.

Na deželni kmetijski šoli na Grmu se razpisuje mesto strokovnega učitelja za živinorejo in mlekarstvo

s prejemki VII. plačilnega razreda deželnih uradnikov t. j. z letno plačo 2200 K in aktivitetno doklado 672 K.

Strokovni učitelj, če je samec, dobi tudi naturalno stanovanje na Grmu. Služba se odda za eno leto provizorno, po preteku te dobe pa se bo nastavljal strokovni učitelj definitivno, če bo zadostil vsem zahtevam in če se bo izkazal za učiteljsko usposobljenostjo za kmetijske srednje šole. Prosilci za to mesto naj predložijo svoje prošnje

do 3. aprila 1913

podpisane deželnemu odboru. Prošnjam je priložiti krstni list, domovinski list, spričevalo o fizični sposobnosti, dokazilo o dovršenih študijah in o strokovni usposobljenosti ter dokazila o znanju slovenskega in nemškega jezika. V prošnji je tudi navesti, če je prosilec še podvržen vojaški dolžnosti.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 15. marca 1913.

Bika

simodolske pasme težkega 1000 kg ima napredaj za mesarja, Andrej Japelj v Studenem pri Postojni. Cena po dogovoru. 985

Stanovanje

s štirimi sobami, kopalno sobo, sobo za služkinje, 983
se odda za majev termin. Elizabetna cesta šte. 5.

Priporočila se

veletrgovina vina

na debelo in drobno. Zimerne cene. Ivan Stranich Poreč, Istra.

Ženitna ponudba!

Izobražen trgovec, 27 let star, ki prevzame od očeta večje dobro idočo podjetje, želi poročiti trgovsko naobrazeno in pridno do 25 let staro gospodično. — Neanonimne ponudbe z navedbo dote pod „Velika noč 1913 1000“ do 28. t. na upravnitvo »Slovenskega Naroda«. 1000

Zenitna ponudba!

Samec, star 32 l., z letno plačo K 1900—; uradnik želi poročiti gospodično ali vdovo, ki bi imela nad 10 000 K premoženja samo resne ponudbe na uprav »Slov. Naroda« do 20. marca t. l. na naslov „Pomladni cvet“ 999.

Resna ženitna ponudba.

30 letni soliden obrtnik v lepem kraju na Kranjskem se želi seznaniti v svrhu ženitve z dobro izobraženo gospodično v starosti 20 do 30 let ali vdovo brez otrok. Resnične in ne anonimne ponudbe s sliko, ki se vrne, se prosijo do 25. t. m. pod „Vigred 1010“ na upravnitvo Slov. Naroda. Za tajnost se jamči. 1010

Ženitna ponudba!

Državni poduradnik, mlad, lepe zunanosti, značajan, muzikaličen, s 24.000 K realitetnega premoženja, želi po tem sedaj modernem potu znanja v svrhu poročitve s samostojno, naobrazeno gospodično v starosti od 18—25 let ter z dežele. Ponudbe s sliko (katera se tajno vrne) na upravnitvo „Slovenskega Naroda“ pod „Maj 1913/994“. Anonimno brez pomena, tajnost častna stvar. 994

Milijon sadnih dreves

Jabolka 100 kom. od K 25 naprej, hruške, orehi, domači kostanj, breskve, češnje, marelice itd. kom. od 1 K naprej, 200.000 kosov **lepotnih in drevenih dreves**, kos od 60 h naprej, 2 milijona lepotnih grmov, 100 kosov od K 15 naprej, 20 milijonov **akacij in gledališ** 1000 kosov od 12 K do 55 K. Akacijske rastline (Heister) 250—500 cm vis. 1000 kom. 65—100 K. 15 milj. **gorčnih sadik**, smrek, belega in črnega borovca itd. 1000 kosov od 3 K do 10 K. Hrasti (Stieleichen) 3 do 5 l. sadike 1000 kom. 15—25 K. Rastline (Heister) 150—250 cm vis. 100 kom. K 7, 1000 kom. K 65. Vrba, 1—3 l. sadike 1000 kom. 8 do 15 K. Pasmena perotina in nje jajca za valjenje, 12 najbolj. preizkušenih pasem, lovske in domače fazani in njih jajca za valjenje. — Ilustrovan cenovnik na zahtevo zastonj in poštne prosto. 970

Groß Zige Batthyany
graščinska uprava Csendlak p. Radgoni.

Sprejme se 969

učenec

z dobrim šolskim izpričevalom, ako mogoče nekoliko nemščine več v trgovino mešanega blaga, Anton Korošec, Radgona na Štajerskem.

Stavbne parcele

v okolici Kranja, od 40 v za m² dalje so na prodaj v veliki množini. Pojasnila daje: J. Rozman, Kranj. Posl. odd.: Promet z nepremičninami.

Zamena!

Pripravljen bi bil, svoje posestvo mlina, žage in ekonomije na Sp. Štajerskem, jako dobičkanosno, staro renomirano podjetje v vrednosti 150.000 K

zamenjati

za hotel ali veliko restavracijo v Ljubljani ali okolici in to zaradi družinskih razmer. — Ponudbe na „Verwaltung des Realitäten-Marktes“ Gradec, Hammerlinggasse pod P. I. 2934. 1011

Zadnji mesec! — Nepreklicno 10. aprila 1913 zrebanje loterije za ogrevalnice

4650 dobitkov v efektivni vrednosti K 30.000.

Prvi trije glavni dobitki K 35.000, 5000, 1500

se na zahtevo dobitelja odšteti 10% in zakoniti dobitveni davek izplačajo v gotovini. Srečke po 1 krono po vseh trafikah, loterijah, menjalnicah in v loterijski pisarni: 425 Dunaj I., Goldschmiedgasse 8.

Potnika tehniške stroke

i š č e 971

tvornica gumastega blaga, gonilnih jermenov, gostilnega blaga za strojeve pušice (Stopfbüchsenpackung) in tehniških potrebščin. — Ponudniki morajo biti uvedeni pri industriji na Spodnjem in Gornjem Avstrijskem, Alpkih in južnih deželah in morajo stroko dobro poznati. Od oženjenih se ne zahteva prejemba domicila. Mesto je trajno in dobro plačano. Ponudbe pod „P. K. 227“ na Rudolfa Mosse v Pragi, Příkopy 6.

Nizozemska zavarovalna družba za življenje

Ravnateljstvo: Dunaj I., Aspernplatz I

se priporočila za sklepanje zavarovanj za življenje, rente, doto, za zavarovanja za čas vojaške službe po najugodnejših pogojih ter najnižjih cenah.

Zavarovana glavica koncem leta 1912 400 milijonov kron. — Rezerve koncem leta 1912 116 milijonov kron.

Gener. zastopstvo za Štajersko in Kranjsko v Gradcu I., Schmiedgasse 40,

kjer strogo reelni, delavni sotrudniki vsak čas dobe dobre službe

Nadzornik za Kranjsko:

Ljubljana, Hrvatski trg šte. 4.

Št 5226.

936

Razpis.**Za zgradbo vodovoda v občini Hrastje,**

okraj Kranj, se bodo oddala sledeča dela oziroma dobave

potom javne ponudbene obravnave:

- 1.) Izkop in zasip cevne jarka, proračunjena na okroglo 15.900 K.
- 2.) Dobava cevi, proračunjena na okroglo 27.100 K
- 3.) Dobava armatur, proračunjena na okroglo 7.000 K

Pismene ponudbe z napovedjo enotnih cen za posamezne delavske kategorije ali dobave naj se predložijo

do 27. marca t. l. ob 12. uri dopoldne podpisane deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlata je zapečatene z napisom: „Ponudba za prevzetje ad 1) izkopa in zasipa cevne jarka, ad 2) dobave cevi, ad 3) dobave armatur, pri vodovodu v občini Hrastje, okraj Kranj“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% ponudbene svote v gotovini ali pa v pupilarno varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika, ne glede na višino ponudbene svote, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, ofertni pripomočki in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah za znesek ad 1) K 3.—, ad 2) in 3) K 1.—.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani,

dne 10. marca 1913.

Za kratek čas.

Gospa Ljudmila se pelje na čestni električni železnici s svojim mladostnim sinkom. Ko pride sprevodnik, vpraša gospa: en listek in pol. Sprevednik: To ne gre, vaš sin ima že dolge hlače. Gospa: Torej dajte za mojega sina cel listek, zame pa polovico listka, ker jaz imam kratke hlače. Na to pa se oglasi kmetica, ki je že listek plačala, in reče: Meni pa dajte denar nazaj, ker jaz sploh ne nosim hlače.

— O milostiva, pripoveduje be-
rač milosrdni dami, jaz le izgledam,
kakor bi bil zdrav. Šestdeset let sem
star, pa sem gotovo čez dvajset let
prebil v postelji...
— Revež! Kako pa to?
— Ker rad dolgo spim.

— Povej, prijateljica, ali si ti v
teh treh letih kar si poročena, zapa-
zila na svojem možu, kako bistveno
premembo?

— Da! Pred poroko in tudi še
nekaj mesecev po poroki je vedno
govoril o svojem srcu... od tedaj pa
govori samo še o svojih jetrih.

— Čestitam! Ti si se poročil z
damo, ki se je drži veliko premože-
nje...
— Pardon! Jaz sem se poročil z
velikim premoženjem, ki se ga drži
neka dama...

Zaradi tepeža obtožen kmet si
je najel zagovornika, pa je prišel čez
nekaj dni prositi, naj zagovornik od-
stopi in dovoli, da si vzame dru-
gega.

Odvetnik: Zakaj pa me ne
marate kot zagovornika?

Kmet: Pravijo, da pijete samo
vodo in da ste pri sveti vojski.

Odvetnik: To vam vendar
nič ne škoduje.

Kmet: Seveda ne! Kaj pa se vi
razumete na olajševalne okolščine,
če niste nikoli pijani!

Žena: Ti — naša kuharica je
znorela.

Mož: Kaj pa dela!

Žena: Včeraj je šla z darova-
no vstopnico v umetniško razstavo
— danes pa dela štirivoglate knedeli-
ne in pravi, da je kubistinja.

Profesor: Torej, gospod
kandidat, povejte nam, kaj je to silo-
bran.

Kandidat: molči.

Profesor: No, poslušajte! Če
greste vi skozi samotni gozd, pa sko-
či iz grma razbojnik in zahteva z
nabito pištolo »tisoč kron ali življe-
nje« — kaj boste storili?

Kandidat: Smejal se bom,
gospod profesor.

Turist: Ali ni tu nekje velik
in znamenit vodopad?

Vodnik: Da! Če bi gospe in
gospodične za trenotek nehale govo-
riti, pa bi se slišalo grmenje vodo-
pada.

— No, krokar, kako si pa davi
prišel domov? Ali si sam pot našel?
— Ne! Policaj mi je pomagal in
prenočil sem na stražnici.
— Oh, ti imaš vedno srečo. Jaz
pa sem našel pot domov k — ženi...

Sodnik: A, to je pa že pre-
več! Pred petimi minutami ste pri-
znali, da ste podpis na menici pona-
redili, zdaj pa to tajite, kaj ste
zblazneli?

Obtoženec: Če sem zblaz-
nel? Hm, to je izvrstna misel. Da,
jaz sem blazen.

Pijanec se lovi pred hišnimi
vrati, ko ga zagleda stražnik in se
mu približa.

Stražnik: Kaj pa delate?
Pijanec: Ravno vesje sem iz-
gubil — pa je iščem.

— Ali je res, Joško, da te niso
hoteli sprejeti v sveto vojsko?
— Res! Niso hoteli verjeti, da je
moj nos od ozeblin rdeč.

Stari natak Joško kolne in
rohni ves dan, naj so drugi natakari
in vajenci še tako pridni.

Tuj gost sliši Joška polglasno
godrnjati, »proklete duše — hudiči
grdi — zlodej naj vse vzame« itd. in
ker tega natakarjevega zabavljanja
ni konec, daruje pikolo 10 vinarjev.
— Na fantič, reče gost, tebi se
pač ne godi dobro, ker prvi natakar
ves čas psuje in kolne.

— O, gospod, odgovori pikolo,
saj ne psuje in ne kolne nas — am-
pak goste.

Kdor je izpostavljen mrazu,
trpi večkrat na revmatizmu, protinu,
trganju in ozeblinah. Dobrodejno,
točno delujoče sredstvo za vdruga-
nje, ki se je hitro priljubilo, je Con-
trheuman iz lekarne B. Fragner v
Pragi. Glej inserat. III. a

Aparat za valjenje

K 45—, izleže boljše od vsake kure. Za-
stoj na poizkušnjo.
G. Mücke, Pottendorf št. 41 pri Dunaju.
Na stotine referenc in izpričeval iz vse
monarhije gratis in franko. 256

Najmodernejših
klobukov
za gospode in dečke
ima najbogatejšo
izbiro

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg 8.
Klobuki se sprejemajo v popravilo.
:: Cene od K 2:20 naprej. ::

Teodor Kunc
Ljubljana,
Prešernova
ulica št. 5
I. nadstr.

Damski modni salon

Izdelovanje
najfinejših
angleških
kostumov,
paletotov,
franc. toalet itd.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške
bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli.
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. drž. boln.

Nadležne kocine
na obrazu ali na rokah
odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixa
odstranjevalec kocin.

Zaj. neškodljivo, gotov
uspeh. Pušica za 4 K
zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno.
Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.
Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem
jelenu“, drogeriji A. Kanc in „Adrija“.

FRANC KOS

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.
Specijalna mehanična
pletilna industrija
in trgovina

za površne in spodne
topice, moderke, te-
lovnike, nogavice, ro-
kavice, posebne oble-
ke zoper trganje ple-
tilni material i. t. d.
na drobno in debelo

Sivalni stroji od 70 K naprej,
pletilni stroj

patent »Wederman« je edina in naj-
uglednejša prilika za dober zaslužek,
poduk brezplačen, trajno delo zago-
tovljeno; ker se ne poslužujem agentur
so cene veliko nižje. — Stare nogavice
se ceno podpletujejo. 233

:: Podpirajte domačo industrijo. ::

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejemajo ali pa nast-
vijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih
srečk v Avstro-Ogrski — Ponudbe pod
„Merkur“, Brno, Neugasse 20. 893

Pozor! Drože (Presperm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem
preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na
Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno
silo s turbino, zato mi je mogoče, p streči brez
konkurence po nizkih cenah in z najboljšim
blagom. — Opozorjam pa, da moje materične
drože so za 50%, boljše od vsakih spiritalnih
drož. Spiritalne so mehke in vsebujejo vodo, zato
jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s
spoštovanjem

Makso Zaloker

tovarnar drož 3627
v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Vinko Majdič

valjčni mlin v Kranju
(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana naj-
boljših pšeničnih mok in krminih izdelkov
ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih
vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode
v se in dajo kvantitativno nedosegljiv
pridelek, kar je zlasti za gospode pe-
kovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 65
V Ljubljani, Cerknici, Trnovem,
Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Za-
dru, Spletu, Ercegovem, Kotoru
Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu,
Inomostu, Bolcanu in Tridentu.
Brzjav: Valjčni mlin, Kranj.

Konfekcijska trgovina in zavod za izdelovanje oblek po meri

A. KUNC

Ljubljana

priporoča svoje izborne izdelke vsakovrstnih

pomladanskih oblačil

Strogo solidna postrežba. Najnižje, stalne cene.

ilustrovani ceniki na razpolago.

Modni salon M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam 929

:: slavnike le najfinejše izvršbe. ::

Žalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

Sirolin "Roche"

olajša in ozdravi bolezni v prsih
kašelj, katar, influenco, naduho.

Dobiva se po vseh lekarnah. Originalni zavitek 4 K. Dobiva se po vseh lekarnah.

apneno železnati sirup.

Že 43 let zdravniško preizkušen in priporočan prsni sirup. Razkrajja slez, blaži kašelj, pospešuje
tek. Povzdičuje slast in reditev trupla in je izborna za tvoritev krvi in kosti, zlasti za
slabotne otroke.

Steklenica 2 K 50 h, po pošti 40 h več za zavoj.

Edino izdelovališče in
glav. razpečevališče:

Dr. Hellmanna lekarnica „Zur Barmherzigkeit“

(HERBABNY-jev naslednik).

Zaloge pri gg. lekarnarjih v Ljubljani in Novem mestu.

4042

Po pošti se razpošilja vsak dan.

(Oblastveno varovano.)

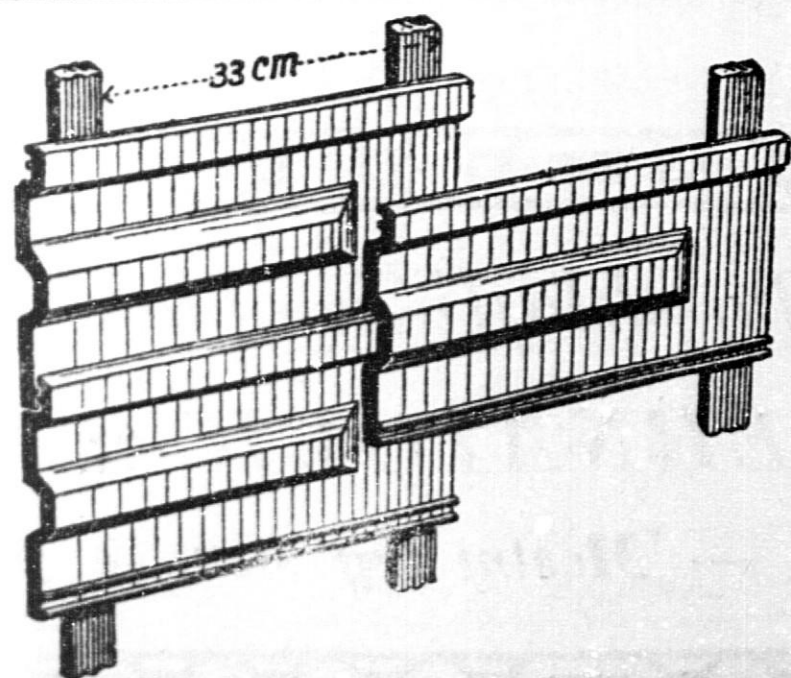
Purjodal.

Jodov sarsaparilni preparat, čisti kri, pospešuje menjavanje snovi, blaži bolečine in krč in
deluje proti vnetju. Rabi se z izvrstnim uspehom povsod tam, kjer so potrebni jodovi
in sarsaparilni izdelki. — Lahko prebavljivo in se rabi brez motenja poklica.

Steklenica K 2:20, po pošti 40 h več za zavoj.

na Dunaju VII/1,
Kaiserstr. 73—75.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

: tovarna zarezanih strešnikov :
ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

:: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. ::

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.
Spretni zastopniki se sprejemajo.

Automobili Puch Motorna kolesa

Tipa 19131

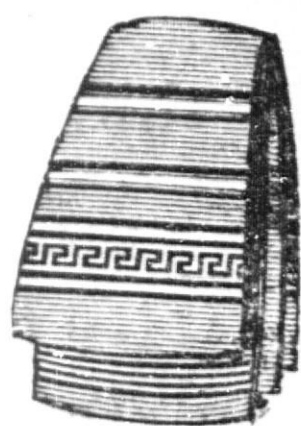
996

Elegantno, trpežno, varčno v porabi, urno in brez šuma!

Poslovalnica v Ljubljani **IVAN JAX & SIN** Ljubljana, Dunajska cesta 18.

Samo enkrat v življenju!

50.000 spalnih odej po K 1-95

določenih za eksport na Balkan, pa zaradi vojne zadržanih, iz pristne brnske himalajske volne, okoli 200 cm dolgih in 130 cm širokih, prekrasen pasast vzorec s prav lepimi različno barvastimi bordurami se samo kratak čas prodaja za polovično izdelovalno ceno K 1-95 komad. Te zimske spalne odeje so vredne dvojnega denarja in se samo dokler bo kaj zalogo prodajajo po nastopnih senzijskih cenah.

1 himalajska spalna odeja stane samo K 1-95
3 himalajske spalne odeje stanejo samo K 5-70
6 himalajskih spalnih odej stane samo K 11-

Edina prodaja po povzetju:

907

M. Swoboda, Dunaj, III/2, Niessgasse 13/23.

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej):

Fr. Kopus

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej):

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob
: v različnih najnovejših slogih. :

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago
ter najnižje cene.

Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice

različne kakovosti

Velika izbira

3408

otroških vozičkov,

vsakovrstnih slik, ogledal itd.

BRNSKO-KRALJEVOPOLJSKA

tvornica strojev

(Brünn-Königsfelder Maschinenfabrik)

tvorniške delniške družbe za gradbo strojev in vagonov v Semerniku prej H. D. SCHMID. Tvornica v Kraljevem polju pri Brnu.

Kompletne naprave za ledenice in hladilnice.

Amonijakov in ogljenčevokislinski sistem za velike in male obrate

Parni stroji, parni kotli, motorji na sesalni plin, surovo olje, bencin in petrolin. Centrifugalne in črpalnice na drogovno gonilo, stroji za obdelovanje lesa, železne konstrukcije, čistilniki vode, cestni valjarji.

421

Ponudbe in prospekti zastoj.

Ponudbe in prospekti zastoj.

Št. 2753 12

RAZGLAS.

902

Novo merjenje katastralne občine mesto Idrija

se prične z dnem 1. aprila 1913.

Da se bo merjenje neovirano vršilo, se vsled naročila c. kr. finančnega ravateljstva v Ljubljani pozivajo posestniki, da označijo meje svojih posestev z mejniki.

Obstoječe, vsestransko priznane in z mejniki že oskrbljene meje med posameznimi parcelami morajo ostati neizpremenjene. Le v onih slučajih, kjer posestne meje niso označene z mejniki in se je med strankami dosegal sporazum sporno ali izvensporno, se morajo meje obnoviti in natančno določiti.

V teh slučajih je mejnike postaviti ob mejah in sicer na koncih in skrajnih točkah mej. Pri tem je paziti na to, da se na enem mestu ne postavi dva mejna kamna, ker bi se s tem lahko povzročilo zmote.

Mejaši se naj v ta namen medsebojno sporazume in mejnike skupno postavijo.

Mejnike se naj postavi in meje označi še predno se prične z merjenjem to je pred 1. aprilom letos.

Pri nastalih nesporazumih glede pravilnosti meja se naj takoj naprosi mestni urad za posredovanje in v slučaju, da se ne doseže sporazuma, naj prizadeti prosijo c. kr. okrajno sodišče v Idriji, da poravnava sporne zadeve.

Zupanstvo v Idriji,

dne 6. marca 1913.

Zupan: Ivan Strauss.

Štampilje
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčkovih štampilj
Ljubljana, Stari trg 20.
Ceniki franco. 235

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča
klobuke
cilindre, čepice itd.
najnovejše fasone
po najnižji ceni.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto.

Popravila in preobleke
: točno in ceno. :
Popravila in preobleke
: točno in ceno. :
dežnike
in solnčnike
domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Najboljši in najcenejši nakup!

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Predno se obrnete drugam, oglejte si
mojo bogato zalogo pravih, najfinjših
švicarskih ur iz
zlata in srebra, ure
za dame z diamanti
in briljanti, zapest-
nice, uhane, vratne
veržice, poročne
in druge prstane,
krasne nastavke iz
kina srebra, na-
mizna orodja itd.

Zahtevajte cenik,
pošljem ga zastoj!
Vsa popravila izvršujem v svoji lastni
delavnici točno in solidno.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalet
strelovodov, ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter po-
krivanje z angleškim, francoskim in
tuzemskim škrljem z
asbest-cementnim škrljem (Eternit) palet! Haischek
z izbočno in ploščnato opeko, lesno-
cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in gaianterijska kle-
parska dela v priznani solidni izvršitvi.

Mišna in kuhinjska oprava. Posteljni posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Prodaja se HOTEL

v mestu na Spodnjem Štajerskem.

Zelo prijazen kraj. Priključeno letovišče. Hotel ima najugodnejšo lego v neposredni bližini kolodvora, c. kr. uradov ter šol. Novo, moderno poslopje s sobami za tuje, senčnat vrt za goste, kegljišče, ledenica, veliko gospodarsko poslopje in nekaj posestva. — Plačilni pogoji jako ugodni

934

Natančneje se poizve: Celje, poštni predal št. 43.

FERNET-BRANCA

6732

Specialiteta trdke Fratelli Branca, Milan

je vsled svojih silno dietetskih in odlično želodec
: : krepečih lastnosti : :

Najboljša želodčna grenčica sveta.

Glavno razpečevališče: Sig. Winter, Dunaj, III. Ungarg. 20.

Prodaja iz konkurznega sklada.

Iz konkurznega sklada gosp. Josipa Udovca, trgovca v Cerknici pri Rakeku, se prodaja

trgovinska zaloga

obstoječa iz špecerijskega in manufakturnega blaga s štacunsko opravo v inventurni vrednosti 14.090 K 07 h ofertnim potom v celoti en bloc.

Ponudbe je izročiti do 1. aprila t. l. konkurznemu upravitelju g. Hubertu Završniku, c. kr. notarju v Cerknici.

Vsak ponudnik mora položiti 10% inventurne vrednosti kot kavcijo.

Došle ponudbe se odpro 2. aprila t. l.; vsak ponudnik je vezan na svojo ponudbo do 6. aprila t. l.

Sprejeti najvišji ponudek je založiti pri konkurznem upravitelju v gotovini do 10. aprila t. l. in potem takoj prevzeti celotno zalogo.

Pridrži se pravica event. vse ponudbe odkloniti ter blago na drobno razprodati.

Za popolnost zaloge ter inventurnega zapisnika in za kakovost blaga ne prevzame konkurzno upraviteljstvo nobene odgovornosti.

Inventurni zapisnik je na vpogled pri konkurznem upravitelju vse dni, izvzemši praznike in nedelje, med uradnimi urami; ta upravitelj izkazuje na zahtevo zalogo in podaja vsa potrebna pojasnila.

968

Hubert Završnik

c. kr. notar kot konkurzni upravitelj.

808

Senzacija za Veliko noč!

Velikanska zaloga oblek za
gospode in dečke. — Krasna
izbira kostumov za dame in
deklince v najmodernejših faso-
nah ter najsolidnejšem blagu.

Cene priznane nizke!

Postrežba točna in solidna!

Angleško skladišče oblek

:: O. BERNATOVIĆ ::

Ljubljana — Mestni trg šte. 5.

Kolesa!

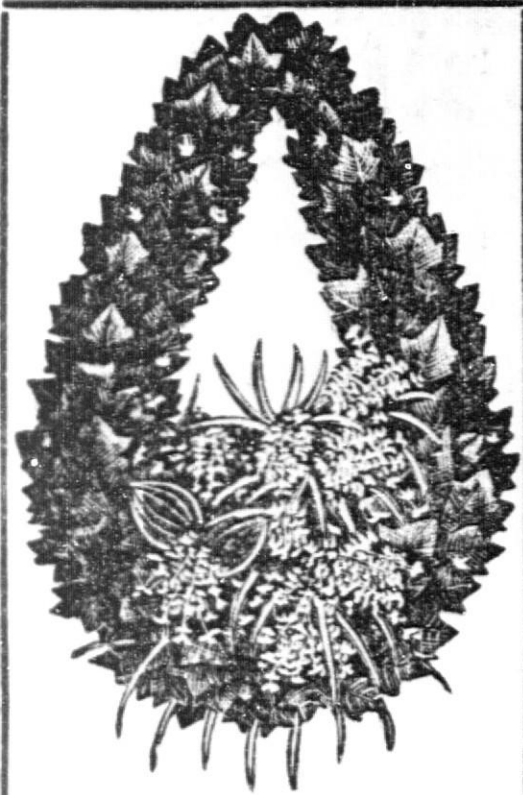
ES-KA in ADLER nedosegljiva v materialu in konstrukciji, v teku in eleganci.

ES-KA in ADLER so najcenejša!

ES-KA in ADLER priporoča kot najboljša službeno, športna in dirkalna kolesa

Specialna trgovina s kolesi in deli
Ana Gorec, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 14 (Pri Novem svetu).
Največja izposojevalnica koles. — Ceniki gratis.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi
vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev in trakov
z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

:: Cene brez konkurence. ::

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2—60 K
komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

FR. IGLIČ Ljubljana,
Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Pripovedovanje enega častnika.

Nancy, 8. februarja 1887.

Gospod di Robotard, častnik pri konjiki, trpel je dolgo časa na želodcu in na živih. Njegova bolezen se je še povišala, vsled žalostnih razmer. Bil je nervozen in vznemirljiv. Nehote se je solzil ter hlipal. Bil je v resnici v žalostnem stanju. Poskusil je kopeji, železo itd. toda vedno brez uspeha. Nek prijatelj mu je svetoval naj poskusi

»Oglje Belloc.« V začetku se je branil vsled črne barve. Neki dan pa je imel hude bolečine v želodcu več kot navadno vzel je eno žlico Oglja Belloc.

Bil sem iznenaden (pravil) ker nisem čutil slabega okusa. Takoj sem vzel še drugi dve žlici, in moje iznenadenje je bilo tem večje, ko sem čutil po malo minutah neko mirnost, katero nisem popred dolgo čutil, ter sem nadaljeval z vžemanjem »Oglja Belloc«. Bolečine v želodcu se niso več vračale, prebavljanje je bilo lahko, ter v kratkem času sem popolnoma ozdravel. Le skozi uporabo »Oglja Belloc« sem popolnoma ozdravel.

Maks di Robotard, dragonski stotnik.

Gospod doktor Maks di Robotard, dragonski stotnik. V resnici zadostuje, da se uživa oglje Belloc po vsakem kosilu po 2—3 žlice, da se v nekoliko dneh ozdravi želodčne bolezni, da celo zastarele bolezni in take, ki se zopet pojavljajo vsakemu drugemu zdravilu.

Oglje Belloc proizvaja prijeten občutek v želodcu, daje tek pospešuje prebavo in odstranjuje telesno zaprtje, Oglje Belloc je neprekosljivo sredstvo proti težavam v želodcu proti migreni, ki je posledica slabega prebavljanja, proti gorečici, proti vzpehavanju kakor tudi proti vsem živčnim boleznim želodca in črevesja.

Najpreprostejše sredstvo vživetj oglje Belloc v prahu je, da se v kupici na čisti ali poslajeni vodi pomeša in naenkrat ali v presledkih spi.

Oglje Belloc lahko samo koristi, škoditi pa ne more, v kakršnikoli množini ga rabimo Dobiva se po vseh lekarnah.

Poskušali so oglje Belloc ponarejati, ali so to ponaredbe brez učinka in ne ozdravijo nič, ker so pač slabo pripravljene.

Da se izognete vsaki pomoti, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi ogljev prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc. 2—3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolezni, zavzeti zadostujejo popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto oglje Belloc. Zadostuje v usta jih dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trnkoczy A. Bohinc lekarna Ph. Mr. Jos. Čizmar.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadno do najfinjših

Žimo.
M. Pakič
v Ljubljani.
Necennim naročnikom se
pošilja s povzajem.

Josip Rojina

krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi trdkami
glede **finega kroja** in elegantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specijalitet blaga.

: Zavod za uniformiranje. :

Novo otvorjeni

cvetlični
:: salon ::

Selenburgova ulica št. 6.

Vljudo se priporočam sl.

: občinstvu za naročbo :

šopkov, vencev,

svežih kakor suhih s tra-

kovi in napisom v vseh

barvah, ki so vedno v

zalogi. Dela se izvršujejo

v najmodernejši obliki.

Naročila z dežele hitro in

točno. Cene zelo nizke.

Z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

550 Naslov za brzojavke:
Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Zdrave, rdečelične otroke

hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično **ribje olje** iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1.80.

Zoper kašelj, zaslize-
nost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljše preizkušeno in mnogostransko priporočeno **trpotčev sok**. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijevе specialitete.

Oddajajo se tudi zdravila za

člane vseh bolnišniških blagaj.

Razpošilja se 2 krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Josip Čižmár

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Gradišče 7

oblastv. keno. inštalatér za električne naprave, luči, prenos
sile; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelkovodne naprave
Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, pro-
računi na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najno-
vejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

Triumph

Štedilnike, peči,

trajno gorilne vloge.

(za uzidat v ločene peči)

varstvena znamka

ceniki zastorj!

Do bavnih naslovov se vsakemu naznani jo.

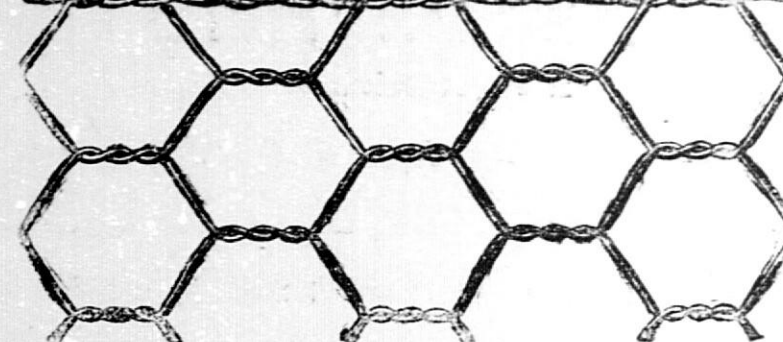
Triumph tovarna

Štedilnikov in peči z.z.o.z. Wels

Gorenje Avstrijsko.

Večkrat sukane, šesterooglate, v ognju pocinkane strojne žične pletenine

s 13—120 mm širokimi petljami različnih debelosti

791—III

prilpavne za ograditve parkov za divjačino, vinogradov, drevosnic, kot varstvo proti
zajem, za pasjake, varstvo proti toči, fazanerije, volčene in kletke, za jara-
liča lawn-tennisa (do 4 m širokosti v zalogi), za Rabitzve stene, monirake gradnje itd.
Te pletenine se šele po spletenju v ognju pocinkajo in zatorej ne rjavje in so tudi trdnjše nego vse
iz pocinkane tice napravljene pletenine, dalje štirioglate žične strojne pletenine za ograditve vseh
vrst, okenske mreže in mreže za pesek in gramoz, vs ogradni material, jeklena
bodeča žica za plete, žičaste in litoželezne ograje, stopniške, okenske, grob-
ne, grobniške, pročelne in balkonske ograje ter vse zadevne izdelke dobavljajo po niskih cenah

Hutter & Schrantz d. d., Dunaj VI., Windmühlg. 26/42

tvornica sitarskega in klobučevinastega blaga.

Naravni vzorci in pojasnila vsake vrste gratis in franko.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga

Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpom in Novim Yorkom je snažnost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York

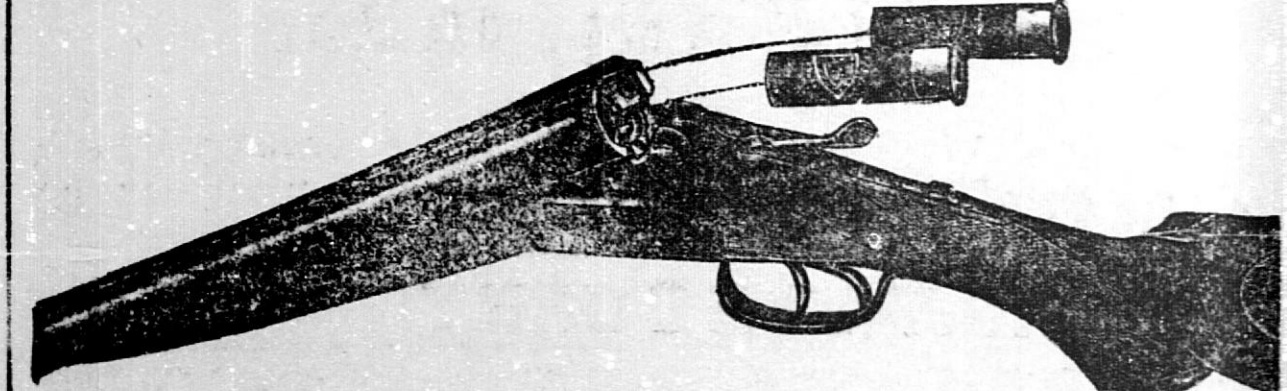
Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc Anversa New York

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica odslej **stev. 35,**

od južnega kolodvora na desno poleg prečilnice.

Ljubljana **Fr. Ševčik** Zidovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo- ročam lahke treceve in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brez- dimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovalniki na zahtevanje zastopnik in poštnine prosto.

Štajerske fužine litega jekla

Fužine: Judenburg (Stajersko)

Centrala: Dunaj VI., Wallgasse 39

Danner & Co.

Izdeluje najboljša elektr. jekla za
:: orodje, konstrukcijska jekla, ::
jekla za vrtanje kamenja,
jeklo za sekire, nože in
različno domače orodje,
:: pile, kladva l. t. d. ::
:: najboljše kakovosti. ::

Dopisuje: slovensko, hrvaško, srbsko, rusko,
:: francosko, angleško, italijansko itd. ::

Avtomobilske vzmeti.

Vse katere ozdravita Konstantinov vrelec — Emin vrelec.

3416

Dobiva se po vseh trgovinah z rudninskimi vodami in od ravnateljstva vrelcev v Gleichenbergu.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivoga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K; kg velenega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivoga 6 K, 7 K, belega, sivoga 10 K; najfiniši prsi puh 12 K. Narečila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelle

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega drega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napoli puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K, Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar — Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremičljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg št. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,

Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine

priporoča

klobuke

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber

dežnikov in solnčnikov.

Popravlja se izvršujejo točno in solidno.

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na tvrdko

Katinka Widmayer

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z napisi. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice, vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje. Prosim prepričajte se!

3440

Prosim, prepričajte se!

Osta-
novljeno
L. 1842.

Tovarna olinatih barv, laka in firneža

Telefon
št. 154.

BRATA

EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvena pleskarja

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.

Ljubljana

Delavnica:

Igriška ulica št. 6.

Električna sila.

POZOR! NA OBROKE! BERITE!
Prva, največja, najstarejša in najposobnejša slovenska tvrdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrijskem jugu. Velikanska trgovina vsega glasnega orodja, strun in muzikalij.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene matice in sodno zapriseženi strokovnjak c. kr. dež. sodnije

»Zvezda« nasproti Ljubljana, Kongresni trg št. 15 »Zvezda« nasproti nunske cerkve

Klavirji, pianini in harmoniji najslavnejših svetovnih tvrdk Bösendorfer, Rudol (ne Anton) Stollhammer, (najboljši angleški sistem sedanosti); Hözl & Reitzmann (neprekosljivi pianini z Lexovo mehaniko); Bratje Stigl, Szapka, Laub & Gloss (koncertni 7/4 okt. pianini) in Hörügel (amer. harmonij od 90 K naprej), imam le jaz, njih edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri (vedno 30 do 40 instrumentov). Zato svarim pred nakupom event. falsifikatov ali navidezno cenega bofelna zlasti, ker vsakdo kupi pri meni na obroke od 15 naprej prvovrsten instrument goraj omenjenih najboljših tvrdk z resnično 10letno postavnoobvezno garancijo. Tudi preigrani klavirji v zalogi. Zamenja najugodnejša. Ugaševanje in popravila sol. in ceno. Nobena druga tvrdka ne zamore nuditi tako cenega, ugodnega in zanesljivega nakupa že zategadelj ker goraj označene prve tovarne ne dajo svojih klavirjev na Kranjskem nikomur v zalogo kako edino meni in drugič pa zato, ker je ta kupčija moj postranski zaslužek in brez vsake rezije

Prisiljena prodaja zaradi vojne! Klobuk, obleka in čevlji.

Vse skupaj samo **K 29.50**

Tako lepa prilika se nudi samo enkrat v življenju.

Popolna moška obleka

in sicer suknjič, hlače in telovnik iz izbornega stanovitnega kamgarna ali brnskega sukna ali iz pristnega štajerskega lodna poljubne velikosti in barve, svetlo ali temno, pasasto ali križasto lepih modernih vzorcev.

Moški klobuk „Kavalir“

mehak ali trd, z najboljšo klobučevino s svilnato podvleko in trakom, prav eleg. in priljubljene oblike, jako modern, črn, rjav ali siv.

Moški usnjati čevlji

(Zug-od. Bergsteiger), izbornega štrpacnega usnja, lepa, pripravna, moderna oblika.

Vse skupaj samo **K 29.50.**

50.000 teh garnitur, obstoječih iz popolne obleke, klobuka in usnjatih čevljev, je bilo določenih za eksport na Balkan, pa so zaradi vojne morale ostati tukaj in se bodo samo kratek čas prodajale za polovično izdelovalno ceno **K 29.50**

Ta kompletna garnitura je vredna dvojnega denarja in se pri nas dobiva samo dokler bo kaj zaloge za senzacijsko ceno **K 29.50**. Za mero za moške obleke zadošča obseg čez prsi, obseg čez trebuh, dolgost rokavov, dolgost hlače in dolgost koraka. Za klobuk naj se navede obseg glave, za čevlje pa dolgost podplata. Po povzetju prodaja samo

M. Svoboda, Dunaj III 2, Hiessgasse 13/425.

ELEKTROTEHNIŠKA DELNIŠKA DRUŽBA PREJE KOLBEN IN DR. PRAGA-VYSOCANY

Dinamo stroji in električni motorji. :: Naprave za električno razsvetljavo in prevajanje električne sile. :: Električni obrat vseh vrst. :: Ventilatorji. :: Turbogeneratorji, električne železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. :: Obločnice in žarnice vseh vrst. :: Vodne turbine vseh sestavov (Francis, Pelton). :: Točna, ceno in hitra popravila vseh električnih strojev drugih tvrdk. :: Vse potrebe za instaliranje. :: :: :: ::

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

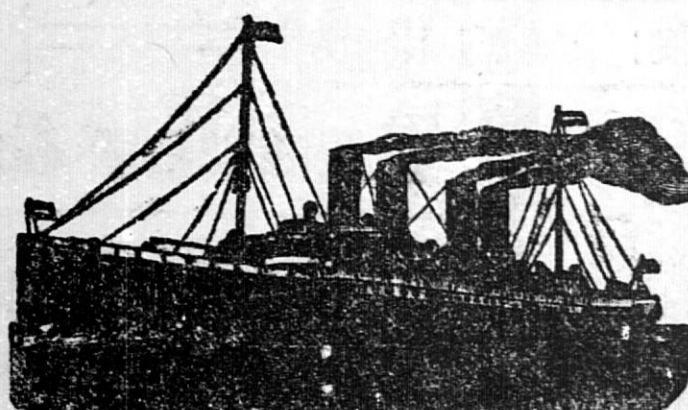
iz

3411

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se ikajo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor Colorado, Meksiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wloming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Balveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor Brazilijo, Kuba, Buenos-Aires, Colombo, Singapur v Avstralijo itd.

Pozor!! Berite!!

Krasne spomladanske novosti

in po že znano najnižjih cenah dobite

v modni trgovini Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek in kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklice ter še mnogo drugih v mojo stroko spadajočih predmetov.

Potniki v Severno in Južno Ameriko se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires, Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma, električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da

dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.

Prva vožnja iz Trsta v Kanado: 15. marca v Portland; 12. aprila v Quebec.

Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, zimnatli modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

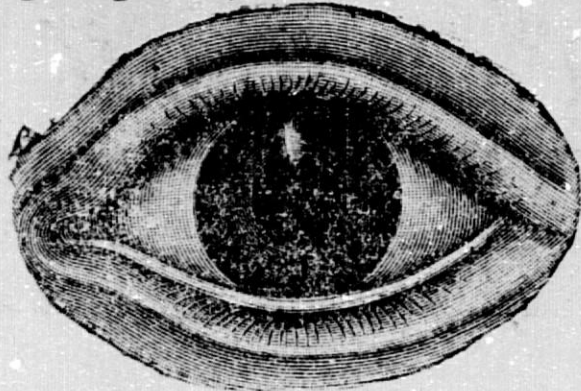
preje F. Hiti

Pred Skofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Kot prvi edini slovenski oblastveno koncesion. optik in strokovnjak priporoča svo

optični zavod

kakor vsakovrstna očala in ščipalnice, toplotne, zrakomere, hygrometre, daljnogledne vseh vrst, kakor „Zeiss, Busch, Goerz“ itd., ter vse v to stroko spadajoče predmete. Vsa popravila izvršujem točno in solidno v svoji z električnim obratom urejeni delavnici.

Zahtevajte cenik, pošijem ga zastopj.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Avgust Agnola

Ljubljana,

Dunajska cesta 13

Izborna zaloga

namiznih in

nastropnih

svetilk

najnovejše

vrste

po nizkih cenah

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih pušk in samokresov lovskih potrebnih, vseh del koles (biciklov) kakor tudi

umetnični ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov točno in solidno.

Cenovnik zastopj in poštnine prosto.

Ostanke blaga

obleke, hlače, paletot, damsko obleko, plašč, suknjo itd.

Eksport tvojalec suknega blaga

ki so se mi v množicah nakopičili, oddajam, da se jih čimprej izne-
: : bim, daleč pod ceno! : :
Zadost! za popolno meško

Zahtevajte vzorec ostankev moškega in damskega blaga pošt. prosto.

Karl Kasper, Innsbruck št. 57.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

2307

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tenis-čevlji.

K 12:50—16:50.

GLANOL

Ni vodni preparat!
Ni zaradi ognja nevarno!

Dobiva se že po skoro vseh trgovinah!

904

v steklenicah po 24 h, 30 h in 60 h in v ročkah od 1 kg naprej.

GLANOL ima velike prednosti nasproti drugim preparatom.

GLANOL se kovine ne prime, ves lep sijaj je naraven.

GLANOL ni nevaren zaradi ognja. (Vsa po kakem gorivu dišeča goriva pa so.)

GLANOL doseže najcenejše čiščenje, ker se snažilne cunje samo ne bistveno umažejo.

Zahtevajte povsod brezplačne steklenice

ki jih v poljubnem številu stavimo gg. trgovcem na razpolago.

Glavna zaloga: Mihael Kastner, Ljubljana.

Edina izdelovalca Fleischer & Peukert, Liberce.

Ustanovljena 1884.

Ustanovljena 1884.

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu.

Glavni zastop za Kranjsko, Koroško in Štajersko v Ljubljani pri tvrdki Kmet & Komp., Marije Terezije cesta št. 8.

Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal Marovske Centrala in Preradovičeve ulice.

Podružnica v Trstu, Via del Lavatolo št. 1, II. nadstr.

Ta zadruga sprejme po ugodnih pogojih sledeča zavarovanja:

I. Na življenje.

1. Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti;
2. zavarovanje dote;
3. zavarovanje življenske rente;

29

II. Proti škodi in požaru.

1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih poslopij, tovarnih).
2. Zavarovanje premičnih (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev; blaga itd. itd.)
3. Zavarovanja poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

III. Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje vseh oddelkov znaša K 2.713.674-13
Od tega temeljna glavnica K 800.000-
Dohodek letne premije s pristojbinami K 1.363.040-89
Izplačane odškodnine K 4.970.238-48

Spesobni mestni posredovalci in akvizitorji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Telefon št. 165.

Telefon št. 165.

RAF

Ventilni vozovi.

:: 14/18, 24/28, 40/45 HP. ::

Vozovi brez ventila.

:: 25/30 in 30/35 HP. ::

Liberška tvornica avtomobilov z o. z.
Liberce, Češko.

Karel Čamernik & Ko.
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9-12.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Kdor kupuje

619

hišo, vilo, stavbišče

v Zagrebu ali posestvo na Hrvaškem,

naj se obrne na:

Lj. Oražem v Zagrebu, Potok 54/L.

Zajamčen uspeh

ali denar nazaj.

Zdravniški izkaz

o izvršnem učinku.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med.

dr. A. Rixa kreme za prsi

oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za
vsa starost, **zanesljiv uspeh**. Rabi
se zunanje. Poizkusna pušica K 3, ve-
lika pušica, zadostna za uspeh K 8.-
Razpošiljanje strogo diskretno. 795

Kos dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zla-
tem jellenu“, drogeriji Kanc in „Adrija“.

Modna in športna trgovina za gospode

P. MAGDIĆ

Ljubljana — nasproti glavne pošte — Ljubljana

se usoja svoje p. n. odjemalce opozoriti, da je svoj modni oddelek za gospode založil
nedvomljivo z najnovejšim in najboljšim blagom iz prvih in zanesljivih tovarov in sicer
v nedvomljivo največji izbiri.

Od 20. februarja 1913 naprej prostovoljno odračunam 10 % popusta
vsakemu odjemalcu pri gotovem plačilu od mojih skromnih stalnih cen pri nakupo-
vanju klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, majic, ovratnikov, zapestnic, kravat, rokavic,
nogavic, naramnic, žepnih robcev, palic, dežnikov, gumbov itd., kar bode pri sedajšnji
dražini gotovo vsak z veseljem pozdravil in uvaževal. Pazite na cene v mojih izložbah!

686

Kontoristinja

zmožna slovenske in nemške korespon-
dence, se sprejme samo za popo-
danske službo. Prednost imajo v
Vodmatu stanujoče. — Ponudbe pod
„V. E.“ pošto ležeče Ljubljana.

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija 1913.

Kupon m 3-10 dolg 1 kupon 7 kroat
za popolno moško obleko 1 kupon 10 kroat
(suknja, hlače, telovnik) 1 kupon 15 kroat
:: stane samo :: 1 kupon 17 kroat
1 kupon 20 kroat

Kupon za črno salonsko obleko K 20-
dale blago za površnike, turistiški lo-
den, svilnate kamgarne, blago za damske
obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah
:: kot solidna in poštena vrlo znana ::

Zaloga tvornice za sukno

Siegel-Imhof v Brnu (Brünn).

Vzor! gratis in franco.

Od tega, da direktno naročajo blago pri
firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju,
imajo privatni odjemalci veliko prednost
Največja izbira. Stalne najnižje cene. —
Tudi najmanjša naročila se izvrše naj-
pozorneje in natančno po vzorcu. 517

NEIGE DE FLEURS

(Cvetlični sneg)

nova znanstveno izdelana

krema za roke in obraz

Igiensko najboljšo toaletno sredstvo sedanjosti. Dobiva se posvodi Lonček 80 h., skatija K 1-60.
Zaloga: „Adria“, B. Cvančara v Ljubljani. Zaloga

Visoko, moderno podoba, lepoto linij, udobnost dajo samo

Warnerja Rust Proof

stezniki

(Originalno amerikan. izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se
odstranile vloge. Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,

Ljubljana, Cevljarska ul. 2.

Priporoča tudi veliko zalogo higien. perila
Jagrovega in Tetra ter vse druge modne
predmete najboljše kakovosti.

Poštne naročila se izvršujejo točno.

Priporoča se domača najnovejša

konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta št. 3.

Sprejemajo se naročila po meri,
ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

špirit

: iz žita, najboljša :
kakovost za žganje

se dobi edino v množinah

od 60 litrov naprej po nizki

:: tovarniški ceni pri trdki ::

M. Rosner & Ko.

Ljubljana, poleg pivovarne „Union“.

Ohranitev zdravega želodca

zavisi poglavitno v ohranitvi, pospeševanju in
uravnavanju prebavljenja ter odstranitvi zoprega
telesnega zaprtja. Preizkušeno, izabrano naj-
boljše in najbolj učinkovito zdravilnih zelišč
skrbno pripravljeno, tek zbujačo, prebavo po-
speničilo in voljno odvajalo domače zdravilo.
ki zmanjšuje in odstranja znane posledice ne-
zmernosti, slabe diete, prehlajenosti in zop-
rega telesnega zaprtja, n. pr. gorčice, nape-
ljanje, preostle tvorilne kisline ter krčne bo-
lezni, je DR. ROSE BALSAM ZA ŽELODEC
lekarna B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Val dell'avori
nino nosijo
oblastveno zavarovano
varstveno znamko.

Glavna zaloga: lekarna

B. FRAGNER,

c. in kr. dvorni dobavitelj

„Pri črnem orlu“, Praga

Moja strana 203. Ogel Herudova ulice.

Razpošiljanje po pošti vsak dan.

1 cela steklenica 2 K, 1 polovljena

steklenica 1 K. Ako pošljete po pošti

naprej K 150, dobite 1 malo stekle-

nico, ako K 280 eno veliko stekle-

nico, za K 470 dve veliki steklenici.

za K 8—4 velike stekle., za K 22—

pa 14 velikih steklenic pošlino prosto

na vas postaje Avstro-ogr. monarhije.

V Ljubljani: lekarna Jos. Mayr, dr. G. Piccoli, Jos.

Činčur. Zaloge v lekarnah Avstro-ogr.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

94

M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapričeni patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

A. Hauptmann^a nasledniki

A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Maršič trg št. 1.

Vse vrste:
:: firnežev, ::
:: čopičev, ::
:: lakov, ::

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

192

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastonj!

Ceniki zastonj!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

Jeseniške novice.

Pogreb ponesrečenega Bizjaka. ki ga je podrla lokomotiva dne 7. marca ob 7. jutraj, ko je šel iz službe, se je vršil v nedeljo, dne 9. marca ob 4. popoldne iz mrtvašnice, kamor je bil vsled obdukcije prenešen. Pogreba se je udeležilo nad tisoč ljudi, osobito pokojnikov tovariši - železničarji. Tudi železniško uradništvo je bilo korporativno zastopano. Iz mrtvašnice so ga nesli v farno cerkev in od tod nazaj na pokopališče, kjer so ga položili k večnemu počitku. Ponesrečeni Bizjak je bil eden izmed najagilnejših agitatorjev za socialne demokrate. Pred krsto so nesli železničarji 10 lepih velikih vencev, vse z rdečimi trakovi. To je Skubica tako raztogotilo, da se je hotel še nad mrtvecem znebiti, ter ni hotel spremiti ponesrečenca k zadnjemu počitku, temveč je truplo blagoslovil samo v cerkvi in pri grobu. Za sprevedom je šel četrty ure kasneje, samo da bi ga rdeči trakovi ne bodli v oči. Ker je ljudstvo vsled čakanja mrmralo, je ljudi na pokopališču pravil po domače nadržal: »Ali hoste vi, ali jaz pokopavali?« Mislimo, da bo ponesrečeni Bizjak ravno tako lahko spal v hladnem grobu, kakor če bi ga spremilo sto popov.

Naši socijalni demokratje sedaj lahko vidijo, da jih Skubice smeši in zaničuje in se s tem toplo priporoča, da mu gredo morda drugi zopet ploskat na kak šod. Zapomnite si, da je treba razločevati besed od dejanj!

Uganka. V katerih dveh stvarih sta si župnik Skubice in puran enaka? — Odgovor na to danes teden!

Tovarniški delavec Weiss je prestopil k protestantizmu radi nesporazumljenja z župnikom Skubice. Kakor čujemo iz zanesljivega vira, dobi Weiss še več posnemovalcev.

Pritožba zoper novo šolo, ki je za sedanje in prihodnje razmere vseeno malo predraga, ne gre Skubicu z glave. Skubice kaže že ve, kaj poredi ministrstvu na to!

Ni še dolgo tega, kar je Skubice na dolgo in široko bobnal v »Slovenca«, da je šel rekurz glede nove šole v — koš, ker je baje prepoznal došel. Danes pošilja po Savi Petra Rozmana k raznim strankam, ki so podpisale rekurz, da imi prekličejo pritožbo. Kako se torej to vjema s Skubicevo trditvijo?

Peter Rozman je pa pri tem postopal nasilno. Nekemu posestniku, ki dela v tovarni, je grozil, ako ne prekliče podpis na pritožbi. Vsled tega se je napravila proti Rozmanu ovadba radi pregreška po § 98 k. z. na državno pravdnstvo.

Pravico, pritožiti se proti občinskemu sklepu, volitvam itd. ima vsak poimenovali avstrijski državljani davkoplačevalci in posestniki v občini, ne da bi mu to škodovalo kaj na časti, premoženju, obrti ali službovanju. Tega seveda nečemu uvideti ne Rozman, ne drugi klerikaleci. Pa se čli bo že polagoma pripravilo do tega, da bodo vedeli, kaj smejo in česa ne smejo.

Vsako hujskanje, groženje in pretenje jeseniških klerikalcev naj nam blagovole naši somišljeniki takol javiti, da ukrenemo vse potrebno.

Kaplan Kogej gre z Jesenic, in sicer takoj po velikonočnih praznikih. Ker moč se do danes ni napravil župniškega izpita, ne gre za župnika v Gorjuše, kakor smo svoječasno poročali, ampak samo za kaplana v Staro Loko. Njegova prošnja, da bi prišel za vojaškega kurata, je bila odločno odbita. Seveda, kako pa drugače?

»Slovenec« piše, da ve iz gotovega vira, da bodo židali tovarno še na tovarniškem travniku na Plavžu. Nas bi le veselilo, če bi se industrija razširila celo do — Hrušice. Pa ja ne bo elektrika, ki jo grade že leta, kot Noe barko, gonila razne stroje.

Inženir deželnega odbora že postavlja drogeve na Jesenicah za razsvetljavo iz Završnice. Imeli so že komisijonalni ogled. Pri tej komisiji je neki gospod pripomnil, da potrebujejo Jesenice mnogo naprave in mnogo luči, ker so temne in črne. — Drugi so temu hitro pritrdili in soglasali v tem, da Jesenicam res primanjkuje luči, niso pa spoznali ironije in so bili tako same sebe po zobeh. Pa seveda, naši občinski očetje — pa misliti!

Dunajska prostovoljna rešilna družba. — Na Dunaju, 3. marca 1913. — P. n. Liberška tvornica avtomobilov, dr. z o. z. v Libercah. — Radi vam potrjujemo, da je od vašej tvornice dobavljeni avtomobilni ambulanci voz že od 3. septembra 1909 neprestano v našem obratu in da smo s tem vozom v vsakem oziru zadovoljni. Z odličnim spoštovanjem. **Dunajska prostovoljna rešilna družba.** — Voditelj in prvi zdravnik: dr. Charas s. r.

Zakaj je »svetliči sneg« tako neprimerno priljubljen? Ker je posebno pošteno, popolnoma neškodljivo lepotilo, neprekosljivo za negovanje rok in obraza in ne gre na odiranje ljudstva, nego ga ob zmernih cenah (lonček po 20, 40, 80 h) vsak lahko kupi.

Kakor znano, se opaža med otroki, da otroci ne marajo juh, posebno pa ne takozvanih sliznatih juh, ki igrajo veliko vlogo pri hranitvi otrok. V takih slučajih dela majhen pridatek Maggijeve staroznane zabele naravnost čudeže. Vsaka mati bi torej morala to vsaj poskusiti.

Bacil influence se poglavito vseli v izločilih žlez sopol in ga je torej lahko prenesti. Zdravilni pomočniki, ki se dobro obnašajo proti influenci, katarom, kašlju in hripavosti, so od priznanih zdravnikov vseh dežel pripoznani emski produkti in sicer prirodna emska voda in vreška sol ter kralj. emske pastilje.

Ime Luser nudi popolno jamstvo, da rabite izvorni turistiški obliž, ki se je najbolje in sijajno izkazal proti kurjičim očesom, žuljem itd. Ne dajte si torej vsiliti manjvrednih ponaredb, nego zahtevajte izključljivo preizkušeno znamko »Luser«. Dobi-va se po vseh lekarnah ali pa pri glavni izdelovalnici L. Schwenk, lekarna na Dunaju XII/1 Meidling za 1 K 20 vin.

Nahoden! Ves svet je ob neprestano menjajočem se vremenu prehlajen in nahoden. Znamerjenje nahoda ima ob okoliščinah lahko prav neljube posledice. Čeprav se nihče ni umrl naravnost za nahodom, pa vendar kaže mnogo smrtnih slučajev, da znamenarjen nahod pod neugodnimi razmerami prav lahko vede do smrtonosnih komplikacij. Zlasti pri otrocih in osebah šibkega telesa je nahod večkrat predhodnik hudih pljučnih katarov itd. Zato je treba vsak katar, zlasti mnogo razširjeni nahod že od prvega dne naprej skrbno zatirati. Za pomoček je rabiti Forman kondenziran produkt iz formaldehida in mentola. Nizka cena, škatljica 40 vin., tudi manj premožnim dovoljuje zdravljenje z njim. Vporaba mu je kaj preprosta. Formalna bata se zavrti v majhne kroglice, vtakne v nos, kjer razvija eteričen vonj, ki takoj deluje olajševalno. Posebnost njegovega učinka je, da skoro tisti hip olajša glavo in nosne hodnike. Učinek je kar razočarajoč.

Novost iz saharke ekspedicije avstrijskega orientalista Otona C. Arthauerja. Raziskovalna potovanja sam doživljati je pač precej neprijetne nego v topli sobi za mizo se o njih pogovarjati. Može znanosti so na takih potovanjih marsikdaj doživeli velikih razočaranj. Prav zadnji čas je žalostno poginil eden raziskovalcev dežel: kapitan Scott. Potovanja po temnih delih sveta, mislijo ljudje, niso dandanes nič več nevarna. Res je, da bi koga pojedli črnci, tega se pač ni treba bati, lahko se pa pripeti, da človek sam nima kaj dhati v usta. Gori omenjeni O. C. Arthauer piše Liebigovi družbi, zastopstvo na Dunaju: »Liebig nam je bil zlasti poslednjih 8 mesecev v bojnem taborišču pri Dorni pravi rešitelj iz nadloge. Liebigova juha nam je bila prava dobrot, tako nemškimi častnikom kakor našim in meni. Celo Enver bej je izpil marsikako škodljivo Liebiga...« Da ekspedicija ni bila tako bogato založena z Liebigovim mesnim izvlečkom, kdove, ako bi imela tako ugoden uspeh. Bodi pri tej priliki častno omenjen veliki kemik Liebig, izumitelj tega ekstrakta, ki je že naprej vedel, da bodo njegov ekstrakt rabili raziskovalci tujih dežel.

Vsaka gospodinja dobro ve:

MAGGI JEVE kocke
po 5 v
so najboljše!

Pozor!

Prepričajte se pri nakupu, da-li ima vsaka kocka na zavijku ime MAGGI in varstveno znamko zvezdo s križcem 972

Forman proti nahodu

Učinek presenetljiv! Pušica 40 vin.

Pozor: Nahajajo se ponaredbe popolnoma brez vrednosti prevarljivo podobno zavite. Zhtevajte izrecno **Forman!** 984

Krojaški pomočnik

se sprejme takoj. 319

Reflektira se le na boljšo moč **Josip Ahčin, Ljubljana, Francovo nabrežje štev. 31.**

V plačilne težkoče zašli
trgovci in industriji

se ranžirajo

najhitreje in popolnoma diskretno in se tudi eventuelno denar preskrbi. — Vprašanja pod »**Fill-alka Ljubljana**« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Turinški Technikum Ilmenau

Ravnatelj profesor Schmidt. 951

Kupujte in zahtevajte edino le CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši. 53
Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica štev. 41.

Prešernove slike
prodaja in razpošilja
po poštenu povzetju:
iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron.

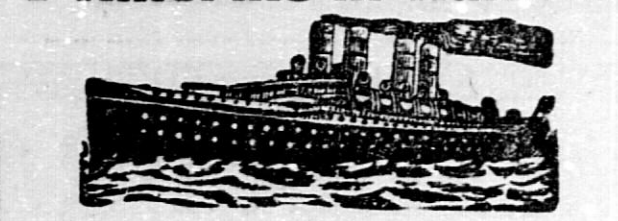

Dobiva se po vseh boljših trgovinah s papirjem. **Edm. Master & Co., Berlin-Neukölln in Zagreb.**

Krošnjariji in tržni fieranti

dajte si priposlati 120 cm široki platnjeni kanafas po 86 h, pavolnati kanafas po 74 h vzorčni kosi. Različni ostanki 5—6 m dolgi 40 m K 18—. Razpošiljanje po povzetju nefrankirano. Pri obratu do K 500— mesečni rabat. Neugajajoče se franko vzame nazaj. Naročila na upravo »Slov. Naroda« pod »**Tkalnica specialni kanafas**«.

V Ameriko in Kanado

panonia iz Trsta dne 18. marca 1913. Saxonia iz Trsta dne 30. marca 1913. Caronia iz Trsta dne 4. aprila 1913. in se ustavi v Mesini, Palermu, Neaplju

iz Liverpoola: Carmania dne 15. marca, 26. aprila in 24. maja 1913. Mauretania dne 22. marca, 12. aprila, 10. maja, 31. maja in 21. junija 1913. Frankonia dne 29. marca 1913. Campania dne 5. aprila, 3. maja, 7. junija in 28. junija 1913. Caronia dne 19. aprila, 17. maja in 14. junija 1913.

Pojasnili, vozne karte:
Andrej Odasek, Ljubljana, Slomškova ul. 25 Dunaj I., Kärntnerring 4, Trst, Via Ghega 8, pri vseh agenturah v deželnih glavnih mestih, vseh potovalnih pisarnah, pri trdki Thomas Cook & sin, pri vseh Lloydovih agenturah in agentih Dalmatice. III. razred. Cena: Trst-New York 140 K, otroci pod 12 let K 70— več 20 K pristojbine od osebe.

Solčno stanovanje

z 2 ali 3 sobami s pritliklinami **išče mirna stranka** (2 osebi) v Šiški ali predmestju ljubljanskem za **1. julij 1913.** (prilijje izključeno). — Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda«. : : : : 947

Išče se dobro izvežbana

modistinja
Vstop takoj. 943

Poizve se v upravništvu »Sl. Naroda«.

Za pisarne!

Naprodaj sta 2 veliki novi

pisalni mizi
Vprašati: pri sobarici, Miklošičeva cesta štev. 8. I. nadstropje. 963

Nova, stara

vina in droženko
vse lasten pridelek, prodaja v poljubni množini

Fr. Ferline v Smarju pri Jelšah. 992

Posestvo na prodaj!

Vinograd, novi nasad travniki, njive, gozd, kamnolom, lepa hiša, 2 viničarji, zelo ugodna leža v bližini mesta na Sp. Štajerskem. Velikost 17. oralov. Ponudbe pod »**J. V. 966**«, na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 966

Ločeni katoličani

ki bi radi končnoveljavno in pravomočno razdružili svoj zakon, da se lahko vnovič veljavno poroče, naj se zaupno obrnejo na »Panonia« obl. konc. informacijska pisarna, Budapesta VI., Szondygasse 98 a III. 12. — Strogo rečno. — Honorar po izvršitvi. 991

Stavbne parcele naprodaj

38 stavbnih parcel na razpolago, na novo reguliranem svetu v Zg. Šiški med drž. Celovško cesto in med drž. železnico, kar bo 15 minut oddaljeno od nameravanih drž. železniških delavnic v Šiški. Ugodna so imenovana stavbišča za delavske hišice. Več pove **Valentin Gregore v Mengšu.** 995

Prodajalka

mešane stroke, vajena posebno manufakture in špecerije in 958

učenka

se sprejme v trgovino **G. Budkovič, Bohinjska Bistrica.**

Sprejme se takoj več, zanesljiv

tesarski polir

pri zgradbah nove Belokranjske železnice. V ponudbah naj se pove tudi zahteva glede plače in priloge se spridevala v prepisih, vse se pa pošlje na naslov: **Roman Treo, Ljubljana, Marije Terezije cesta štev. 4.** 998

Naznanilo.

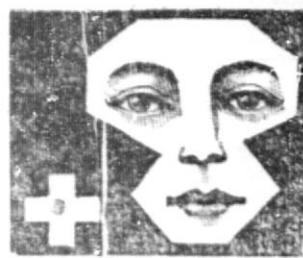
Kavarna 'Merkur'
se je 915

z Rimske ceste 5 preselil v Židovsko stezo 4.

Luserjev obliž za turiste.

Zahtevajte pri nakupu vedno izrecno Luserjev obliž za turiste po K 120 najboljšo in najzanesljivejšo sredstvo proti kurjim ušesom in žuljem. Dobiva se po vseh lekarnah. Glavna zaloga L. Schwenk, lekarna, Dunaj, Meidling. — Premnoge ponaredbe, ki nikdar ne dosežejo Luserjeve originalne znamke, dokazujejo izborna kakovost Luserjevega obliža za turiste. — Pozor pred ponaredbami.

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K, 3-42 ilustrovan cenovnik i, zdravniškimi nasveto gratis in franko (zapr. 30 h) — I. Singe, higienična manu-faktura, Dunaj I. Wiesingerstr. 8 F

Dobre harmonike 5 K

50.000 k madov prodanih. Brez carinskih stroškov. Garancija. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. — Stev. 300 3/4 10 tipk, 2 registra, 28 glasov. Vel. 24:12 cm K 5—. St. 654 3/4 8 tipk, 1 register, 24 glasov, velikost 28:14 cm K 5-40. St. 656 3/4 10 tipk, 2 registra, 28 glasov, velikost 30:15 cm, K 5-80. Sola za samoučenje k vsakim harmonikam zastoj. Razpošilja po povzetju c. in kr. dvorni dobavitelj Jan Kourad, razpošiljalnica giralil, Most št. 2378 (Česko). — Glavni katalog s 4000 slikami na željo gratis in franko.

Važna narodna postojanka na Koroškem na prodaj.

V nekem slovenskem kraju na Koroškem tik župne cerkve in šole ob okr. cesti je na prodaj

hiša z gostilno

trgovino, pošto v hiši, lepim posestvom itd. Krasna bodočnost v gmojem in narodnem oziru. Cena 32.000 K, plačati le 10.000 kron. Ponudbe pod A. B. na upravnitvo „Slovenskega Naroda“.

Prodaja se, oziroma da v najem ispa za trgovino urejena

hiša

v prometnem kraju Spod. Stajersko. Trgovina je imela letnega prometa do 120.000 K, a se lahko še razširi. Za nakup je treba le kakih 6—7.000 K. Letna najemnina znaša 1.000 K. Vse sobe 1. nadst. se polni drago oddajo. Polze se pod J. D. na uprav. „Slovenskega Naroda“.

VABILO

redni občni zbor

„Posojilnice v Cerkljici“ reg. zadr. z neom. poročtvom v Cerkljici, ki se vrši

v četrtak, dne 3. aprila popoldne ob 2. uri v posojilniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo rač. pregledovalca za l. 1912.
3. Potrdjenje računa za l. 1912 in razdelitev čistega dobička.
4. Izvolitev načelstva, odbora, račun-skega pregledovalca in namestnika.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Cigaretni papir in stročnice „OTTOMAN“

se hvalita sama in ne potrebuje ta reklame.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

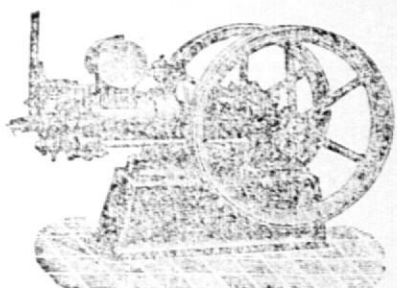
v Prešernovi ulici št. 3

je od 1. januarja 1913

zvišala obrestno mero za vse — stare in nove — hranilne vloge na

4 1/2 od sto.

Rentni davek od obresti plačuje sama.

Najboljša, preizkušena, cenena obratna sila za poljedelstvo in industrijo

Bernhardtove lokomobile in motorji

Postavljajo se brez kunc sije, brez dima, brez saj, brez duha.

Naprave za sesalni plin

Najcenejša obratna moč sedanjosti.

Mlini za drobljenje in mlenje

za obrat na vsako silo (motor, voda, gupelj). — Nedosežna delozmožnost. — Ponudbe, katalogi brezplačno.

„Domača tvrdka.“

Prva priv. tvornica za motorje in stroje

Najfinejše reference.

G. Bernhardtts Söhne, Dunaj VII./2, Schönbrunnerstrasse 173/H.

Mesečna soba

s posebnim vhom 953

se odda s 1. aprilom t. l. na Rimski cesti št. 7. III. nadstropje.

Pozor trgovci!

Zaradi preselitve oddajam takoj mojo zelo dobro idočo trgovino z mešanim blagom, ki se nahaja na prometnem kraju, tik mesta Ljubljane. — Ker je obstoj vsakemu sigurn, iščem samo poštene in resne kompetente. — Ponudbe naj se pošljejo na uravnitvo „Slov. Naroda“ pod šifro „April 4000 857“.

Prostovoljno se prodaja

mlin na 3 tečaje

in žaga

na stalni vodi, 2 lepi hiši, 2 kleti, hlevi in svinjaki, sadno drevje in velik gozd, 12 orlov posestva, po jako nizki ceni, 8000 K se plača sproti, drugo pa po dogovoru. Pri mlinu se nahaja priprava za električno luč. — Pojasnila daje A. Saloker, Kozje, Stajersko.

Razpošilja se tudi

po pošti.

Posebno priporočljive vrste: damski nizki čevlji, usnje ševro K 7-80;

damski čevlji na zadrgo, usnje ševro K 9-50;

moški čevlji na zadrgo, usnje ševro K 11—;

moški čevlji na zadrgo, usnje box K 10—.

Najboljši nakupni vir za res dobro

OBUTEV

Ze desetletja preizkušeno in potrjeno.

870

130 prodajalnic v tuzemstvu in inozemstvu.

ALFRED FRÄNKEL, kom. dr.

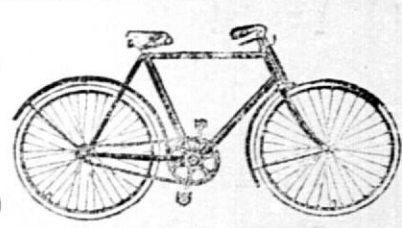
Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 9.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17 priporoča svojo bogato zalogo

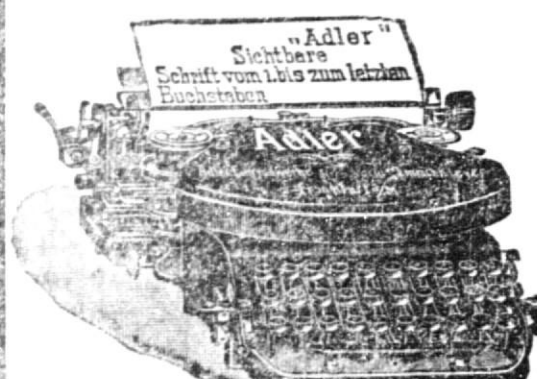
voznihi koles

šivalnistroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši. Pisalni stroji „ADLER“, Pletilni stroji vseh velikosti.

G. Flux

Gospodsk. ulica 4, I. nadstropje, levo 973

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb išče nujno:

je v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

„Priporoča in namešča le boljše“

službe iskajoče vsake vrste kakor

privatno trgovsko in gostilniško osebo izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosi znamka za odgovor.

Narodna tiskarna

v Ljubljani.

Telefon št. 85.

Se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor: časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in posojilnice, cenikov, okrožnic, jedilnih listov, mrtvaških listov itd. itd.

Telefon št. 85.

Stajersko slivovko

tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter

medicinalna žganja

in sicer stajerski konjak, horovničev, vinsko žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

edina žganjarna

ROBERT DIEHL v Celju

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora.

Cené

in dobrih ure vseh vrst s triletnim pisanim jamstvom n. pr.:
Nikljaste žepne ure K 4-20
Boljše kakovosti " 5-
Srebrne ure " 8-40
Nikljaste budilke " 2-90
Kuhinjske ure " 3-20
Ure s kukavico " 8-50
Ure na nihalo " 8-50
razpošilja prva tvornica ur
JAN KONRAD, c. in hr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 2393 (Čaško)

Nosna rdečica

kožne hibe, solne pege, ogrci, raskava, ordečela in razpokana koža ter druge napake polti, izginejo takoj, edino in samo z desetletja preiskušeno in od strokovnjakov sijajno potrjeno in oblastveno za neškodljivo preiskano 793
dr. A. Rixa

pasta Pompadour.

Poizkusni lonček K 1 — večji lonček K 3 — Kosmetikum dr. A. Rixa laboratorij na Dunaju IX. — Zaloge v Ljubljani lekarna pri »Zlatem jelenu« parfumerija A. Kanc, drogerija »Adrija« (Cvančara).

Gramofonske plošče

Triglav-Rekord in Sava-Rekord

z najnovejšimi slovenskimi posnetki

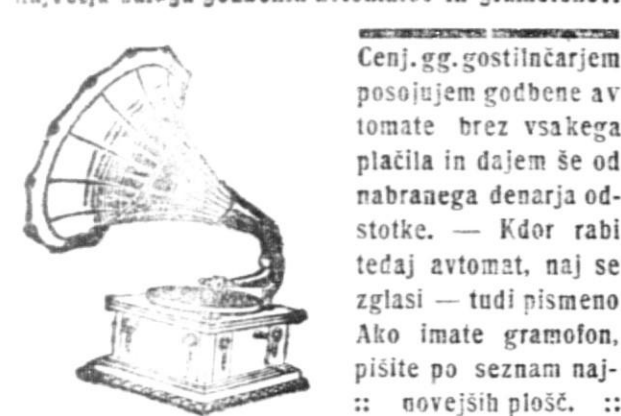
so izšle in se dobe v

:: ateljeju za gramofone ::

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Največja zaloga godbenih avtomatov in gramofonov.

Superfosfat!

najpreizkušenejši, najzanesljivejši in najcenejši

:: fosforovo kislino gnojilo ::

za vse vrste zemlje dalje 41

amonijakove, in kalijevosolitrone superfosfate

dobavljajo vse tvornice umetnih gnojil

kupčevalci kmetijske zadr. in društva.

Samo superfosfat

v ceni ni poskočil!!

Centralna pisarna društva

avstr. superfosfat, tvornic

Praga, Příkopy 17.

Kazensko-pravni red

z dne 23. maja 1873 št. 119

državnega zakonika z dodatnim

zvršitvenim propisom

in drugimi zakoni in ukazi

kazenski postopek zadeva-

jočimi.

Trdo vezan 5 K 60 v.,

po pošti 5 K 80 v.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12

„SLAVIJA“

„- - - vzajemno zavarovalna banka v Pragi. - - -“

Rezervni fond K 59,461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Van pojasnila daje: Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Gospodinje!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite splošno znane svetovne znamke

Pozor!!

BLAIMSCHEINA UNIKUM MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejših goveje obistne tolske z visoko pasterezirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčisti naravni izdelek.

„UNIKUM“ je 50% cenejši od našega 100% čistega presnega masla in zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV

„UNIKUM“ je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“

je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavrtku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za :

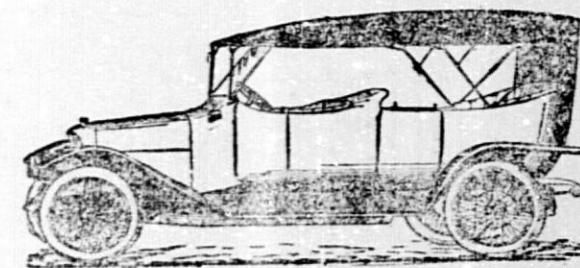
pečenje praženje kuhanje maslen kruh

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINO

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Reelni priložnostni nakup!

20 modernih

avtomobilov ter deset motornih dvokoles

malo rabljenih, ki smo jih od svojih odjemalcev prevzeli pri nakupu močnejših modelov in ki smo jih spravili v stanje, prodamo samo, da izpraznimo tvorniška skladišča **pod lastno ceno** proti gotovini.

Partija karoserij novih ali malo rabljenih pod ceno.

Samo kupcem samim pošlje tvor-

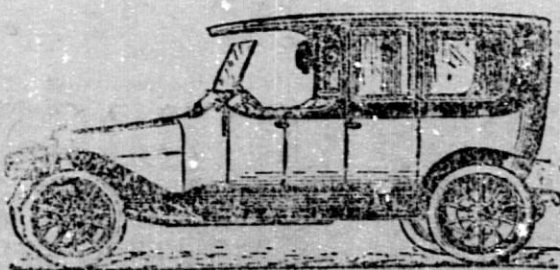
:: nica ponudbe brezplačno. ::

Interesenti naj se pod šifro „Spot-

billig 1913“ obrnejo na Rudolfa

Mosse na Dunaju.

937

Krojaški pomočnik

dobro varen malega in velikega dela, se sprejme takoj v stalno delo. I. Potočnik, Kamnik. 919

Lokal

z izloženim oknom, pripraven za trgovino ali pisarno 927

se takoj odda.

Istotam manjši lokal za pisarno, ali kaj enakega Poizve se pri Davorin Revšku, fotografu Kolodvorska u.

Maslo, malisno šupo, suhe gobe, vinski kamen

jabolka namizna in hruške za mošt, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne peške, koruzno slamo, smrekove storže, zelod, krompir, sploh vse deželne prideleke, kakor tudi petrolejske in oljate sode, ter močnate solne in otrobne vreče kupi vsako množino

veletrgovina ANTON KOLENC,

Celje, Graška cesta 22. 3095

Ženitna ponudba!

Vdova, dvaintrideset let stara, primerne izobrazbe, čez 19.000 kron denarja, z eno hčerko, se želi poročiti z dobrim in miroljubnim gospodom, kateri bi imel približno 2000 K letne plače, pravico do pokojnine in bil star 30-45 let. Izključen ni vdovec brez otrok. Pismaslika ako je mogoče do 25. marca pod „Dodačnost“ na upr. »Sl. Nar.«. Tajnost zajamčena. 941

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporočila

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vogal Mesinega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

Zbirka avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 drž. zak. z dodatnim

tiskovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novejšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K, po pošti 6 K 20 vfn.

Narodna knjigarna

v Ljubljani.

Obleke po meri **B. Götzl** Ljubljana

najnovejše oblike pri:

Mestni trg 19 — Stari trg 8.

315

Naznanjam, da sem se preselil s svojo

odvetniško pisarno iz Postojne v Radovljico

kjer sem prevzel pisarno pok. gosp. dr. Villana
(v hiši posojilnice v Radovljici).

Odvetnik dr. Igo Janc.

Izdelovanje čebelarškega orodja

„Kranjsko tržno čebelarstvo“

Peter Majdič preje baron Rothschild.

Smroka, pošta Višnja gora, Dolenjsko,

priporoča vsakovrstno čebelarstvo orodje lastnega izdelka, posebno
panje vseh sistemov, vso pripravo za izdelovanje Alb. Znidaršičevih
in drugih panjev, siskalnice za umetno saiove, rokavice, avbe, kadilnice „Smoker“
in druge druge pipe za kajenje, točila za med, kakor tudi vse druge, v to stroko
spadajoče predmete, vse skrbnega in dovršenega dela, po primerno nizkih cenah,
na debelo in drobno.

Prodajalnia in trgovina „Merkur“, Peter Majdič, Celje, Graška cesta 12.

Kjer se dobi tudi raznovrstno železniarsko blago, posebno za sezono: traverze,
cement, stesna lepanka, žične mreže za ograje, poljedelski stroji, umetna gnojila itd.

Ustanovljeno 1870.

Ustanovljeno 1870.

Najstarejša izdelovalnica perila na Kranjskem.

Moško, žensko in otroško

PERILO

priporoča

C. J. HAMANN V LJUBLJANI

Debitiratelj več uniformskih založnikov, zavodov itd.
izdelovalnica oprem za novice in perila za novorojenčke.

Kovo blago za snajce je skoro dospelo.

Priporočamo specialno

žensko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Krasne

Fine

Moderne

KOSTUMI,
PRASNE PIAŠCE,
NOČNE HALJE,
KRILA.

BLUZE

STEZNIKE,
SPORTNE KAPE,
OTROŠKE CEPICE,
PERILO.

OTROŠKE obleke — obleke za MLADENKE

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

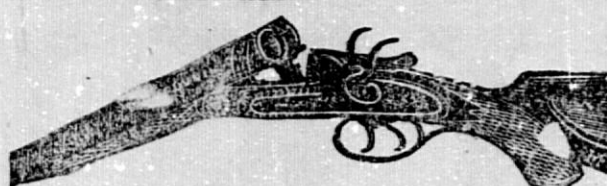
in

zaloga štedilnikov

se nahaja:

535

Ambrožev trg šte. 9.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Fer-
lach) na Koroškem.se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pro-
stovolje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene,
valjnice in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani oeniki zastoni.

Narodna

knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7.

Priporoča

kanceljski, konceptni, doku-
mentni, ministrski, pisemski,
ovični in barvani papir

Kasete s pisemskim papirjem.

Trgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali
z dvema kolonama, vezane v papir,
platno ali polusnje.Odjemalne knjižice po različnih
cenah.

Zaloga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izbor

vseh pisarniških potrebščin,
svinčnikov, peres, peresnikov,
radirk, kamenčkov, tablic,
gobic, črnala itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umet-
niške vseh vrst od najpreprostejših
do najfinejših.Albumi za slike in dopisnice,
vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Česeni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete,
risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tintniki.

Blagovolite pisati po vzorce in cenike!!

dobite jih poštne prosto!

Havlčkovske tkanine, cefirji, damaski in kanafasi
so že od leta 1887. najboljše kakovosti.Pošiljam na zahtevo tudi vzorce plesnega, spomlad-
nega in poletnega blaga, kakor tudi vse izdelke za
domačnost in za oprave nevent.

V. J. Havliček in brat, izvozni zavod, Poděbrady (Kralj. Češko).

Krasni moderni spomladanski
kostumi, moderne jope in
plašči, vrhinja krila, razno-
vrstne bluze v najnovejši izbiri
in dobrega okusa priporoča

687

Modna trgovina

: P. MAGDIČ :

Ljubljana — nasproti glavne pošte.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

= USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI =

Visoka 66 cm in široka 55 cm je naj-
lepši okras vsake slovenske hiše. Ta
reprodukcija je sploh najlepša in naj-
dovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA

V LJUBLJANI, PRE-
ŠERNOVA UL. ST. 7

Tomasova

: žlindra :

priznana dobro umetno gnojilo za vinograde, travnike, deteljišča,
polja in pašnike, prodaja na cele vagone in na drobno po ugodnih cenah

veletrgovina z železnino „MERKUR“

Peter Majdič v Celju,

kjer je zaloga in prodaja trvdke

790

Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin.

V tej trgovini se prodajajo na debelo in na drobno tudi vsa druga umetna
gnojila kakor: kalijeva sol, kajnit, čilski soliter in žveplenoki-
sli amonjak, nadalje vsakovrstno železnino, blago posebno:
palično železo, traverze, cement, strešna lepanka, poljedelski stroji, vsakovrstno orodje itd.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

K 214,160.979.—.

C. kr. pr i.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 28. febr. 1913:

K 68,960.714.—.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic.

Vogel Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obre-
stovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papirjev in posojila nanje.

Ustnena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izpla-
čevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih
novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih pa-
pirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih
papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

1660

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41.